ԹՈՐՈՆԹՈՀԱՅ
TORONTOHYE

ԺԱ. Տարի Թիւ 9 (129), ՅՈՒԼԻՍ 2016
Մշակութային, Ընկերային, Այլազան Պարբերաթերթ

Volume 11, No. 9 (129), JULY 2016
Toronto Armenian Community Newspaper

Ֆրանսայի Խորհրդարանը Քրէականացուց Ցեղասպանութեան Ուրացումը

Ֆրանսայի Ազգային ժողովը միաձայնութեամբ կողմ քուէարկեց Հայոց Ցեղասպանութեան ժխտումը քրէականացնող նախագիծին, որ Խորհրդարանի քննարկման ներկայացուցած էր Ֆրանսայի կառավարութիւնը: Նախագիծը Սեպտեմբերին պիտի քննարկուի Ծերակոյտի մէջ, ուր հաստատուելէն ետք կրկին պիտի վերադառնայ Ազգային ժողով՝ վերահաստատուելու համար:

Բանաձեւը մշակուած է Ֆրանսայի Սահմանադրութեան համապատասխան եւ հայ համայնքի համար ընդունելի տարբերակով: Նոր փոփոխութեամբ մէկ տարի ազատազրկում կամ 45.000 եւրոյի չափով տուգանք պիտի սահմանուի Հայոց Ցեղասպանութեան փաստը ժխտելու համար:

Նախագիծը պէտք է հաստատուի նաեւ Ծերակոյտին մէջ: Բնական է, որ Թուրքիան իր լծակներով պիտի փորձէ կանխարգիլել Ծերակոյտին կողմէ նախագիծի հաստատումը:

Յունուարին Ֆրանսայի նախագահ Ֆրանսուա Հոլլանտ կառավարութեան ներկայացուցիչներուն յանձնարարած էր առաջարկել Հայոց Ցեղասպանութեան ժխտումը քրէականացնող օրէնքի բանաձեւ մը, որ կը համապատասխանէ նաեւ Սահմանադրութեան: Հայկական կազմակերպութիւններու մասնագէտները աշխատեցան ֆրանսացի իրաւաբաններու հետ՝ հայոց համար ընդունելի եւ Սահմանադրութեան համաշունչ բանաձեւ մշակելու համար: Նախագիծը հաւասար է հակացեղասպանական եւ հակասեմական օրէնքներու բանաձեւերուն:

Օրինագիծի բանաձեւին մէջ իբրեւ ցեղասպանութեան օրինակ կը նշուի Հայոց եւ Ռուանտայի ցեղասպանութիւնները:

Համազգայինի Պարախումբի Տարեկան Ելոյթը՝ Պարը...

Էրեբունի պարախումբի անդամները կը ներկայացնեն Քալինքան, Յունիս 25-26 շաբաթավերջին Թորոնթոյի Համազգայինի թատարասրահին մէջ:

Լուսանկարը՝ Յ. Գուզուեանի

«Օգնէ Արցախին» Նուիրահաւաքով 60, 000 Տոլար Գոյացաւ Թորոնթոյի Մէջ

Յունիս 5ին, ՀՅԴ «Ս. Թէիլիրեան» կոմիտէի կազմակերպութեամբ եւ մասնակցութեամբ Հայ կեդրոնի յարկին տակ գործող բոլոր միութիւններուն, կազմակերպութիւններուն եւ հաստատութիւններուն, տեղի ունեցաւ «Օգնէ Արցախին» զօրակցական դրամահաւաք Հայ Կեդրոնի սրահին մէջ՝ ներկայութեամբ շուրջ 300 հայորդիներու:

Օրուան հանդիսավար Թամար Տօնապետեան-Գուզուեան բացումը կատարեց նախաձեռնութեան՝ հրաւիրելով ներկաները մէկ վայրկեան լռութեամբ յարգելու յիշատակը Ապրիլին Արցախի քառօրեայ պատերազմին եւ անկէ ետք զոհուած հայ զինուորներուն:

Մուտք գործեց Արցախի դրօշը ՀՄԸՄի փողերախումբի եւ թմբուկներու զարկով: Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյ հովիւ Գեղարդ Ծր. Վրդ. Քիւսպէկեան դրօշի օրհնութիւնը կատարեց, որմէ ետք երգուեցաւ Արցախի քայլերգը կատարողութեամբ՝ Լենա Պէյլէրեանի:

Հանդիսավարի բացման խօսքէն ետք, Հայր Սուրբը կատարեց յորդորանքի եւ օրհնութեան խօսք, որուն յաջորդեց գեղարուեստական կոկիկ յայտագիր մը՝ մասնակցութեամբ ՀՕՄի վարժարանի աշակերտներուն: Տեղի ունեցաւ Արցախին ձօնուած երկու երգերու խտասալիկի ցուցադրութիւն, Համազգայինի Էրեբունի պարախումբը կատարեց «Վաղարշապատ» պարը (երաժշտութիւն՝ Խաչատուր Աւետիսեանի, բեմադրութիւն՝ Լոռի Նաճարեանի): Մեծ ապրումով ասմունքեց Տօնապետեան-Ուզուեան ներկայացնելով քերթուածներու համադրում մը Սարմէնի, Վահագն Դաւիթեանի, Համօ Սահեանի եւ Ասկերանի ծնունդ՝ Վազգէն Օվեանի: Ցուցադրուեցաւ Արցախի հեռոստատեսութեան կողմէ պատրաստուած յատուկ տեսաերիզ մը, ուր կ՚արտացոլար ՀՕՄի բարեսիրական գործունէութիւնը Արցախի մէջ:

ՀՄԸՄի թմբկահարները

Յակոբ Ճանպազեան

Թամար Տօնապետեան

Գեղարդ Ծայր. Վրդ. Քիւսփէկեան

ՀՅԴ «Ս. Թէիլիրեան» կոմիտէի հերթապահ Յակոբ Ճանպազեան փոխանձեց օրուան պատգամ ու յորդորը, որմէ ետք ներկայացուց ՀՅԴ Արցախի ԿԿ - ներկայացուցիչ եւ Արցախի Ազգային ժողովի պատգամաւոր Դաւիթ Իշխանեանը, որուն հետ ուղիղ եթերով կարելի եղաւ կապուիլ եւ ունկնդրել անոր զեկոյցը Արցախի ներկայ իրավիճակին մասին: Ան նաեւ պատասխասեց ներկաներու կարգ

շար. տես. էջ 29

Your Home will advertise worldwide 24/7 untill it's Sold
Hratch & Alex
Melconian
RE/MAX
Broker & Sales Representative
Call us today
for builders
pre construction
Condo and home
packages
office: 416.494.7653
Direct: 416.417.5626
TorontoRealEstateGTA.com
Remax, Hallmark Realty Ltd, Brokerage
RE/MAX
SOLD
RE/MAX
Harry & Alex
Melconian
RE/MAX 416-494-7653
www.TorontoRealEstateGTA.com
Տուներուն եւ Կալուածներուն համար դիմեցէք մեզ
Serving our Community over 25 years

Altima Tours
& Charters Ltd.
Եռօրեայ Պտոյտ
դէպի Quebec City
եւ
Sainte Anne-de-Beaupré
Օգոստոս 6-7-8, 2016
Մանրամասնութեանց համար դիմել՝
Բեննա Թարգիի
Հեռ. 416-494-4067
office 416-496-0606

Հ.Մ.Ը.Մ. Թորոնթո Տարեկան Դաշտագնացութիւն
Հ.Մ.Ը.Մ.
Annual Picnic
Sunday, August 7th 2016 - starting at 11am
Have Fun with Family & Friends
& Support Homenetmen
Համեղ Ճաշեր • Ուրախ Ժամանց
Պլոթի և Ճատրակի Մրցաշարք
Great Food & Drinks!
Swimming Pool
Chess Tournament
Blot Tournament
Bring your own chairs!!
HOLIDAY GARDENS
3315 Balsam Road (Sideline 4), Pickering, L1X 2W6

«Պարը...» Պանծալի ելոյթը

Թամար Տօնապետեան Գուզուեան

Պահեր կան, որ երբ փորձենք նկարագրել, կ'անդրադառնանք թէ ինչ ածական որ գործածենք միեւնոյնն է. խօսքերը չեն համեմատիր այն զգացումին, որ կը պատէ հանդիսատեսը: Արդարեւ, պէտք է ապրիլ այդ պահերը, ըմբռնելու համար իրենց ազդեցութիւնը: Այդպիսին էր Յունիս 25-26 2016 շաբաթավերջին, Թորոնթոյի Հայ Երիտասարդական Կեդրոնի «Համազգային» թատերասրահին մէջ, երկու օրերու վրայ 900է աւելի հանդիսատեսներու առջեւ ներկայացուած Համազգայինի Պարարուեստի Ուսումնարանի եւ Էրեբունի Պարախումբի «Պարը...» տարեկան ելոյթը, որ իր այլազանութեամբ, տարազներու հարստութեամբ, իւրայատուկ բեմականացումով ու գերազանց որակով՝ Թորոնթոյի հայ գաղութի պատմութեան էջերուն մէջ ընդհանրապէս եւ Համազգայինի Գլաձոր մասնաճիւղի յուշամատեանի էջերուն մէջ յատկապէս՝ իր որոշիչ տեղը պիտի գրաւէ անկասկած: Յայտագիր՝ որ հպարտութեան զգացումներով ողողեց մեր հոգիները: Յայտագիր՝ որուն «Պոյ Պոյ Մկնիկ»ով մանկացանք, «Յուշեր»ով վերացանք, «Արտաշատ»ով զօրացանք, «Քալինքա»ով հեռուները սաւառնեցանք, ու «Քոչարի»ով վերադարձանք մեր յաւիտենական խարիսխը՝ հայրենիք:

Վարագոյրին ետեւ՝ սուսիկ-փուսիկ, մազերը վեր հաւաքուած, ժպիտը դէմքերուն, աչքերը լայն բացած ու անհամբեր՝ շարուած են Համազգայինի Պարարուեստի Ուսումնարանի Գ եւ Դ խումբերու փոքրիկները. ցուցամատիկները իրենց շրթունքներուն՝ ասդին անդին կը դարձնեն գլուխները, զիրար դիտելով, հետեւելով պատասխանատուներուն՝ որոնք հոգատար կը հսկեն: Ու ահա, երաժշտութեան ձայնը հազիւ հնչած՝ պզտիկ ու արագ քայլերով կը վազեն բեմահարթակին վրայ, իրենց մարզանքի գորգերը ձօձելով: Դասապահերէն մէկն է որ հանրութեան կը ներկայացուի. մուտք կը գործէ պարուսոյցը, ուշադիր կը հետեւի բոլորին, ցուցմունքներով կը ճշդէ իրենց քայլերը ու ապա՝ Համազգայինի «Էրեբունի» Պարախումբի անդամներուն հետ միատեղ, երաժշտութեան ներքեւ, պարուսոյցին հետեւելով, մարզանքներու ու պարի շարժումներուն ընդմէջէն փոքր ու մեծ՝ հանդիսատեսին առջեւ կը պարզեն Համազգայինի Պարարուեստի Ուսումնարանի ու Էրեբունի Պարախումբի փորձերէն յիշատակելի պահեր. քայլեր՝ որոնց առաջնորդը վեց տարիներէ ի վեր գեղարուեստական ղեկավար եւ պարուսոյց՝ Լոռի Նաճարեանն է:

Ու ահա, «Հայաստան» (Մենք ենք մեր սարերը) երգը կը հնչէ ու բեմին երկու կողմերէն մուտք կը գործեն Ուսումնարանի պատանիները, ծայր տալով Ելոյթի Ա. մասին: Այնքան խանդավառ են պարողները. վառ այտերով, համաչափ քայլերով, ձեռք ձեռքի տալով տօնախմբութիւն մը կարծես կը ստեղծեն սրահէն ներս, արժանանալով բուռն ծափերու: Ապա, առանց վայրկեան իսկ կորսցնելու, յաջորդ պարին կ'անցնինք: Մայր մուկը (Կարին Մաթոսեան) բեմին կեդրոնը կը յայտնուի ու հետաքրքրութեամբ շուրջը կը դիտէ, մինչ մկնիկները (փոքրերու բ. խումբը) իրենց երկար պոչերը աջ ու ձախ տարուբերելով կը սկսին իրերայաջորդ քայլերով երեւիլ լոյսին տակ: «Պոյ-պոյ մկնիկ»ն է. պաստառին վրայ համապատասխան շարժուն նկարները լրացուցիչ պատկեր մը կազմեն ու կը շարունակուի մուկերուն խաղն ու խանդավառութիւնը մինչեւ որ վրայ հասնին կատուները (Ատրինէ Արթին եւ Թիթեռ Քարկոցեան): Մանուկներու աշխարհէն կը փոխադրուինք հերոսական Արցախ. թաւշեայ կապոյտ ու արծաթագոյն տարազներով՝ «Գիւլիմ ջան»ի տղաքն են («Էրեբունի» պարախումբ), որոնց ուս-ուսի ու հաստատ քայլերը կը դրսեւորեն Արցախի ժողովուրդին հաստատակամութիւնը. մենակատարը՝ պարուսոյց Լոռի Նաճարեան, հպարտ քայլուածքով ու շքեղ զգեստով կը գրաւէ բոլորին ուշադրութիւնը:

Յաջորդին՝ «Էնզելի»ին մէջ, պատանի աղջիկները ուշադրութիւն կը գրաւեն իրենց համաչափութեամբ, նազանքով, ու վառվռուն տարազներով. իրենց խմբային շարժումներով մեզ ալիքներու վրայ օրօրելէ ետք, կը փոխադրեն դէպի սիրոյ կապոյտ աշխարհը: «Յուշեր»ը անցեալի յուշեր արթնցնելէ անդին՝ նոր յուշերու ծայր կու տայ. պահ մը կարծես Տէրեանի «Մթնշաղի անուրջներ»ուն մէջ ենք, ուր սահուն քայլերով մուտք կը գործեն «Էրեբունի»ի հեզաձկուն աղջիկները: Պարզ երկնքի կապոյտին մէջ ողողուն՝ պարիկի նման հագած, պսպղուն գլխու զարդով ու այնքան նազանքով ու թեթեւ կը սահին, կարծես օդին մէջ ըլլային: Մենակատար՝ Մարիա Մարտիրոսեանի նրբահիւս շարժումները գրաւիչ են:

Պատանի «Կռունկներ»ը իրենց համաչափ երամներուն մէջ կ'առնեն մեզ ու ժամացոյցի սլաքները յետ յետ դարձնելով մենք մեզ կը գտնենք աւանդութեան գիրկը՝ «Իլիկներ»ու խանդավառ պարով, կատարողութեամբ՝ Էրեբունիի աղջիկներուն, որմէ անմիջապէս ետք, «Ազգագրական Պար»ի եռանդուն շարժումները մեծ խանդավառութիւն կը ստեղծեն սրահէն ներս: Էջը կը դարձնենք. բեմի վրայ է «Վաղարշապատ»ի եռեակը (Շաբաթ՝ Մեղեդի Կոստանեան, Մելինա Գալթակեան, Դուին Գարաճեան. Կիրակի՝ Սարին Չարշաֆեան, Մարինա Գալուստեան, Կարին Մաթոսեան): Փակագիծ մը բանալով նշենք, որ իւրաքանչիւր պարի ետին, պաստառին վրայ կը ցուցադրուին համապատասխան նկարներ, որոնք ալ աւելի կը հարստացնեն ընդհանուր ելոյթը: Իսկ յայտագրին ընթացքին տեղ-տեղ ցուցադրուող կարճ տեսերիզները, որոնք համադրուած են Արմէն Գարօ Մելքոնեանի եւ Արթուր Գրիգորեանի կողմէ, կը դրսեւորեն պարողներուն զգացումներն ու տպաւորութիւնը պարի հանդէպ, թէ ինչ կը նշանակէ պարը իւրաքանչիւրին համար:

«Հայաստանը իմն է» փոքրերու Ա. Խումբի անդամները իրենց հաստատ, հպարտ քայլուածքով՝ փոքր զինուորներ ըլլային կարծես: Սարդարապատի յուշակոթողն է պաստառին վրայ. ծառերուն մէջէն՝ եռագոյնը բարձր կը ծածանի ու ահա Էրեբունիի «Հայկազուններ»ը բեմահարթակին վրայ են. հիանալի համաչափութիւն, կենսունակութիւն. մեր ազատագրական պայքարի մարտունակ ոգին է, որ կը դրսեւորուի այս պարին ընդմէջէն եւ այդ ոգին գրկած կը հասնինք Հայաստան: Ձեռքերը օդն են, ոտքի զարկերը հաստատ, ծափերը անպակաս... «Հայաստանի երգը» համախմբած է մեծն ու փոքրը, շքեղ տեսարան մը պարզելով մեր աչքերուն առջեւ:

Ելոյթին Բ. մասը ծայր կ'առնէ ռուսական նշանաւոր «Քալինքա»ով. պսպղուն տարազները, Էրեբունիի տղոց անթերի թռիչքներն ու աղջիկներուն ոլորապտոյտը մեծապէս կը տպաւորեն ներկաները, մանաւանդ՝ ռուս հանդիսատեսներ, որոնք գովասանքով կ'արտայայտուին աւարտին:

Պաստառին վրայ՝ Միջերկրականի կապոյտն ու ձերմակ պատերով տունները մեզ կը փոխադրեն յոյներու երկիրը. Օփա՜... կը հնչէ «Սիրթաքի»ն: Մեծ աղ-

շար. տես. էջ 14

Լուսանկարները Յ. Գուզուեանի

Հայաստանի երգը . Ա մասի փակում

Յուշերը՝ Էրեբունիի կատարողութեամբ. մենակատար՝ Մարիա Մարտիրոսեան

Էնզելի. Ուսումնարանի մեծեր

Կռունկներ . Պատանիներ

Պոյ Պոյ Մկնիկը. Փոքրեր Բ խումբ

Առաջնորդ Բաբգէն Արք. Չարեան ժամանեց Գանատա

Առաջնորդ Բաբգէն Արք. Չարեան Թորոնթոյի Հայ Կեդրոնին առջեւ կը դիմաւորուի աւանդական աղ ու հացով:

Յունիս 9ի երեկոյեան, Գանատայի Հայոց Թեմի նորընտիր Թեմական Առաջնորդ Բաբգէն Սրբ. Արք. Չարեան ժամանեց Մոնթրէալի Փիէր Թրուտօ օդակայանը:

Առաջնորդ Սրբազան Հօր դիմաւորող շքախումբին մաս կը կազմէին՝ Գանատայի Հայոց Թեմի Հայրապետական Ներակայացուցիչ՝ Սուրէն Սրբ. Արք. Գաթարոյեան, Ազգային Վարչութեան ատենապետ Գրիգոր Տէր Ղազարեան, Կրօնական ու Ազգային Վարչութեան Ժողովներու ներկայացուցիչները, Գանատայի տարածքին ծառայող հոգեւորականաց դասը, Առաջնորդարանի Դիւանապետուհին, Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան Կեդրոնական Վարչութեան անդամ Տոքթ. Ժիրայր Պասմաճեան, ՀՅԴ Բիւրոյի ներկայացուցիչ Յակոբ Տէր Խաչատուրեան, ՀՅԴ Կեդրոնական Կոմիտէի ատենապետ Ռաֆֆի Տօնապետեան, «Հորիզոն» շաբաթաթերթի վարիչ խմբագիր՝ Վահագն Գարագաշեան, Ս. Յակոբ Առաջնորդանիստ Մայր եկեղեցւոյ եւ Ս. Գէորգ Հայց. Առաքելական եկեղեցւոյ Հոգաբարձութեանց ներկայացուցիչները, եւ Մոնթրէալի ու Լաւալի Կոմիտէներու ներկայացուցիչները:

Առաջնորդը շքախումբին հետ առաջնորդուեցաւ դէպի Ս. Յակոբ Առաջնորդանիստ Մայր եկեղեցի, ուր կատարեց առանձնական աղօթք: Իսկ երեկոյեան Ս. Յակոբ Առաջնորդանիստ Մայր Եկեղեցւոյ մէջ տեղի ունենաւ «Հրաշափառ»ի արարողութիւն:

Առաջնորդ Սրբազան Հօր Այցելութիւնը՝ Թորոնթօ

Առաջնորդ Սրբազան Հայրը Թորոնթոյի հայ հոգեւոր պետերուն հետ:

Յունիս 26ին, Առաջնորդ Բաբգէն Արք. Չարեան ժամանեց Թորոնթօ: Ան այցելեց Հայ Կեդրոն, ընկերակցութեամբ՝ Գեղարդ Ծ. Վրդ. Քիւսպէկեանի եւ Կոմիտաս աւգ. քհն. Փանոսեանի, ուր դիմաւորուեցաւ Հ.Յ.Դ. «Սողոմոն Թեհլիրեան» կոմիտէի ատենապետ՝ Յակոբ Ճանպազեանի կողմէ: Ապա, Սրբազան Հայրը այցելեց ՀՕՄի ամէնօրեայ վարժարան, ուր զինք դիմաւորեց վարժարանի տնօրէն՝ Տոքթ. Արմէն Մարտիրոսեան: Սրբազան Հայրը ծանօթացման հանդիպում մը ունեցաւ նաեւ Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյ հոգաբարձութեան կազմին հետ: Հոգաբարձութեան ատենապետ՝ Տոքթ. Ռազմիկ Պէպէճեան սպառիչ բացատրութիւններ տուաւ եկեղեցւոյ կեանքին եւ գործունէութեան մասին:

Յունիս 28ին, Առաջնորդ Սրբազան Հայրը ներկայ գտնուեցաւ եկեղեցւոյ աղօթասէր խումբի աղօթքի պահուան, եւ այդ առթիւ կատարեց օրուան խորհրդածութիւնը, ապա՝մտերիմ զրոյցի պահմը ունեցաւ Երէցներուն հետ, հիւրասիրութեան շուրջ: Երեկոյեան Սրբազան Հայրը հանդիպումներ ունեցաւ՝ Ազգ. Երեսփոխաններուն եւ եկեղեցւոյ հիմնադիր կնքահայրներուն հետ:

29 Յունիսին, Առաջնորդ Սրբազանը Ս. Աստուածածին Եկեղեցւոյ «Յովնանեան» սրահին մէջ ընդունեց Հայ Կեդրոնի բոլոր մարմիններու վարչութիւնները, ներկայութեամբ Հոգեւոր Հայրերուն եւ Ազգ. Վարչութեան եւ հոգաբարձութեան ներկայացուցիչներուն: Սրբազան Հայրը շեշտեց միասնական աշխատանքին անհրաժեշտութիւնը, որպէս մէկ ընտանիք, միակ եւ նոյն նպատակ մը համար գործող:

30 Յունիսին, ան ընդունեց Միջ-Յարանուանական յանձնախումբը: Ներկայ էին յանձնախումբի ներկայացուցիչ՝ տիար Յակոբ Ճամպազեան, Երրորդութիւն եկեղեցւոյ հովիւ եւ Էջմիածնական Թեմի Առաջնորդական փոխանորդ՝ Զարեհ Աւգ. Քհն. Զարգարեան, Թորոնթոյի Հայ Կաթողկէ Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ

շար. տես. էջ 29

Դիւցազներգութիւնը՝ մեր անգիր ու գրաւոր բանահիւսութեան մէջ

Համազգայինի Գլաձոր մասնաճիւղի Գրական յանձնախումբին կողմէ հինգ տարիներէ ի վեր կանոնաւոր հերթականութեամբ կազմակերպուած այս հաւաքները կը հետապնդեն հայ երիտասարդը հայ գրականութեան մօտեցնելու ազգօտուտ նպատակը: Ամսական դրութեամբ, խմբային թէ անհատական ներկայացումներու միջոցով, հաւաքները կրցած են համախմբել երբեմն հարիւրի հասնող, երբեմն աւելի նուազ թիւով գրասէրներ ու իրենց առջեւ բանալ հայ գրականութեան փառահեղ էջերը. էջեր՝ որոնք այլապէս, մեծ մասամբ գոց պիտի մնային մանաւանդ՝ երիտասարդ ներկայացնողներուն առջեւ....:

Դիւցազներգութիւնը իբր նիւթ ունենալով՝ 19 Յունիսի հաւաքը ընտիր ամփոփում մըն էր անգիր բանահիւսութենէն՝ Վահագնի ծնունդէն մինչ մեր գերագոյն դիւցազներգութիւնը՝ Սասունցի Դաւիթը, անցնելով զարթօնքի սերունդէն, գեղապաշտ սերունդի տիտաններէն, մեր ազատագրական պայքարի ճամբէն ու հասնելով հերոսական Արցախ: Փաստօրէն, հայոց պատմութիւնը ինքնին կարելի է համարել դիւցազնութիւններու շարան մը՝ անցեալէն մինչ ներկան ու տակաւին՝ լուսաճաճանչ ապագան, որուն մասին շատ երկար կարելի է զրուցել:

Նախքան յայտագրին ընթացք տալը, հանդիսավարը՝ Մեղեդի Էթիեմեզեան, կը հրաւիրէ Համազգայինի Գանատայի շրջանային վարչութենէն՝ Սօսի Թաշճեան, վարչութեան կազմակերպած գրական մրցոյթի Թորոնթոյի մրցանակները բաշխելու համար: Այսպէս՝ նախակրթարան բաժնի Ա մրցանակը կը ստանայ Սոլէյ Ապտալեան իսկ բ. Մրցանակը կը ստանայ Սյուզի Գյունաշյան. երկուքն ալ ՀՕՄի Ամէնօրեայ վարժարանէն: Ապա կ'անցնինք յայտագրի գործադրութեան: Գրական յանձնախումբէն պրն. Մուշեղ Գարագաշեան հմուտ կերպով մեր առջեւ կը պարզէ հայ դիւցազներգութենէն օրինակներ, անգիր բանահիւսութենէն մինչ մեր օրերը, յատուկ բացատրականներ տալով : Կը յաջորդէ Գրասէրներու խմբակի նորագոյն անդամ՝ Տոքթ. Ռազմիկ Պէպէճեանը, որուն ներկայացումը կը կեդրոնանայ դիւցազներգակ բանաստեղծ՝ Սիամանթոյի վրայ: Ռազմիկ Սիամանթոյի գործերէն լաւապէս համադրուած գեղեցիկ փունջ մը կը ներկայացնէ, ինչպէս՝ «Քնարիս լարերը դեռ թաց են» եւ «Ափ մը մոխիր», անդրադառնալով Սիամանթոյի գրական արժանիքներուն եւ կենսագրական գիծերուն:

Ռազմիկին կը յաջորդէ Արփի Ագըլեանը, որուն ընտրած նիւթը Դանիէլ Վարուժանն է. Արփի Վարուժանի մասին հակիրճ կենսագրական մը տալէ ետք, կ'արտասանէ իր նախասիրածներէն՝ «Ձօն»ը, Վարուժանի խորիմաստ գոհարներէն մին: Մեր դիւցազներգութեան կարեւոր մասերէն մին ազգային յեղափոխական երգերն են, որոնք կը բխին առաւելաբար ժողովուրդէն եւ իրենց մէջ կը պարունակեն մեր ազատագրական պայքարի պատմութիւնն ու ոգին: Խմբակի անդամներէն՝ Տարօն Հալաճեան տպաւորիչ ձայնով կ'երգէ «Թիփի բորան...» յեղափոխաշունչ երգը ու կարգը կը հասնի Կոստան Զարեանի: Ռուպինա Սարգիսեան կը ներկայացնէ Զարեանի կեանքին մասին, հետաքրքրական գիտելիքներ բաժնելով ներկաներուն հետ, օրինակ՝ Զարեանի հայերէն սորվիլը, բարձր հասակին: Ապա, Ռուպինա մաս առ մաս կը ներկայացնէ Զարեանի գլխաւոր գործերէն՝ «Տատրագոմի հարսը», իւրաքանչիւր գլուխէ հատուածներ կարդալով եւ բացատրականներ փոխանցելով ներկաներուն: Զարեանէն կ'անցնինք դէպի հերոսական Արցախ. Լանա Տէր Պետրոսեան կ'ասմունքէ Ասկերանի ծնունդ՝ Վազգէն Օվեանի (1937-1987) գործերէն երկուքը՝ «Հիմի էլ լռենք»ն ու «Ղարաբաղ»ը արժանանալով բարձր գնահատանքի: Պահը կը հասնի որ փակենք հաւաքը. Տարօն Հալաճեան ապրումով կ'երգէ «Հայ հերոսների երգը», որուն կը ձայնակցին շատեր: Աւարտին, հանդիսավարը կը շնորհաւորէ բոլոր հայրերը հայրերու տօնին առիթով եւ գիրքերու օրինակներ կը յանձնէ բոլոր մասնակցողներուն. խանդավառուած հաւաքին մթնոլորտէն, Խմբակին կը միանայ Տոքթ. Գրիգոր Պէպէճեան:

Օնթարիոյի Գանատահայ Բժշկական Ընկերակցութիւնը (ACMAO) Արցախի Համար Հանգանակութիւն կը Կազմակերպէ

Տոքթ. Անի Հասըրճեան

Յունիս 3ին, կազմակերպութեամբ Օնթարիոյի Գանատահայ Բժշկական Ընկերակցութեան, տեղի ունեցաւ Արցախի համար Զօրակցական Հանգանակային Հաւաք, Թորոնթոյի Լարա Ճաշարանին մէջ:

Ճաշարանի մուտքէն սկսեալ Արցախ խորհրդանշող յատկանշական իրերով զարդարուած էր սրահը: Հաւաքին թէման էր «Հայեր Միացէք, Միացէք Հայեր, Արցախն է մեզ կանչում, Օգնութեան հասէք...»:

Ընկերակցութեան ատենապետ, օրուայ հանդիսավար՝ Տոքթ. Սիրիլ Թահթաճեանի բարի գալուստի խօսքով սկսաւ Քոքթէյլ երեկոյթը: Ան անդրադարձաւ Ընկերակցութեան մարդասիրական աշխատանքին մասին, որ տեղի ունեցած է անցնող երկու տասնամեակներուն Արցախի մէջ, ACMAOի նախաձեռնութեամբ եւ Թորոնթոհայ գաղութի մասնակցութեամբ:

Օրուայ պատգամաբերն էր Ընկերակցութեան վարչական անդամ՝ Տոքթ. Գայանէ Հովհաննիսեան, որ մանրամասնօրէն ներկայացուց հրատապ եւ Արցախի շտապ օգնութիւն հասցնելու անհրաժեշտութիւնը՝ ըսելով. «Ապրիլի սկիզբը Ատրպէյճան յանկարծակի լայնածաւալ յարձակում կատարեց Արցախի վրայ՝ ամբողջ սահմանի երկայնքով, որ փաստացի պատերազմի բնոյթ ունէր: Այս պատերազմը աւարտուեց երկու կողմից մեծ մարդկային կորուստներով: Հայկական կողմը 90ից աւելի զոհեր տուեց, 100ից աւելի վիրաւորներ: Այս զինուորների մեծմասնութիւնը18-20 տարեկան տղաներ էին, որոնք պարտադիր զինուորական ծառայութիւն էին անցկացնում Արցախի սահմանամերձ շրջաններում: Վիրաւորներ եւ զոհուածներ եղան նաեւ խաղաղ բնակչութեան շրջանում:

«Ամբողջի աշխարի հայութիւնը ոտքի կանգնեց Արցախին օգնութիւն հասցնելու համար: Գանատայի Հայկական Միութիւնները անմասն չմնացին: Հայկական Բշժկական Ընկերակցութիւնը, որը արդէն 20 տարուց ի վեր Արցախում բժշկական ծրագրեր է իրականացնում, կազկամերպեց դրամահաւաք եւ հաւաքուած ամբողջ գումարը կ'օգտագործուի Արցախին բժշկական օգնութիւն ուղղարկելու համար:

«Այսքան մեծաքանակ զոհերի առկայութիւնը Հայաստանի, Արցախի եւ Սփիւռքի հայերի շրջանում բարձրացրեցին շատ արդիական եւ ցաւոտ հարցեր, որոնց մէջ նաեւ բժշկական օգնութեան փաստացի անկատար վիճակի վերաբերեալ՝ սկսած զինուորների առաջին անհրաժեշտութեան պարագաների բացակայութիւնից մինչեւ հիւանդանոցների վերակենդանացման բաժանմունքների անմխիթար վիճակը»:

Ան աւելցնելով ըսաւ, որ Ժամանակին եւ ճիշդ կազմակերպուած օգնութիւն հասցնել պարագային բազմաթիւ կեանքեր կարելի է փրկել՝ առաջին մի քանի ժամերու ընթացքին: Ատոր համար անհրաժեշտ է քաղաքացիներու պատրաստուածութիւն՝ առաջին բուժօգնութիւն ցուցաբերելու համար, շտապ բժշկական օգնութեան յաջորդ օղակը ժամակնակակից գործիքներով եւ սարքերով հագեցուած շտապ օգնութեան մեքենաներու անհրաժեշտութիւնն է, որ

վիրաւորները արագ հիւանդանոց հասցնեն: «Ցաւոք, մեր շտապ օգնութեան մեքենաները եւ կենտրոնները շատ հեռու են միջազգային չափանիշներին համապատասխանելու: Շտապ օգնութեան մեքենաների մեծ մասը հին են եւ նախատեսուած չեն ծանր վիրաւորներ տեղափոխելու համար», մատնանշեց բանախօսը:

Արցախի իրավիճակի մասին, Տոքթ. Գայանէ Հովհաննիսյանի հայերէն եւ անգլերէն լեզուներով մանրակրկիտ բացատրութիւնները շուրջ 140 ներկաներ ուշադրութեամբ ունկնդրեցին եւ առաւել չափով իրազեկ եղան Արցախի առողջապահական համակարգին եւ անոր բացթողումներուն մասին, որոնք խիստ վերանայման եւ արդիականացման կարիք ունին:

Ճաշի սպասարկութեան ընթացքին եղան անակնկալներ, որոնցմէ առաջինը Տոքթ. Անի Հասըրճեանի կատարողութեամբ «Ղարաբաղի Սիրուն Եղնիկ» հայկական նազպարն էր:

Արցախի նուիրուած այս յատուկ երեկոյի երկրորդ անակնկալը «Հայաստան» Հիմնադրամի Թորոնթոյի շրջանի ատենապետ՝ Մկրտիչ Մկրտիչեանի էր, որ Արցախէն նոր հասած էր: Ան Ղարաբաղի խրախուսիչ լուրերն ու ողջոյնները փոխանցեց ներկաներուն:

«Գետաշէն», «Ղարաբաղցի», «Պատերազմ ենք գնում», «Հզօր Հայաստան», «Հայեր Միացէք» եւ Արցախի նուիրուած յատուկ երգերով երեկոն սիրայօժար խանդավարեց Թորոնթոհայութեան բեմերուն վերջին քանի մը ամիսներուն փայլը տուող, Հալէպէն ժամանած, Աշուղական ու հայրենասիրական երգերու մեկնաբան եւ սիրուած երգիչ՝ Մհեր Մինասեան:

Օրուայ հանգանակուած մօտաւորապէս $27,000ը (Գանատական) պիտի յատկացուի Շտապ Օգնութեան Համակարգին նպաստելու:

• Luxury Living* On Bavaro Beach, Punta Cana
• Guaranteed 8% Annual Return On Investment
• Private Elevators in Each Suite
• 100m To Beach, Dining, Entertainment Free* Sheltered Parking
• Full Private Ownership*Optional Rental Program
• 5 Year Builder Comprehensive Warranty
• Deposit & Builder 100% Insured & Bonded

Reliable

Excellence at work

Raffi and Karina are a strong real estate team who work together in a partnership to serve our community in a unique and proactive manner. With a combined experience of 37 years, we offer a professional and inclusive service with your best interests in mind.
Call us today for a consultation about your real estate needs anywhere in the GTA .

RAFFI
D. BOGHOSSIAN
B.A., MVA, Broker
Market Value Appraiser - Residential
Direct: 416-419-8441
raffi.db@gmail.com
www.raffirealestate.com

ROYAL LEPAGE
Exceptional Real Estate Services
BROKERAGE INDEPENDENTLY OWNED AND OPERATED

KARINA
HANEYAN
SALES REPRESENTATIVE
Residential & Commercial Sales. Buyer and Seller
Direct: 416-419-8441
karinehaneyan@gmail.com
www.northyorkproperties.ca

100-200 Consumers Road, Toronto, ON M2J 4R4 Office: 416-497-9794 Fax: 416-497-5949

ՀՕՄի Թորոնթոյի Երկրորդական Վարժարանը Տուաւ Իր 12րդ Հունձքը

Յունիս 17ին, Թորոնթոյի Հայ Երիտասարդական Կեդրոնի «Համազգային» թատերասրահին մէջ տեղի ունեցաւ ՀՕՄի Երկրորդական Վարժարանի աւարտական հանդէսը:

Հանդիսութեան ներկայ էին Գեղարդ Ծայրագոյն վարդապետ Քիւսպէկեան, Կոմիտաս Աւագ Քահանայ Փանոսեան, Զարեհ Աւագ Քահանայ Զարգարեան, Վեր. Սերոբ Մկրտիչեան, Վարժարանի Կրթական մարմնի ատենապետ՝ Սեւակ Քիւփէլեան, տնօրէնութիւն, ուսուցչական կազմ, ծնողներ, հարազատներ, բարերարներ:

Հանդիսաւոր երաժշտութեան ներքոյ սրահ մուտք գործեցին 29 շրջանաւարտները:

Գանատայի եւ Հայաստանի օրհներգներէն ետք, անոնք գրաւեցին իրենց տեղերը բեմին վրայ: Հրաւիրուեցան 3 աշակերտներ՝ Լուսին Մովսէսեան, Քրիստափոր Հատտատ, եւ Լարա Շաւերտեան, ընթերցելու սիրելի վարժարանին ուղղուած հրաժեշտի եւ երախտիքի խօսքը, հայերէնով, անգլերէնով եւ Ֆրանսերէնով յաջորդաբար:

Անոնք իրենց ուղերձին մէջ յուզախառն երանգով շնորհակալութիւն յայտնեցին իրենց ծնողներուն եւ ուսուցիչներուն՝ հայեցի դաստիարակութեան, յարատեւ հոգատարութեան եւ լաւագոյն ուսումի համար:

Ապա բեմ հրաւիրուեցաւ Վարժարանի տնօրէն Տոքթ. Արմէն Մարտիրոսեան: Ան շնորհաւորեց ներկաները այս ուրախալի առիթով եւ շեշտեց այն փաստը, որ շրջանաւարտները լաւագոյն ձեւով պատրաստուած են իրենց կեանքի նոր հանգրուանին՝ որպէս ազնիւ հայորդիներ եւ իրենց ապրած երկրին տիպար քաղաքացիներ:

Կրթական մարմինի ատենապետ Քիւփէլեան շնորհաւորեց հանդիսականները եւ հակիրճ ձեւով ներկայացուց անցեալ ուսումնական տարուան կատարած իրենց աշխատանքները:

Ապա բեմ հրաւիրուեցան ուսուցիչները եւ կատարուեցաւ վկայականներու եւ մրցանակներու բաշխում ձեռամբ տնօրէն Ա. Մարտիրոսեանի:

Հանդիսութիւնը օրհնութեան խօսքով եւ աղօթքով փակեց Գեղարդ վարդապետ Քիւսպէկեան:

8րդ Դասարանի Աւարտական Հանդէս

Յունիս 24ի երեկոյեան, Հայ երիտասարդական կեդրոնի Համազգային թատերասրահը ուշագրաւ էր իր հոծ բազմութեամբ: ՀՕՄի Գոլոլեան վարժարանի 8րդ դասարանի աւարտական հանդէսն էր: Ներկայ էին Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյ հոգեւոր հովիւներ Հայր Գեղարդ Ծ. Վրդ. Քիւսպէկեան եւ Տէր Կոմիտաս Աւագ քահանայ Փանոսեան, Հայ Աւետարանական եկեղեցւոյ հովիւ վեր. Սերոբ Մկրտիչեան, Հայ Կեդրոնի երդիքին տակ գործող միութիւններու ներկայացուցիչներ, նախկին եւ ներկայի կրթական մարմինի անդամներ, տնօրէն Արմէն Մարտիրոսեան, փոխ տնօրէն Ռաֆֆի Սարգիսեան եւ Roger Veale, ուսուցիչներ, բարերարներ, ծնողներ եւ հարազատներ:

Շրջանաւարտ 36 աշակերտներու հանդիսաւոր մուտքով եւ Գանատայի ու Հայաստանի օրհներգներով, հայերէն լեզուի ուսուցչուհի՝ Յասմիկ Պապեան, որպէս երեկոյի հանդիսավար, վարժարանի տնօրէնութեան, ուսուցչական կազմին եւ շրջանաւարտ աշակերտներուն անունով, ողջունեց ներկաները: Ան իր խօսքին մէջ շեշտեց շրջանաւարտ աշակերտներուն արձանագրած յաջողութիւնները , աւելցնելով, որ այս սովորական տարեվերջի ձեռնարկ չէ միայն, այլ բազմանդամ ընտանիքը հաւաքուած է այս հարազատ յարկին տակ միասնաբար բաժնելիք ըլլալու իւրաքանչիւր աշակերտի յաջողութեան: Հաշուետուութեան պահն է, ուր բոլոր անխուսափելի դժուարութիւնները, առօրեայի հետ կապուած փոքր հարցերը անհետացած են եւ միայն հայ պարմանպարմանուհիներու աչքերուն լոյսն է որ կ'արտացոլէ այս բեմէն: Պապեան ընդգծեց նաեւ, որ այս հանդիսութիւնը ուսումնական տարեշրջաններու կարեւոր հանգրուանի մը աւարտն ու նուաճումի մը նշումն է: Աւելի՛ն, յառաջիկայ չորս տարիներու ընթացքին ՀՕՄի երկրորդական վարժարանի աշակերտ մնալու ցանկութեան վերանորոգումն է, 12րդ դասարանի վկայականը ա՛յս յարկին տակ, ա՛յս բեմէն ստանալու հաւաստիացումն է:

Անգլերէն լեզուի ուսուցչուհի Նորա Պուքօ բանաստեղծութեան մը ընթերցումով քաջալերեց շրջանաւարտները , որոնք իրենց կեանքը կ՚իմաստաւորեն աշխատանքով եւ բարի կենցաղով:

Ապա՝ Սարին Զարշաֆեան (հայերէնով), Կապրիէլլա Պաթիքեան (անգլերէնով)եւ Անի Խաչատրեան (ֆրանսերէնով) յաջորդաբար արտասանեցին իրենց երախտիքի խօսքը, ուղղուած՝ տնօրէնութեան, անցեալի եւ ներկայ ուսուցիչներուն եւ ծնողներուն. այս բոլորը քաղցր յիշատակներով պարուրուած:

Վարժարանի տնօրէն Արմէն Մարտիրոսեան շնորհաւորեց շրջանաւարտներն ու իրենց ծնողները, փոխանցեց իր պատգամը, թելադրելով անոնց ՝ ըլլալ ուսումնատենչ, արժեւորել վարժարանի ընծայած բար-ձր մակարդակի ուսումը, հայեցի դաստիարակութիւնը, ազգային ոգին, միաժամանակ ըլլալով օրինակելի քաղաքացիներ: Ապա, կատարուեցաւ մրցանակներու եւ վկայականներու բաշխում:

36 աշակերտ-աշակերտուհիներ ստանալէ ետք իրենց վկայականները, լսեցին Գեղարդ Ծ.վրդ. Քիւսպէկեանին շնորհաւորութիւններն ու յորդորները. ապա պահպանիչով վերջ գտաւ հանդէսը:

Ծաղիկ Դասարանի Ամավերջի Հանդէս

Յունիս 22ին տեղի ունեցաւ ՀՕՄի Պապայեան Մանկապարտէզի Ծաղիկ դասարանի ամավերջի հանդէսը:

Աշակերտներուն ծնողներն ու հարազատները մեծ խանդավառութեամբ ներկայ էին՝ վկայելու մեր աշակերտներուն առաջին ամավերջի հանդէսը վարժարանիս յարկին տակ:

Հանդիսատեսները առիթը ունեցան դիտելու մանկապարտէզի առօրեան ցոլացնող տեսաերիզ մը, ապա Թաթա Սիմոնեանի «Քայլ առ առաջ» երգով 48 շրջանաւարտ աշակերտ-աշակերտուհիներ պարելով բեմ բարձրացան եւ ներկայացուցին երգերու, արտասանութեան եւ պարի ծաղկեփունջ մը՝ մեծ խանդավառութիւն յառաջացնելով նեռկաներուն մէջ. այսպէս յաջորդաբար կատարուեցաւ «Հայ Մշակոյթ» խմբական ներկայացումը, «Մանկապարտէզ Պապայեան», «Այս Զով Այգին», «One Small Voice» երգերը, «A Prayer for Peace» արտասանութիւնը, «Les Chansons de Notre Enfance», «Shine Your Way», «Գարնան Ծաղիկներ», «Երբ Մեծնամ - When I Grow Up» երգերը սահիկի ընկերակցութեամբ:

Բեմ բարձրանալով, վարժարանիս փոխ-տնօրէն, Ռաֆֆի Սարգիսեան, շնորհաւորեց բոլոր աշակերտներն ու իրենց ծնողները, գնահատեց ուսուցիչներուն անվերապահ աջակցութիւնը: Ան իր խօսքին մէջ շեշտեց հայ մանկապարտէզի կարեւորութիւնը ըսելով. «Սիրելի ծնողներ, հայ մանկապարտէզը կը ներկայանայ որպէս այդ անխորտակ հիմքը, որուն յենած՝ ձեր զաւակները պիտի դառնան օրինակելի հայեր եւ քրիստոնեաներ: Պիտի դառնան հայ համայնքներու ղեկավարներ, հայ մշակոյթի եւ լեզուի պահապաններ, հայ դատի զինուորներ:

«Մինչեւ այնժամ որ հայ վարժարանները կանգուն էն եւ իրեն կառչած են հայ ընտանիքներ եւ անոր պահապան են հայ բարերարներ, նուիրեալ դաստիարակներ եւ համայն հայութիւնը, հայու ոգին պիտի շարունակէ գոյատեւել եւ մեր ժողովուրդին սիրտը պիտի շարունակէ բաբախել»:

Շրջանաւարտ աշակերտները իրենց հրաժեշտի երգով եւ «Մնաս Բարով Մանկապարտէզ»ի ուղերձով վկայականներ ստացան, որմէ ետք Ս. Աստուածածին Եկեղեցւոյ հոգեւոր հովիւ Կոմիտաս Աւ. Քհնյ. Փանոսեան փոխանցեց իր սրտի խօսքը, ապա աղօթքով փակեց հանդիսութիւնը:

Տեղին է յիշել, որ՝ Յունիս12ին, այս 48 շրջանաւարտները, պահելու համար աւանդութիւն դարձած գեղեցիկ սովորութիւնը, ներկայ եղան Ս. Աստուածածին Եկեղեցւոյ սուրբ պատարագի մատուցման, հաղորդուեցան եւ երգեցին «Եկեղեցին Հայկական»ը, խոր յուզում եւ ուրախութիւն պատճառելով իրենց ծնողներուն եւ հաւատացեալ ներկաներուն:

ՀՕՄի Ամէնօրեայ Վարժարանի Ընթացաւարտ Տարուան Ձեռքբերումները

Ստորեւ կու տանք Թորոնթոյի ՀՕ-Մի Վարժարանի հրապարագրումը ընթացիկ դպրոցական տարեշրջանի մասին.

Ահաւասիկ յաջողութիւններով լեցուն տարեշրջան մը իր աւարտին հասաւ: Մինչ կը պատրաստուինք ամառնային արձակուրդին, յետադարձ ակնարկ մը նետելով վերջին 10 ամիսներուն, յիշենք այն բազմաթիւ յաջողութիւններն ու նուաճումները, որոնք արձանագրեցինք վարժարանէն ներս: Ահաւասիկ այդ յաջողութիւններէն 12ը:

Ուսումնական յաջողութիւններ

Ուրախ ենք յայտարարելու, որ անգամ մը եւս մեր աշակերտները միջինէն բարձր դիրքի վրայ են ուսումնական գետնի վրայ: Ըստ Canadian Test of Basic Skills քննութիւններու արդիւնքներուն, վարժարանի Գ-Ը կարգերու աշակերտները մօտաւորապէս կէս տարիով աւելի զարգացած են համեմատաբար միջին արդիւնքներու: Աւելին, ԺԱ կարգի աշակերտներուն 100 տոկոսը (առանց նկատի առնելու նորեկ աշակերտներու մասնակցութիւնը) յաջողեցան Ontario Secondary School Literacy Test քննութեան մէջ: Է-ԺԲ կարգերու աշակերտներէն շատեր նաեւ մասնակցեցան միջազգայնօրէն ճանչցուած թուաբանական եւ համակարգչային գիտութեամբ մրցաշարքերու եւ արձանագրեցին փայլուն արդիւնքներ: Քանի մը աշակերտներ համաշխարհային գետնի վրայ լաւագոյն 25 տոկոսի մէջ տեղ գտան:

Յատուկ շնորհաւորանքներ Գ Կարգի աշակերտ՝ Տիգրան Ղազարեանին, որ առաջնութիւնը շահեցաւ Ontario Federation of Independent Schools Caribou Math մրցաշարքին, որուն կը մասնակցին 5րդ եւ 6րդ դասարաններու աշակերտները, եւ երկրորդ տեղը գրաւեց Գանատայի տարածքին մէջ Math Kangaroo մրցաշարքին: Նաեւ Է կարգի աշակերտներէն Միքայէլ Պաղուզեան, Զարեհ Մարգարեան, Արթուր Շեկեան եւ Դանիէլ Չերքէզեան առաջին անգամ ըլլալով մասնակցեցան Թորոնթոյի Համալսարանի մէջ տեղի ունեցած Let's Talk Science Challenge մրցաշարքին եւ 31 խումբերու մէջ 5րդ տեղը գրաւեցին:

Մարզական ախոյեան ենք

Երեք տարիներ առաջ վարժարանիս մարզական պատասխանատու Ալեքս Մովել որոշեց ՀՕՄի Ամէնօրեայ Վարժարանի մարզական մակարդակը բարձրացնել: 3 Մարտ 2016ը պատմական օր մըն էր մեր վարժարանին համար, որովհետեւ երկրորդական բաժնի աղջկանց վոլիպոլի խումբը առաջին անգամ ըլլալով առաջնակարգ տեղը գրաւեց: Անգամ մը եւս կը շնորհաւորենք խումբը եւ խորին շնորհակալութիւն կը յայտնենք պարոն Մովելին եւ մարզիչներ Սամ Մանուկեանին եւ Յակոբ Քաքուսեանին:

Ախոյեան ենք նաեւ ոտնագնդակի մէջ: Մեր վարժարանի երկրորդական բաժնի տղոց խումբը առաջնութիւն շահեցաւ այս տարուայ Metro Cup մրցաշարքին:

ՀՕՄի «Ռուբինա» Մանկամսուրը արտօնագրուած է...

ՀՕՄի Թորոնթոյի «Ռուբինա» մասնաճիւղի նիւթական եւ բարոյական օժանդակութեամբ մեր վարժարանի մանկամսուրը բոլորովին վերանորոգուեցաւ, եւ այժմ կը գործէ նահանգի կրթական նախարարութեան կարգաւորութիւններու եւ չափանիշներու համաձայն:

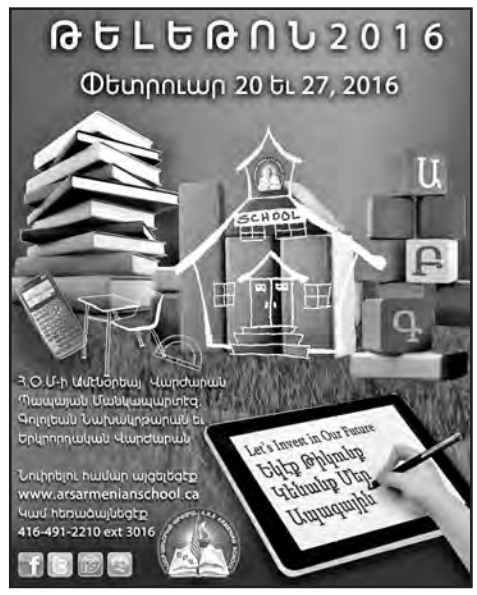

Խորին շնորհակալութիւն մանկամսուրի հիանալի աշխատակազմին եւ ծնողներուն իրենց անսակարկ նուիրումին համար: Մանկամսուրի պաշտօնական բացումը տեղի ունեցաւ 10 Փետրուար 2016ին եւ անուանակոչուեցաւ ՀՕՄի «Ռուբինա» Մանկամսուր:

Բարի գալուստ Թորոնթօ

2015-2016 տարեշրջանի ընթացքին, ՀՕՄի Ամէնօրեայ Վարժարանը ընդունեց 55 նոր աշակերտներ, որոնք վերջերս տեղափոխուած են Գանատա: Մեր վարժարանի աշակերտութիւնը, տնօրէնութիւնը, ուսումնական կազմն ու կրթական մարմինը ջանք չխնայեց, որ Գանատա ժամանած մեր նոր աշակերտները դպրոցական իրենց առաջին իսկ օրէն հանգիստ զգան: Անոնց ներկայութիւնը մեծապէս կը հարստացնէ մեր վարժարանը:

Միասնաբար՝ Արցախի համար

Ապրիլի սկիզբը Արցախի մէջ տեղի ունեցած աղէտալի օրերէն ետք, համայն հայ ժողովուրդը համախմբուեցաւ եւ թիկունք կանգնեցաւ Արցախի մեր քոյրերուն եւ եղբայրներուն: Մեր վարժարանի աշակերտութիւնն ալ իր բաժինը ունեցաւ այս կարեւոր աշխատանքին մէջ:

Մեր վարժարանի զոյգ երգչախումբերը պատրաստեցին ազգային երգերու շարանի տեսերիզ (մաս 1, մաս 2) մը՝ որ փոխանցուեցաւ Արցախի առաջին գծի վրայ գտնուող զինուորներուն: Նաեւ Մայիսին տեղի ունեցած տարեկան ելոյթները (դիտէ մանկապարտեզի ելոյթը) նուիրուեցան Արցախին: Ուրախ ենք յայտարարելու, որ մեր աշակերտութեան եւ ծնողներու շնորհիւ, վարժարանի անունով աւելի քան 8,000 տոլար հանգանակուեցաւ Թորոնթոհայ գաղութի «Օգնէ Արցախին» ծրագրին համար:

Googleի պաշտօնեայ եւ վարժարանի շրջանաւարտ Վարուժ Շիթիլեան կ՚այցելէ...

Փետրուար 26ին, Google ընկերութեան բարձր պաշտօնեայ եւ վարժարանէն շրջանաւարտ Վարուժ Շիթիլեան այցելեց վարժարանի երկրորդական բաժինը: Ան զրուցեց աշակերտութեան հետ արուեստագիտութեան կարեւորութեան եւ իր տարիներու փորձառութեան մասին: Ապագային, կը ծրագրենք հրաւիրել զանազան բնագաւառներէ ներս յաջողութիւն գտած շրջանաւարտներ, խորհուրդ եւ ուղղութիւն տալու՝ մեր աշակերտներուն:

iPad ծրագրի հաստատում

Վերջերս մեր վարժարանը աւելի քան 40 iPad համակարգչային սարքերով օժտուեցաւ: Յառաջիկայ տարեշրջանի սկիզբը պիտի սկսի iPad ծրագիրը, որուն շնորհիւ մեր աշակերտութիւնը առիթը պիտի ունենայ ուսումնական ծրագիրներուն մէջ գործածել այս սարքերը: Կը ծրագրենք նաեւ այլ նոր «խելացի» իրերով օժտել վարժարանը, ինչպէս շարժական համակարգիչներով եւ լուսարձակ մեքենաներով:

Թելեթոն 2016ը գերազանցեց թիրախի գումարը եւ աշակերտական «Արուեստի պատ»ի ձեւաւորումը սկսաւ...

Ուրախութեամբ կը յայտարարենք, որ ՀՕՄի Ամէնօրեայ Վարժարանի Թելեթոն 2016ը գերազանցեց $350,000 թիրախի գումարը, աւելի քան 600 նուիրատուներով (դիտէ Թելեթոն 2016ի առաջին եւ երկրորդ յայտագիրները): Ընդունեցէ՛ք մեր խորին շնորհակալութիւնները ձեր կատարած առատաձեռն նուիրատուութեան համար, որ մեծապէս նպաստեց մեր հանգանակային աշխատանքի յաջողութեան:

Մեր նուիրատուներէն շատերը ուղղակի նուիրեցին վարժարանի աշակերտական «Արուեստի պատ»ի հանգանակային արշաւին: Աշակերտներու արուեստը պիտի զետեղուի դպրոցական երկու շէնքերու պատերուն վրայ:

Արդէն իսկ սկսած ենք պատրաստուելու թելեթոնի տասնամեակին, որ տեղի պիտի ունենայ գալ տարի ու յոյսով ենք որ մեր երկարամեայ բարերարներու ու գաղութի կազմակերպութիւններու կողքին, նոր բարերարներ եւս նեցուկ կը կանգնին Օնթարիոյի միակ ամէնօրեայ, 600է աւելի աշակերտներ պահող հայ դպրոցին եւ կը հաւատան անոր առաքելութեան:

Փորձառական ուսում

Աշնան, մեր վարժարանի Է-Թ կարգերու աշակերտները «Սիտռ Ռիճ» բանակավայրէն ներս անցուցին անմոռանալի 4 օրեր, որուն ընթացքին սորվեցան ղեկավարական գիտելիքներ ու զուարճացան զանազան արտադասարանային աշխատանքներով:

Ինչպէս ամէն տարի, այս տարի եւս վարժարանի Ժ կարգի աշակերտները այցելեցին մայր հայրենիք՝ Հայաստան եւ Արցախ: Զբօսաշրջութենէ անդին այս այցելութիւնը առիթը տուաւ մեր աշակերտներուն աւելի ամուր կապեր հաստատելու հայրենիքի ու հայկական մշակոյթին հետ:

Իսկ այժմ, վարժարանի ԺԱ կարգի աշակերտները կը պատրաստուին ուղղուելու դէպի Վենետիկ, ուր պիտի հետեւին հայերէնի յատուկ դասընթացքներու:

Երաժշտական յառաջխաղացք...

Չորս տարիներ առաջ, մեր վարժարանի երաժշտական ծրագրին մէջ ընդգրկուեցաւ գործիքային ծրագիրը: Ղեկավարութեամբ՝ արհեստավարժ ֆլեյտահար Սուրէն Ամիրխանեանի, վարժարանի նուագախումբը զգալիօրէն յառաջացած է: Այս տարուայ ելոյթի ժամանակ, մեր աշակերտական նուագախումբը հմայեց եւ ապշեցուց ներկաները՝ զանազան խրթին կտորներու իրենց մեկնաբանութիւններով:

Մեր շրջանաւարտները՝ մեր ապագան...

Մեր վարժարանի ԺԲ կարգի բոլոր աշակերտները ընդունուած են զանազան համալսարաններ եւ գոլէճներ: Սեպտեմբերէն սկսեալ, մեր նոր շրջանաւարտները պիտի յաճախեն Թորոնթոյի (University of Toronto), «Եորք» (York), «Ռայրսըն» (Ryerson), «Մքմէստըր» (McMaster University) եւ այլ բարձրորակ կրթական հաստատութիւններ: Որքա՜ն հպարտ ենք մեր շրջանաւարտներով եւ իրենց կը մաղթենք ամենայն յաջողութիւն: Քաջ գիտենք, թէ անոնք միշտ մաս պիտի կազմեն վարժարանի մեծ ընտանիքին:

Միշտ կը ծրագրենք վաղուայ համար...

Խորհրդակցելէ ետք մեր ծնողներուն, ուսուցիչներուն, շրջանաւարտներուն եւ գաղութի անդամներուն հետ, սկսած ենք մշակելու ռազմավարական ծրագիր մը՝ յառաջիկայ հինգ տարիներու համար: Յոյսով ենք, որ սոյն ծրագիրը մեր վարժարանի աշակերտներուն համար պիտի շարունակէ ապահովել բարձր մակարդակի ուսում, հայեցի դաստիարակութիւն եւ ազգային տիպար նկարագիր, միաժամանակ ամրապնդելով մեր դպրոցի ու համայն գաղութի փայլուն ապագան: Այս ծրագրի մշակումը կը համարենք անհրաժեշտ՝ ապահովելու համար ՀՕՄի Ամէնօրեայ Վարժարանի կայուն ու յաջող ապագան:

ԹՈՐՈՆԹՈՀԱՅ TORONTOHYE

Խմբագրութեան կողմէ

«Թորոնթոհայ» պատասխանատու չէ իր էջերուն մէջ լոյս տեսած ծանուցումներու բովանդակութեան:
Մեզի յղուած բոլոր թղթակցութիւններն ու գրութիւնները ենթակայ են որոշ խմբագրումի:

Տիկին Տիգրանուհին...

«Արիւնոտ դրօշ,
Վեհ Դաշնակցութեան
Ծածանե՛ց ընդդէմ՝ բռնակալութեան...»

Ահաւասիկ մեր կէսօրուայ մրափի «քուն բերող» երգը, շնորհիւ մեր բոլորին շատ սիրելի տիկին Տիգրանուհիին. ա՜խ, ի՜նչ բախտաւոր էինք...

***

Երէկ Թորոնթոյէն մեծ ցաւով ստացայ մեր շատ սիրելի տիկին Տիգրանուհիին մահուան տխուր լուրը. լուր մը, որ դաժանօրէն անակնկալ էր եւ անսպասելի: Մօտ երկու շաբաթներ առաջ հայրս կը գտնուէր ընկեր Սուրէնին գործատեղին եւ «Facetime»ով միացաւ հետս, որ նախկին ուսուցիչս կարենայ հեռուէն բարեւել, եւ ցոյց տալ, որ ան առողջ է ու առոյգ:

«Ես լաւ եմ. կատարեա՛լ... կարեւորը դուք լաւ ըլլաք, տղա՛ս...»

Այս տեսակի բնաւորութիւն ունէր մեր դաստիարակը. անձնուէր, անձնուրաց, անշահախնդիր:

Թէեւ գիտէի, թէ վերջին տարիներուն անոր առողջութիւնը վատթարացած էր, մեր կարծ խօսակցութեան ժամանակ վստահեցուց, թէ ինք լաւ էր, այդքան ատեն, որ մենք լաւ էինք. այդքան ժամանակ, որ իր հարիւրաւոր «զաւակները» լաւ էին, յաջող էին, ուրախ էին:

Տիկին Տիգրանուհին երբեք հարազատ զաւակներով չբախտաւորուեցաւ. անոր բազմաթիւ աշակերտները - քանի սերունդներէ բաղկացած հարիւրաւոր, նոյնիսկ թերեւս հազարը գերազանցող աշակերտները- եղան իր որդեգիր զաւակները...հոգեւոր զաւակները:

Ցաւախ կ՚ըսուի, թէ ուսուցիչները կը ստանձնեն «երկրորդ ծնողք»ի կարեւոր դերը, սակայն չենք անդրադառնար, թէ մեր առաջին ուսուցչուհիները, մանաւանդ հայկական մեր վարժարաններէն ներս, շատ աւելին են: Դաստիարակելու եւ կրթելու կողքին անոնք առիթը ունին ձեւաւորելու մեր ինքնութիւնն ու անհատականութիւնը եւ մատղաշ հայորդիին կապելու իր լեզուին, մշակոյթին ու պատմութեան:

Տիկին Տիգրանուհին ճի՛շդ այդ ըրաւ, դպրոցական մեր առաջին իսկ օրէն:

Հայկականը «սիրել տուաւ» այն աստիճան, որ մի՛շտ նախընտրեցինք զայն: Երգե՛ց յեղափոխական երգը, լաւ գիտնալով, թէ երեք տարեկան երեխան բառերուն իմաստը չէր գիտեր... «Ռուբէն փաշա», «Զօրավար Անդրանիկ», «Տարօն Տուրուբերան» կոչեց մեզի, լաւ գիտնալով, որ չէինք հասկնար թէ ինչու...

Բայց երգեց ու կոչեց այն յոյսով, որ բան մը կ՚արթնար մեր մէջ, որ կրակ մը կը վառէր մեր սրտերուն մէջ:

Անուշ քուն, սիրելի ուսուցիչ, դաստիարակ, հոգեւոր մայր. հանգիստ ննջեցէք՝ գիտնալով թէ ձեր ու ձեր նմաններու շնորհիւ է, որ «սրտիս մէջը կայ մի կրակ, որ կ՚այրէ զիս ամէն ժամանակ...»

Ու յեղափոխաշունչ այդ երգերով այժմ դուք ննջեցէք խաղաղ...

15-6-2016

Նուիրեալ Դաշնակցականը, Տիպար ՀՕՄուհին՝ Սիրելի Ընկերուհիս...

Խաժակ Գուլաճեան

«Ահա հանգիստ հող կը մտնեմ,
Յոյսս դուք էք ընկերներ...»

Սիրելի՛ Ընկերուհի Տիգրանուհի,

Ի՞նչպէս սկսիմ վերջին նամակս...

Ո՞ր զգացումներս նախ արտայայտեմ,

Բաժանմա՞ն, կարօտի՞, սիրո՞յ, մեղքի՞:

Ուրկէ՞ սկսիմ...

Սկսիմ հոնկէ, երբ մեր ընկերութիւնը սկսաւ:

2007 թուական, Դեկտեմբեր:

Պարզ հանդիպում մը՝ ընկեր Սուրէնի խանութին մէջ, որ ապա վերածուեցաւ բարեկամութեան... անկարելի էր, որ քեզի հետ հանդիպողները չվայելէին քու վարակիչ տաքութիւնդ եւ չզգային ջերմացնող մտերմութիւնդ: Ես ալ եղայ այդ բախտաւորներէն:

Եւ այդ ինն տարուան մեր բարեկամութեան ընթացքին, իրազեկ դարձայ միութենական գործունէութեանդ, հիացմունքով լսեցի ուսուցչական ասպարէզիդ մասին, վայելեցի տաքուկ տունդ եւ ճոխ ընկերային պահերը: Բայց ամենէն աւելին, արժանի դարձայ տարիներով հետդ աշխատելու պատիւին՝ «Ս. Թէիլիրեան» կոմիտէի կազմին մէջ, դուն՝ իբրեւ աւագ քարտուղար եւ ես՝ իբրեւ նորեկ ատենադպիր:

Կեանքդ համակած է իսկական մարդկութիւն, անձնուէր ազգային կեանք եւ հայրենասիրութիւն, ամբողջանուէր ուսուցչական մայրութիւն, հանրային տիպար ու փոխանցիկ ծառայութիւն:

Ու շատ բան սորվեցայ... ու ըմբոշխնեցի գաղափարներուդ ու համոզումներուդ կեանքո՛վ լեցուն հզօրութիւնը:

Այն, որ մենք անցուցիք միասին, այնքա՛ն ներշնչող ու մխիթարական տուեալներ ու պահեր պիտի տրամադրեն ինծի, որ, թէկուզ կորուստդ պիտի փոխարինեն անուշ յիշատակներով ու յուսադրիչ տրամադրութեամբ: Վստահ մնայ, ընկերուհի՛ս, այդ սերունդները, որոնք դուն դաստիարակեցիր ու որոնց ջամբեցիր հայեցի կրթութիւն, իրենց սրտերուն, հոգիներուն ու լոկ էութեան մէջ արդէն վառ պահած են հայրենասիրութեան ու ազգի նուիրումի վառ կրակը եւ պիտի շարունակեն քու օրինակովդ: Հանգիստ մնա՛, ջան... Վարձքդ կատա՛ր:

Աւա՜ղ, վերջին տարուան ընթացքին, անձնական պայմաններս զիս դարձուցին գերզբաղ, թէ՛ անձնական ու միութենական գործերով եւ թէ՛ ընտանեկան նոր բոյն կազմելու հոգերով... ու չկրցայ տեսնել քեզ... լաւագոյն բարեմաղթութիւններդ միշտ կը լսէի բայց... մեղաւոր եմ ընկերուհիս, մեղաւոր եմ... եթէ երբեք կամայ թէ ակամայ քեզ վշտացուցի, ներէ՛ ինծի:

* * *

Նուիրած երկրագունդդ տխուր կը թաւալի՝ գրասեղանիս վրայ:

«Քպպէ Համոտ»ի («աղուոր թռու կծու») բուրմունքն ու համը տակաւին կը պատեն քիմքս:

«Հայկական Սենեակիդ» մէջ մեր ունեցած հանդիպումներու ու զրոյցներու պատկերները կը տողանցեն աչքիս առաջ:

ՀՅԴ «Սողոմոն Թէիլիրեան» Կոմիտէի գրասենեակին մէջ տարիներով միասնաբար կատարած մեր քարտուղարական գործերու պատկերները չեն թողուր զիս հանգիստ:

Մայրական խրատներդ ականջիս մէջ են տակաւին ու տածած գուրգուրանքիդ յուշը կը պատռտէ հոգիս:

Տիգրանուհի Քէնտիրճեան ՀՕՄի վարժարանի աշակերտներու հետ

Ընկերուհի Տիգրանուհի՛, այս քանի մը տողերը ընդունէ իբր մոմ ու ծաղիկ՝ շիրիմիդ:

Հողը թեթեւ գայ վրադ, շա՜տ սիրելի ընկերուհի Տիգրանուհի, Աստուած ՆՈՒԻՐԵԱԼ ԴԱՇՆԱԿՑԱԿԱՆԻ ու ՏԻՊԱՐ ՀՕՄուհի հոգիդ լուսաւորէ:

Բարեւէ՛ բոլորին:

Ընկերաբար ու որդիաբար՝

Հայրենաշունչ Մենտորին

Տիկին Տիգրանուհի Քէնտիրճեանի յիշատակին

Վաղեմի սխրանքներուն հետ՝ դու միջ-նորդ հաղորդակցութեանց,
եւ առեղծուածային զոհողութեանց՝ թարգման:
Հայ մանկան հոգուն ակօսներուն մէջ՝
դուն պահանջատիրութեան հունտերը սերմանող,
Մասիսի շունչով, Սասնայ հողով, Եփրատի ջրով՝
տարերք քո յաւերժական էութեան:
Աչքիդ բիբերն՝ արշալոյս,
հաւատքի, յոյսի եւ սիրոյ պահապան:
Վերակացու՝ խոստմնալից եւ երդուեալ հօտիդ,
Վիտոշի փշոտ ճանապարհին՝ դու խրախուսող ուղեցոյց:

Ռաֆֆի Սարգիսեան

Join us
www.facebook/Torontohye newspaper

Ս. Սահակ եւ Ս. Մեսրոպ Ազգային Շաբաթօրեայ Վարժարանի Ամավերջի Հանդէս

Պէթթի Փանոսեան Մինասեան

Ս. Սահակ եւ Ս. Մեսրոպ Ազգային Շաբաթօրեայ վարժարանի ընթացիկ տարուայ Ամավերջի հանդէսն էր, Վարժարանիս 60րդ հունձքն էր, որ պիտի ստանար իր վկայականը եւ հրաժեշտ պիտի տար հայաբոյր այս օձախին: 60 տարիներ անընդմէջ եւ մեծ հաւատքով, թորոնթոհայ գաղութը յաջողած էր պահել հայկական շաբաթօրեայ վարժարանը՝ ի գին նուիրուածութեան ու տքնաջան աշխատանքի:

Իսկապէս հպարտանքի արժանի երեւոյթ է, որ նոյնինքն վարժարանի տնօրէնուհիին հաստատումով՝ 246 աշակերտներ իւրաքանչիւր Շաբաթ օր ներկայ գտնուած են հայկական այս վարժարանը, ուր սորված են հայերէնով կարդալ-գրել ու երգել, խաղցած ու զուարճացած են իրենց ընկերներուն հետ, ուսուցիչներուն օգնութեամբ փորձած են աւելի մօտէն ծանօթանալ իրենց արմատներուն ու պատմութեան:

«Սփիւռքահայ իւրաքանչիւր երեխայի իրաւունքն է յաճախել հայկական դպրոց», նշեց վարժարանի տնօրէնուհի դոկտ. Արփի Փանոսեան Մըթարտ, միեւնոյն ժամանակ առաջարկելով, որ այսօրուընէ իսկ պէտք է մտածել նորարարական այն գաղափարներուն մասին, որոնցմով կ՛ուզենք օժտուած տեսնել մեր դպրոցները 10-20, նոյնիսկ 50 տարիներ ետք:

«Յարատեւ հայկական դպրոց յաճախելով է, որ կ՛ունենանք հայախօս սերունդ: Հայերէն լեզուն կ՛ապրի ու կը գոյատեւէ միա՛յն սորվելով եւ խօսելով», եզրակացուց ան: Ապա երախտագիտական եւ շնորհակալական իր զգացումները յայտնեց վարժարանի հին ու նոր տնօրէններուն, փոխ տնօրէն Արա Տէր Յարութիւնեանին խնամակալներուն, նուիրատուներուն, վարչակազմին, ուսուցիչներուն, 60ամեակի յանձնախումբի անդամներուն, ծնողներուն եւ աշակերտութեան:

Անդրադառնալով ընթացիկ տարուայ աշխատանքներուն, ան նշեց վարժարանի հիմնադրութեան 60ամեակին նուիրուած տարեգիրքը (yearbook), ուր գունագեղ ու արդիական ձեւով ներկայացուած են աշակերտութեան զանազան աշխատանքները, ինչպէս նաեւ անդրադարձաւ միամսեայ ամառնային դպրոց ունենալու ծրագիրին մասին, նշելով որ վերոյիշեալները աննախընթաց երեւոյթներ են վարժարանի երկարամեայ գործունէութեան մէջ:

Հանդէսի առաջին բաժինը յատկացուած էր մանկապարտէզի շրջանաւարտներուն: Յաջորդաբար, շուրջ 50 երեխաներ, իրենց ուսուցիչներու առաջնորդութեամբ (Սօսի Պարոնեան, Կրէյս Մելքոմեան, Այտա Քէսիսեան (օգնկն.), Արմինէ Յովհաննիսեան եւ Էլինա Փանոսեան (օգնկն.) ներկայացուցին փունջ մը արտասանութիւններ եւ երգեր, որոնցմէ ետք Ծաղիկ դասարանի աշակերտները ստացան իրենց առաջին վկայականները: Ներկաներուն մէջ ընդհանուր խանդավառութիւն ստեղծուեցաւ, երբ իւրաքանչիւր աշակերտ վկայականը ստացած պահուն յայտնեց, թէ երբ մեծնայ ի՞նչ կ՛ուզէ դառնալ: Այսպէս՝ անոնք փափաքած էին ըլլալ աստղագէտ, երկրաչափ, խոհարար, ոստիկան, ուսուցիչ ու զինուոր:

Ապա, ութերորդ դասարանի դասատու, Անդրանիկ Չիլինկիրեան բեմ հրաւիրեց վարժարանի 60 տարուան գործունէութեան արգասիքը հանդիսացող 14 աւարտականները: Անոնք նախ բարի գալուստ մաղթեցին ներկաներուն, ապա իւրաքանչիւրը բաժին մը ներկայացուց Մ. Իշխանի «Ես Մասիսը չտեսայ» եւ Ա. Ծառուկեանի «Ուխտ Արարատի» բանաստեղծութիւններէն: Գեղարուեստական պատշաճ յայտագիրէն ետք, Շաւարտականները Չիլինկիրեանի եւ Մարիետա Գասպարեանի ձեռամբ ստացան իրենց վկայականներն ու մրցանակները :

Հրաժեշտի ուղերձները ընթերցեցին Փասքալ Գարձեան, Էմմա Գարամանլեան եւ Միքայէլ Գոլենդուխին:

Ապա տեղի ունեցաւ ջահի փոխանցումը: Եօթներորդ դասարանի աշակերտները բեմ բարձրացան ու աւարտական դասարանի իրենց ընկերներէն ստանձնեցին սերունդներ կամրջող խորհրդանշական ջահը, որմէ ետք իր սրտի խօսքը արտասանեց վաստակաւոր ուսուցիչ՝ Չիլինկիրեան:

Գեղարուեստական յայտագիրը շարունակուեցաւ ասմունքով եւ երաժշտութեամբ: Ասմունքի հետեւեալ կտորներով հանդէս եկան վարժարանի նախկին շրջանաւարտներ՝ Թամար Աթիք՝ Վահագն Դաւթեանի «Հաւատում Եմ Քեզ», Տարօն Հալաճեան՝ Գէորգ Էմինի «Սասունցիներու Պարը»: Արին Եալտզճեան դաշնամուրի վրայ ներկայացուց Ա. Խաչատուրեանէն եւ Ա. Պապաճանեանէն կտորնեռ, իսկ Անի Պապայեան դաշնամուրի նուագակցութեամբ հանդէս եկաւ մեներ գով:

Շաբաթօրեայ Վարժարանի 8րդ դասարանի «60-ամեակի հունձքը»:

Առաջինէն չորրորդ դասարանի աշակերտները երգչախմբային կատարումի ժամանակ:

Վերջին եւ այնքան սպասուած բաժինով հանդէս եկան նախակրթարանի աշակերտները, որոնք երգչախմբային համատեղ ելոյթով ներկայացուցին ամբողջ տարուայ ընթացքին սորված իրենց երգերը: Ակնյայտ էր երգչախումբի ղեկավար Նադա Նավասարդեանի անձնուէր եւ բծախնդիր աշխատանքը: Երեխաները զուարթ ու աշխուժ իրենց կատարումներով մեծ ուրախութիւն ստեղծեցին:

Հանդէսի աւարտին, ներկաները մեծ ոգեւորութեամբ հետեւեցան իրենց երեխաներուն կողմէ պատրաստուած արուեստի ցուցահանդէսին, որ ուշագրաւ բազմազանութեամբ կը ներկայացնէր տարուան մը աշխատանքը: Ապա, մտերմիկ մթնոլորտի մէջ ներկաները հիւրասիրուեցան վարժարանի ծնողաց յանձնախումբի կողմէ պատրաստուած համադամ քաղցրաւենիներով եւ գոհունակ բաժնուեցան Ս.Սահակ եւ Ս. Մեսրոպ Ազգային Շաբաթօրեայ վարժարանի հարազատ մթնոլորտէն:

Ս. Երրորդութիւն Եկեղեցւոյ Կիրակնօրեան Վարժարանի Ամավերջի Հանդէս

Մատաթ Բ. Մամուրեան

Թորոնթոյի Ս. Երրորդութիւն Եկեղեցւոյ Կիրակնօրեայ Վարժարանի ամավերջի հանդէսը տեղի ունեցաւ Յունիս 12ին, եկեղեցւոյս «Մակարոս Արթինեան» սրահին մէջ: Հրաւիրեալներու, բարերարներու շարքին ներկայ էին Գանատահայոց Թեմի Փոխ Առաջնորդ եւ եկեղեցւոյս Հոգեւոր Հովիւ Զարեհ Աւագ Քհնյ. Զարգարեան, Թեմական Խորհուրդի Ատենապետուհի Աբէթ Ալբայ, Ծխական Խորհուրդի Ատենապետ Օհան Օհաննէսեան, Կիրակնօրեայ եւ Շաբաթօրեայ Վարժարաններու նախկին եւ ներկայ տնօրէններ, մշակութային միութիւններու ներկայացուցչներ եւ ծնողքներ:

Հանդիսութիւնը սկսաւ աշակերտներուն մուտքով: Բացումը կատարուեցաւ «Հայր Մեր»ով եւ շարականներով: Հռիփսիմէ Սիմոնեան իր բացման խօսքին մէջ բարի գալուստ մաղթեց ներկաներուն եւ ըսաւ. «Կիրակնօրեայ Վարժարանիս առաքելութիւնն է սերունդները դաստիարակել քրիստոնէական հաւատքի ոգիով եւ ամենակարեւորը այն է, որ անոնք Աստուածաշունչէն քաղուած դասերն ու համամարդկային արժէքները գործադրեն իրենց կեանքի բոլոր ասպարեզներուն մէջ»:

Աշակերտները յաջորդաբար ելոյթ ունեցան ներկայացնելով աղօթքներ, Սաղմոսներ ու առակներ քաղուած՝ Աստուածաշունչէն: Ապա տեղի ունեցաւ վկայականներու բաշխում ձեռամբ տէրհօր եւ տնօրէնուհի Պարոնեանի: Շրջանաւարտները եւ աշակերտները ստացան զանազան մրցանակներ՝ տրամադրուած Թորոնթոյհայ կազմակերպութիւններու եւ անհատներու կողմէ:

Տնօրէնուհի Պարոնեան տուաւ վարժարանի գործունէութեան տեղեկագիրը եւ ըսաւ. «Շնորհիւ տնօրէնութեան եւ ուսուցչական կազմի անխոնջ աշխատանքին վարժարանը դարձած է մտերմիկ, հարազատ եւ տաքուկ հաւատքի տուն մը»: Ան շնորհակալութիւն յայտնեց հոգեւոր հայրերուն, Ծխական Խորհուրդին, բարերարներուն եւ ծնողքներուն, որոնք մօտէն կը հետաքրքրուին վարժարանի գործունէութեան: Շնորհակալութիւններ յայտնեց նաեւ ամավերջի հանդէսի մրցանակ յանձնողներուն՝ Սիրվարդ Միքայէլեանին, Սեդա Գանտահարեանին, Սրբուհի Էվրանին եւ Թորոնթոյի Թէքէեան Մշակութային Միութեան:

Տէր Զարեհ իր մաղթանքները փոխանցեց, շնորհաւորեց ուսուցչական կազմը, օգնականները, տնօրէնուհի Պարոնեանը եւ առ ի գնահատանք իր 20ամեայ ծառայութեան ձեռամբ Տէր Հօր եւ Օհաննէսեանի՝ Պարոնեան ստացաւ յուշատախտակ մը: Ծաղկէփունջերով եւ յիշատակի նուէրներով պատուուեցան նաեւ ուսուցչուհիներն ու օգնականները:

Տէր Զարեհ Աւագ Քահանայի «Պահպանիչ»ով վերջ գտաւ հանդիսութիւնը:

Ծնողքներ ու աշակերտներ հրաժեշտ տուին ուսուցիչներուն՝ վերամուտին տեսնուելու յոյսով: Հանդէսէն ետք, ներկաները հիւրասիրուեցան եւ առիթը ունեցան դիտելու աշակերտներու ձեռային աշխատանքները:

Մեծ Մայրերու եւ Մեծ Հայրերու Նուիրուած Համերգ

Վարդան Աւագ Սարկ. Վարդանեան

Մայիս 7ին Սուրբ Աստուածածին եկեղեցւոյ մէջ տեղի ունեցաւ մեծ մայրերուն եւ հայրերուն նուիրուած համերգ մը: Շնորհիւ եկեղեցւոյ Զարեհ Ազնաւորեան Կրտսերաց Դպրաց Դասին իրենց ղեկավարի առաջնորդութեամբ, յանձինս Լենա Պէյլէրեանի, գեղեցիկ երեկոյ մը նուիրեցին ներկաներուն:

Սուրէն Ս. Արք. Գաթարոյեան իր հովանաւորութիւնը չէր զլացած այս համերգին, ինչպէս նաեւ եկեղեցւոյս հոգեւոր հովիւը Գեղարդ Վրդ. Քիւսպէկեանը՝ իր նախագահութիւնը: Եկեղեցւոյ հոգաբարձութեան տնօրինութեամբ ու Կրտսեր Դպրաց Դասի Ծնողական Յանձնախումբի յարատեւ աշխատանքին իբրեւ արդիւնք այլազան յայտագիր մը հրամցուեցաւ ունկնդիրներուն:

Ընդհանրապէս կրօնաշունչ, ազգային երաժշտական հեղինակութիւններ ներկայացուեցան խումբին կողմէ, առաւել, տաղանդաւոր կրտսեր դպրաց դասի անդամներու ելոյթներ: Կային երգեր, որոնք յուզումնալից էին ու լաւ տպաւորութիւն ձգեցին ունկնդիրներուն վրայ: Լրջութիւնը, կանոնաւորութիւնը, յայտագրի բովանդակութիւնը, եռանդը իսկապէս գովելի ու հաճելի էին:

Շնորհալի էին հանդիսավարները իրենց բացման ու փակման խօսքերով: Յայտագիրը հարուստ էր իր այլազանութեամբ, 6 հոգի ասմունքեցին, 18 դպիրներ Սուրբ Գիրքէն Սաղմոսասացութիւններ ու Մարգարէական հատուածներ արտասանեցին, ու 6 նոր տաղանդներ յայտնաբերուեցան դաշնակի, կիթառի եւ քանոնի վրայ նուագելով: Երգը հայ ժողովուրդի երաժշտական մշակոյթի հնագոյն ճիւղն է, ան կը փայփայէ ամէնէն անուս նախնական մարդուն իսկ զգացումները մտնելով հոգիներէն ներս: Այս 35 պարմանները իրենց կատարողական կարողութեան, ներդաշնակ երգեցողութեան զուլալ եւ հնչուն ձայներուն հիացմունքս կը յայտնեմ. երգեր կային կարծես կախարդական ուժ մը ունէին եւ անոնք արժանացան նրկաներու ջերմ ընդունելութեան: Դպրապետուհի Տիկ. Լենա Պէյլէրեանի տքնաջան փորձերը, անտարակոյս երգողներու ձայնային տուեալները՝ ինքնավստահ մեկնաբանութեամբ հոգեպարար պահեր շնորհեցին ներկաներուն:

Մանկական եւ պատանեկան շրթներ Սբ. Գրային հատուածները մաքուր հայերէնով արտասանեցին: Երիտասարդ տաղանդները վստահաբար ժամանակի ընթացքին լուսաշող ճամբայ մը պիտի բանան իրենց ապագային յաջողութիւններ պսակելով:

Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյ կրտսեր դպրաց դասը:

Եկանք, ծափահարեցինք եւ հիացանք, հոգեհարազատ եւ զգայուն եւ մաքուր մեր համբուրելի Մեծ Մայրերն ու Մեծ Հայրերը վայելքի պահեր ունեցան ու հոգիի եւ մտքի լոյսով զարդարուած հրճուանքով վայելեցին իրենց թոռներուն ելոյթները: Փակման խօսքէն առաջ Տիկ. Պէյլէրեանը իր հիացմունքը յայտնեց այս ձեռնարկի յաջողութեան իրենց մասնակցութիւնը բերող ծնողական յանձնախումբին, եկեղեցւոյ հոգաբարձութեան, ինչպէս նաեւ ներկաներու քաջալերանքին:

Փակման խօսքէն ետք գեղեցիկ ծաղկեփունջով մը յարգուեցաւ Տիկ. Պէյլէրեանը իր ջանքերուն համար: Ապա եկեղեցւոյս հովիւի օգնական Տ. Կոմիտաս Աւագ Քահանայ Փանոսեան գովեց այս յաջող ձեռնարկը ու կազմակերպողները եւ նորանոր յաջողութիւններ մաղթեց խումբին եւ շնորհակալութիւն եւ առողջութիւն՝ անոր ղեկավար Տիկին Լենա Պէյլէրեանին: Ներկաները ծափերով իրենց համակրանքը արտայայտեցին ու հրաւիրուեցան եկեղեցւոյս ներքնասրահը հիւրասիրութեան, որ պատրաստուած էր ծնողական յանձնախումբին կողմէ:

Կը շնորհաւորեմ Մեծ Մայրերն ու Մեծ Հայրերը, որպէսզի անոնց երկինքը միշտ անամպ մնայ, հոգինին խաղաղ ու գարնանաբոյր շարունակեն սնուցանել ու դաստիարակել հայեցի հոգիով զաւակներ ու թոռներ եւ անոնց երակներուն մէջ ներարկեն մեր Սուրբ Նահատակներու անձնազոհութիւնը:

ՀՕՄի Ռուբինա Մասնաճիւղ.
Մայրերու Օրուան Տօնակատարութիւն

Ս. Փայլեան (աջէն Ա), Ա. Սաֆարեան (ձախէն Ա) պարգեւատրուող մայրերուն՝ Զապէլ Խանծողլեանի, Արշալոյս Մխսիարթինեանի, Մարի Մավլեանի եւ Ովսաննա Փիլաւճեանի հետ:

Հայ Օգնութեան Միութեան Թորոնթոյի Ռուբինա Մասնաճիւղի մայրերու օրուան տօնակատարութիւնը տեղի ունեցաւ 6 Մայիսին, Հայ Կեդրոնի սրահին մէջ, ներկայութեամբ Ս. Աստուածածին Եկեղեցւոյ Օգնական Հովիւ՝ Կոմիտաս Աւ. Քհնյ. Փանոսեանի եւ շուրջ 220 անդամուհիներու եւ բարեկամներու:

Օրուան հանդիսավար՝ Ալին Տօնապետեան-Թոսունեան բարի գալուստ մաղթեց ներկաներուն եւ շնորհաւորեց բոլոր մայրերը. ան իր խօսքին մէջ անդրադարձաւ հայ մօր արժանիքներուն մասին եւ գեղեցիկ մեկնաբանութեամբ դրուատեց առհասարակ հայ մօր ստանձնած դերը հայ կեանքէն ներս. ապա հրաւիրեց Կոմիտաս Աւ. Քհնյ. Փանոսեանը որպէսզի կատարէ ճաշի օրհնութիւնը:

Գեղարուեստական յայտագիրը սկսաւ Հալէպէն Թորոնթօ նոր հաստատուած սիրուած երգիչ՝ Մեր Մինասեանի երկու երգերով. ան իր հրապուրիչ ձայնով հմայեց ներկաները: ապա Սարին Փոլատեան իր հրաշալի հայ մօր նուիրուած ասմունքով, ընկերակցութեամբ Արա Ղուկասեանի կիթառի վրայ նուագելով, արժանացան ներկաներու բուռն ծափահարութեան:

Տարիներէ ի վեր սովորութիւն դարձած է մայրերու օրուան պատուել քանի մը տիպար մայրեր, բեմ հրաւիրուեցաւ ՀՕՄի Ռուբինա մասնաճիւղի վարչական անդամ՝ Սիլվա Փայլեան, ներկայացնելու պատուող չորսը մայրերու կենսագրականները: Ան հրաւիրեց ՀՕՄի Ռուբինա Մասնաճիւղի Ատենապետուհի՝ Արմիկ Սաֆարեանը յանձնելու յուշանուէրները պարգեւատրուող մայրերուն՝ Զապէլ Խանծողլեանին, Արշալոյս Մխսիարթինեանին, Մարի Մավլեանին եւ Ովսաննա Փիլաւճեանին:

Ձեռնարկի ընթացքին տեղի ունեցաւ տեսերիզի ցուցադրութիւն, ուր ներկայացուեցաւ Ստեփանակերտի մէջ Սօսէ Մանկապարտէզի վերակառուցման աշխատանքներուն մասին: Բեմ հրաւիրուեցաւ Հուրի Նաճարեանը եւ տեղեկութիւններ փոխանցեց այս առընչութեամբ:

Երեկոն խանդավառեց DJ Արիս Արապեանը որ հայկական պարեղանակներով խանդավառեց ներկաները:

Տեղի ունեցաւ վիճակահանութիւն եւ ներկաներէն շատեր բախտաւորուեցան արժէքաւոր նուէրներով:

Անահիտ Կուտսուզեան Տարեկան Համերգը

Ինչպէս ամէն տարի, այս տարի եւս, Յունիս 23ին, տեղի ունեցաւ «Անահիտ» երաժշտական համերգը՝ Հայ եղբայրական եկեղեցւոյ մէջ:

Շարունակաբար, երգով ու նուագներով բեմ բարձրացան հետեւեալ աշակերտները՝ Արջուն Զինտալ, Քամիլլա Գանտահարեան, Ճուլեան Լի, Քարինա Գանտահարեան, Արեգ Մուրատեան, Արի Մուրատեան, Այլին Չելա, Գալիա Պալապանեան, Ամելի Պալապանեան, Քրիսթինա Գասիմով, Դաւիթ Պոյաճեան, Յեն Ֆու եւ Իզաբել Լի...

Բոլոր կատարումները հաճելի եւ սրտայոյզ էին: Համերգի աւարտին, ըստ սովորութեան, երաժշտագիտունի Անահիտ Կուտսուզեան ներկաներուն նուիրեց իր յօրինած երգերէն մէկը՝ «Կենաքը», Ռուբէն Մնացականեանի խօսքերով եւ անգլերէն կտոր մը:

Համերգը աւարտեցաւ բուռն ծափահարութեամբ եւ ներկաներու ուրախ տրամադրութեամբ:

Անահիտ Կուստուզեան իր հմայքով եւ տքնաջան աշխատանքով տարիներէ ի վեր կը ձգտի եւ կ՛աշխատի մեր պատանիներուն փոխանցելու դարերու սխրանքներէն եւ Եղեռնի ճանապարհէն մեզի հասած հայ երգը:

Թորոնթոյի Հայ Օգնութեան
Միութեան «Ռուբինա» Մասնաճիւղ
Տոհմիկ Օր
Զօնուած՝
20-րդ Դարու Հայ Ազգի Հերոսամարտերուն
Վանի, Տարօնի, Ուրֆայի, Շապին Գարահիսարի,
Զէյթունի, Հաճընի, Այնթապի, Մուսա Լեռան, Բաշ
Ապարանի,Ղարաքիլիսէի, Սարտարապատի եւ Արցախի
Շաբաթ 3 Դեկտեմբեր 2016
Միասնաբար ոգեկոչենք մեր հերոսամարտերը
Հերոսամարտ մը հովանաւորելու համար հաճեցէք կապուիլ
ՀՕՄ-ի վարչութեան հետ arstoronto@gmail.com

Քեսապի Ազատագրութեան Երկրորդ Տարեդարձ եւ Նահատակութիւն Ռաֆֆի Պչաքճեանին

Ռաֆֆի Պչաքճեանի յուղարկաւորութենէն տեսարան մը, Ս. Աստուածածին եկեղեցի Հալէպ:

Կարօ Վ. Մանճիկեան

Գաղափարներն ու միտքերը կը տողանցեն գլխուս մէջ: Քեսապի ազատագրութեան երկրորդ տարեդարձն է (14 Յունիս 2014 - 14 Յունիս 2016): Այս «փոքր» թուականը յիշելով՝ բարձր պէտք է աղաղակել:

Սակայն աղմուկը շատ բարձր է Սուրիոյ զանազան ոստաններուն մէջ, խլացուցիչ, հրազէններու, հրասանդներու, հրասայլերու, թնդանօթներու, հրթիռներու, օդանաւերու աղմուկ ու աղմուկ... նահատակներ:

Արցախի մէջ տակաւ ինկող նահատակներուն վրայ արձակուած մահաբեր պայթուցիկ նիւթերու- սարքերու աղմուկը, հարիւրաւոր մղոններ կտրելով, կը հասնի մեր մօտ՝ նոյնքան հնչեղ, նոյնքան ազդեցիկ եւ արմատախիլ ընող:

Երկու տարիէ ի վեր կ՚ուզենք հանրային ծաւալուն ձեռնարկով մը՝ ժողովրդային համախմբում, երգ ու պարով տօնախմբել Քեսապի ազատագրումը: Սակայն... սակայն Սուրիոյ հնգամեայ տագնապի կոհակներուն ելեւէջը թոյլ չի տար, որ կարենանք պարել:

Այո՛... արգիլուած է պարել:

Արգիլուած է պարել քոչարին, *կերմեր ֆըստանը, եարխուշտան*...

Մեծ պետութիւններ արգիլած են ո՛չ միայն քեսապցիներուն, այլեւ համայն սուրիացիներուն պարել, ուրախանալ... կամ ապրիլ: Մէկ խօսքով, արգիլուած է ապրիլ:

Ինչպէ՞ս պարենք, ուրախանանք, երբ ամէնուրեք՝ կրակ ու բոց, քանդում. մահ-նահատակ:

Ինչպէ՞ս պարենք, երբ դաւադիր հրասանդի մը պայթած արկով Ազգ. Քարէն Եփփէ Ճեմարանի (Նոր Գիւղ) կից կը նահատակուէր համայն հալէպահայութեան ժողովրդային ինքնապաշտպանութեան կոչուած պահակներու գլխաւորը, առաջնորդը, գաղափարական, ազգային, հայրենասիրական մտքերն ու ապրումները, պարզ ու խորունկ լռութեամբ իր մէջ ամփոփած, ամէնուն սիրելի, մարդկային ամէնէն տարրական արժանիքներու թարգմանը հանդիսացող, անմահ ընկեր Ռաֆֆի Պչաքճեանը:

Տակաւին մէկուկէս տարիներ առաջ սուրիական հայրենիքի պաշտպանութեան ճամբուն վրայ կը նահատակուէր անոր երէց եղբայրը՝ Յովսէփը: Հազիւ թէ կը յիշեմ անոնց հայրը, արդեօք Մովսէ՞ս էր անունը: Ի՞նչ կարեւոր է: Կարեւորը այն է, որ զօր. Դրօ Կանայեանէն վաստկած շունչով ապրած ու դաստիարակած էր իր զաւակները:

Եւ անոնք (Ռուբէն Տէր Մինասեանի բառերով) որպէս «պարարտ խոյեր», մատաղ դարձան Սուրիոյ, անոր ժողովուրդին, հալէպահայութեան մերօրեայ բագինին վրայ:

Ռաֆֆիին մասին թող գրեն իր զինակիցները: Շատ բան գիտեն այդ լուռ ու մունջ տղուն մասին:

Մէկ խօսքով, Ռաֆֆին կրնայ մերօրեայ սերունդին որպէս ներկայացուցիչ օրինակ դառնալ գալիք սերունդներուն:

Սիմոն Սիմոնեան իր «Լեռ եւ ճակատագիրը» գիրքին մէջ ունի սքանչելի պատմուածք մը, վերնագիրը չեմ յիշեր. մօտս գտնուած հատորը «զոհ» գացած էր Քեսապի 2014ի ներխուժումի բռնարարքներուն, ուստի չեմ կրնար ստուգել խորագիրը, սակայն մէջը ծեր սասունցի մը իր ցուպը վեր բարձրացնելով՝ սպառնացած էր երիտասարդ Սիմոնին (Հալէպի մէջ) ըսելով.

-Մենք արիւն տեսած մարդիկ ենք, մեր մասին ինչպէ՞ս կը համարձակիս գրել:

Այո՛, արեամբ թաթախուած անմահներուն մասին յետմահու գրելը, դաշնակցականին պարտաւորութիւնն է, իսկ անոնց հոգին, անոնց, որոնք կեանքի մէջ վարձք ու փառք չփնտռեցին, այլ միայն անսակարկ տուին, զոհաբերեցին, անոնց հոգին այդ գիրերը կը ստանայ որպէս խունկ ու մոմ... անոնց անմահութիւնը կը յայտնաբերեն այդ գրութիւնները:

Գրեցէ՛ք...

Կ՚ուզէի Քեսապի ազատագրութեան 2րդ տարեդարձին առիթով ուրախ բաներ գրել: Ես չեմ կրնար պարել, բայց կ՚ուզէի, որ գրիչս պարէ, թէկուզ՝ ծուռ ու մուռ:

Դուք ի՞նչ կ՚ուզէք՝ ըսէք.

«Ես պարել գիտեմ, բայց գետինը ծուռ է» Արամ Հայկազ, իմ նախասիրած հեղինակս, որ գրած է հայոց գողգոթային մասին եւ ներկայացուցած է այլազան միջավայրերէ, իսկական կեանքէ առնուած պատկերներ, պատմուածքներ Մեծ եղեռնի ամենասահմռկելի տեսարանին: Նկարագրութեան ընթացքին միշտ կը յաջողի ժպիտ մը խլել մեր շրթներէն. փոխարէնն ալ, ամենագեղեցիկ պատկերի նկարագրութեան պահուն միշտ կը յաջողի արցունքի կաթիլ մը խլել մեր աչքերէն. միայն մէկ ժպիտ, միայն մէկ կաթիլ արցունք:

Հայու կեանք ու ճակատագիր:

Սուրիոյ այս դժնդակ իրավիճակին մէջ մարդոց շրթներէն ժպիտ խլելու համար Արամ Հայկազ պէտք է ըլլալ:

Սակայն ա՛յս է կեանքը... Անիկա պիտի շարունակուի Ռաֆֆիներու օրինակով:

Ռաֆֆի՛, դուն լուռ գործողդ, օրինակողդ սերունդներու ճամբան լուսաւորող ջահն ես:

Դուն անմահ ես, ընկե՛ր:

Հալէպի Մէջ Նահատակուեցաւ Ռաֆֆի Պչաքճեանը

Ռաֆֆի Պչաքճեան

Հալէպի մէջ հրասանդի մը պայթիւնին հետեւանքով նահատակուեցաւ Հալէպի հայկական թաղամասերու ինքնապաշտպանութեան դաշնակցական ղեկավար Ռաֆֆի Պչաքճեանը:

Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյ մէջ տեղի ունեցաւ յուղարկաւորութիւնը, որուն ներկան էին ՀՀ Հալէպի գլխաւոր հիւպատոս Տիգրան Գէորգեան, Հայ Աւետարանական Համայնքի Համայնքապետ Վեր. Յարութիւն Սելիմեան, Պատկան Մարմնի, Ազգային Իշխանութեան ներկայացուցիչներ, նահատակ հայորդիին ընտանեկան պարագաները, սուրիական բանակի բարձրաստիճան պատասխանատուներ, Հայկական թաղամասերու ինքնապաշտպանութեան նուիրեալ հայ տղաքը, ՀՄԸՄի փողերախումբը, արի-արենոյշներն ու հանգուցեալին հարազատներն ու գաղափարակից ընկերները:

Յուսիկ Աւագ Քահանայ Սեդրակեան լուսարձակի տակ առաւ նահատակ հայորդիին գաղափարական նուիրումը, յանուն հայկական թաղամասերու ինքնապաշտպանութեան անձնուրաց կեանքն ու դաշնակցականի ոխտին հաւատարիմ ծառայութիւնը:

Յուղարկաւորութեան ժամանակ հանգուցեալին դամբանականը արաբերէնով արտասանեց Ազգային Քարէն Եփփէ Ճեմարանի տնօրէն Յակոբ Քիլէճեան, իսկ հայերէնով՝ Հայկազ Ասատուրեան: Սուրիական բանակի բարձրաստիճան սպայի մը կողմէ վեր առնուեցաւ նահատակ հայորդիին խիզախ ու տիպար կեանքն ու հաւատարմութիւնը:

550 Հալէպահայ Կը Սպասէ Երեւան Հասնելու Իր Հերթին

Անելանելի վիճակի մէջ գտնուող մօտ 550 հալէպահայ կը սպասէ իր հերթին՝ վայրկեան առաջ հեռանալու ռմբակոծուող Հալէպէն: «Հալէպ հայրենակցական բարեսիրական» կազմակերպութեան անդամները դրամահաւաք նախաձեռնած են, ամէն օր կը սպասեն բարերարներու նուիրատուութիւններուն, որպէսզի կարենան հայրենակիցները ապահով կերպով Երեւան տեղափոխել:

Հալէպի մէջ գտնուող մեր հայրենակիցները նախ կը հատեն Սուրիոյ սահմանը, կը հասնին Լիբանան, այնտեղէն ալ՝ Երեւան: Հայաստան հասնելու համար մէկ մարդու ճանապարհածախսը կը կազմէ մօտ 500 տոլար:

Կազմակերպութեան համահիմնադիր Անի Բալխեան Panorama.amին ըսած է, որ հերթագրուած մարդոց մեծ մասը երեխաներ են, պատանիներ, այրիացած կանայք: Վերջին օրերուն Հալէպի մէջ սաստկացած ռազմական գործողութիւններու ընթացքին կազմակերպութեան միջոցներով 25 հալէպահայ տեղափոխուած է Հայաստան: Հալէպէն մեծ հոսք սկսած է նաեւ Սուրիոյ ծովափնեայ բնակավայրեր, որոնք այս պահուն աւելի անվտագ ու ապահով են:

«Մենք կը սպասենք բարերարներու նուիրատուութիւններուն: Հիմա բարերարներ գտնելը շատ դժուար է: Մինչեւ հիմա սիրահայերուն աջակցութեան ձեռք մեկնած են ոչ միայն հայեր, այլեւ տարբեր ազգութիւններու ներկայացուցիչներ», ըսած է կազմակերպութեան ներկայացուցիչը:

Հերթագրուածներուն առաջին խումբը յառաջիկայ օրերուն Հայաստան պիտի հասնի: Սուրիոյ մէջ պատերազմը սկսելէն ի վեր 220 հոգի կազմակերպութեան օգնութեամբ Երեւան եկած է:

Կազմակերպութեան անդամները կը շեշտեն, որ այս օգնութիւնը չ՚ենթադրեր համայնքի պարպում, քանի որ տեղի չ՚ունենար զանգուածային տեղափոխում: Այս կոչը կը վերաբերի միայն այն հալէպահայերուն, որոնք նիւթական պատճառներով չեն կրնար Լիբանանէն տեղափոխուիլ Հայաստան:

Հալէպի հայաբնակ թաղամասերու ռմբակոծումը խստօրէն դատապարտած էր ՀՀ ԱԳ նախարարութիւնը: Շրջափակման մէջ գտնուող քաղաքին մէջ գործող միութիւնները կոչով դիմած են աշխարհին եւ միջազգային հանրութեան՝ խնդրելով օգնել յուղարկաւորելու զոհերը:

Ընդունելով Ցեղասպանութեան Իր Մեղսակցութիւնը, Գերմանիա Այժմ Պէտք է Հատուցում Կատարէ Հայ Ժողովուրդին

Յարութ Սասունեան

Հակառակ «սուլթան» Էրտողանի վիրաւորանքներուն եւ սպառնալիքներուն՝ Գերմանիոյ խորհրդարանը անցեալ շաբաթ համարձակօրէն առաջ գնաց եւ ճանչցաւ Հայոց Ցեղասպանութիւնը: Ասոր ի պատասխան՝ Թուրքիա անմիջապէս ետ կանչեց իր դեսպանը Պեռլինէն:

Պունտեսթակի պատմական բանաձեւը, որ ընդունուեցաւ գրեթէ միաձայնօրէն (ընդամէնը 1 դէմ եւ 1 ձեռնպահ), կը կրէ հետեւեալ խորագիրը. «Ի յիշատակ եւ ոգեկոչում Օսմանեան Կայսրութեան մէջ 101 տարի առաջ հայերու եւ միւս քրիստոնեայ փոքրամասնութիւններու ցեղասպանութեան»: Ըստ ARD հեռատեսիլի կայանին՝ Գերմանիոյ բնակչութեան 74 տոկոսը համաձայն է, որ հայերու դէմ ցեղասպանութիւն իրագործուած է: Ըստ «Շփիկել» ամսագրի մէջբերած մէկ այլ հետազօտութեան՝ Գերմանիոյ հասարակութեան 91 տոկոսը չի վստահիր Էրտողանին...

Գերմանիոյ վարչապետ Անկելա Մերքել՝ զայրացած Էրտողանի յաճախակի ոտնձգութիւններէն, որոշեց Թուրքիոյ մեծամոլ բռնակալը տեղը դնել, մինչդեռ նախագահ Օպամա քաջութիւնը չունեցաւ նոյնը ընելու...: Գերմանիոյ ղեկավարութիւնը ստիպուած էր դիմակայելու ոչ միայն թրքական վարչակարգի յարձակումները, այլ նաեւ Գերմանիոյ մէջ ապրող երեք միլիոն թուրքերէն շատերու սուր քննադատութիւնը:

Խորհրդարանի որոշումէն ետք Էրտողան յոխորտաց. «Մենք մեր անցեալէն ամչնալու պատճառ չունինք, սակայն «Հայոց Ցեղասպանութեան» համար յաճախ Թուրքիան մեղադրող երկիրներու վրայ միլիոնաւոր անմեղ մարդկանց արիւնը կայ»: Թուրքիոյ արդարադատութեան նախարար Պեքիր Պոզտաղ նոյնքան լկտիաբար ըսաւ գերմանացիներուն. «Առաջինը դուք այրեցիք հրեաները վառարաններու մէջ, իսկ հիմա եկած ու թուրք ժողովուրդը կը մեղադրէք ցեղասպանութեան մէջ»: Էրտողանին եւ Պոզտաղին պէտք է յիշեցնել, որ Գերմանիան, ի տարբերութիւն Թուրքիոյ, վաղուց ընդունած է նացիստական ժամանակաշրջանի յանցագործութիւնները, ներողութիւն խնդրած Հոլոքոսթի համար եւ վճարած միլիառաւոր տոլարներու փոխհատուցում:

Կը մնայ տեսնել, թէ պոռոտախօս թուրք ղեկավարները կը համարձակի՞ն արդեօք պատժական գործողութիւններու ձեռնարկելու Գերմանիոյ դէմ, բացի իրենց դեսպանի սովորական ետկանչէն, ինչպէս ամէն անգամ կ՛ընեն, երբ որեւէ կառավարութիւն կը ճանչնայ Հայոց Ցեղասպանութիւնը: Եթէ Էրտողան որոշէ աւելի առաջ երթալ դատարկ սպառնալիքներու շրջանակներէն, ապա նման քայլեր բացասական հակազդեցութիւն կ՛ունենան նոյնինքն Թուրքիոյ վրայ, քանի որ Գերմանիա անոր առեւտրական մեծագոյն գործընկերն է: Թուրքիոյ տնտեսութիւնը արդէն իսկ լուրջ դժուարութիւններ ունի այն բանէն ետք, երբ Ռուսիան արգիլեց թրքական ապրանքներու ներմուծումը եւ անցանկալի համարեց իր քաղաքացիներուն այցը Թուրքիա իբրեւ զբօսաշրջիկ՝ նախորդ տարի Սուրիոյ սահմանին մօտ թուրք զինուորականներու կողմէ ռուսական օդանաւի խոցման պատճառով:

Թուրք ղեկավարները արդէն վնասած են իրենց երկրի շահերը՝ սադրիչ եւ գայթակղեցուցիչ յայտարարութիւններ ընելով, որոնք կը նպաստեն Գերմանիոյ Պունտեսթակի կողմէ Հայոց Ցեղասպանութեան ճանաչման հրապարակայնացման՝ ամբողջ աշխարհի մէջ: Հազարաւոր թերթեր, կայքեր, ձայնասփիւռի եւ հեռատեսիլի կայաններ անդրադարձան գերմանական որոշումին եւ թրքական պոռթկումներուն: Յատկանշական է, որ միջազգային լրատուական միջոցները յատուկ ուշադրութիւն կը դարձնէին Գերմանիոյ խորհրդարաններու խոստովանութեան, որ իրենց երկիրը Առաջին Համաշխարհային պատերազմի ժամանակ ըլլալով Թուրքիոյ ռազմական դաշնակիցը, մեղսակից է Հայոց Ցեղասպանութեան:

Աշխարհի ամենահեղինակաւոր թերթերէն երկուքը՝ «Նիւ Եորք Թայմզ»ը եւ «Լոնտոն Թայմզ»ը, Յունիս 3ին հզօր խմբագրականներ հրապարակեցին՝ վերահաստատելով Հայոց Ցեղասպանութեան փաստերը, աջակցելով Գերմանիոյ խորհրդարանի որոշման եւ կոչ ընելով Թուրքիոյ՝ դէմ դիմաց գալու իր անցեալի մութ էջերուն հետ:

«Նիւ Եորք Թայմզ»ը իր՝ «Այո, ատիկա Ցեղասպանութիւն է» վերտառութեամբ խմբագրականին մէջ գրած է. «Ատիկա ցեղասպանութիւն էր, 20րդ դարու առաջին ցեղասպանութիւնը...: Պատմական հաշուեյարդարի համար հայերու պահանջը լիովին արդարացուած է...: Նախագահ Օպամա, որ 2008ին թեկնածու եղած ժամանակ խոստացաւ ճանչնալ 1915ի իրադարձութիւնները իբրեւ ցեղասպանութիւն, չկատարեց իր խոստումը...: Գերմանացիները, որոնք հիանալի կերպով դիմակայեցին իրենց սեփական պատմութեան սարսափելի ցեղասպանութիւնը, ճիշդ քայլ կատարեցին՝ արհամարհելով Էրտողանի սպառնալիքները»:

«Լոնտոն Թայմզ»-ի խմբագրականը՝ «Ցեղասպանութեան ժխտում. հայերու զանգուածային ջարդը պէտք է ճանչցուի Թուրքիոյ կողմէ», նոյնքան ազդեցիկ էր. «Գերմանական բանաձեւը ճիշդ է ոչ միայն իր ուղերձով, այլեւ դիւանագիտութեան մէջ: Թրքական զայրոյթը պարբերաբար կ՛ուղղուի բոլոր դաշնակից երկիրներու դէմ, որոնք կը ճանչնան Հայոց Ցեղասպանութիւնը: Այդ արձա-գանգը անարժան եւ հակապատմականէն աւելի վատ է. այդ անասելի չափերու տառապանքի ժխտումը մինչեւ այսօր կը թունաւորէ Եւրոպայի քաղա-քականութիւնը եւ պէտք է վիճարկուի: Հայերու ջարդը, ինչպէս թուրք ժխտողականները կը պնդեն, պատերազմի ժամանակ տեղի ունեցած՝ չնախատեսուած, սակայն անխուսափելի ողբերգութիւն չէր: Անիկա օսմանեան վարչակարգի կողմէ կազմակերպուած տեղահանման եւ զանգուածային սպանդի յատուկ ծրագիր էր: Ժամանակակից Գերմանիան եւ անոր պետական այրերը բազմիցս արտայայտած են իրենց ժողովուրդին զղջումը անցեալ դարու ցեղասպանական բարբարոսութեան համար: Վաղուց ժամանակն է, որ Թուրքիա նոյնը ընէ»:

Ճանչնալով Հայոց Ցեղասպանութիւնը եւ ընդունելով իր պատասխանատուութիւնն ու մեղսակցութիւնը, Գերմանիա այժմ պէտք է համապատասխան հատուցում կատարէ հայ ժողովուրդին՝ ատով իսկ արժանի օրինակ ծառայելով Թուրքիոյ, ոչ միայն ճանաչման, այլ նաեւ հատուցման գործին մէջ...

Ձերբազատիլ Պոլսոյ Ս. Աթոռի Տեղապահ Արամ Արք. Աթեշեանէն

Սարգիս Տաղտէվիրեան

Այլեւս ժամանակն է, որ Պոլսոյ պատրիարքական Ս. Աթոռի տեղապահ Արամ արք. Աթեշեանը ո՛չ միայն պաշտօնազրկուի, այլ նաեւ կարգալոյծ ըլլայ:

Ան Գերմանիոյ խորհրդարանին կողմէ Հայոց ցեղասպանութեան ճանաչման առիթով Թուրքիոյ նախագահ Էրտողանին իր ուղղած նամակով ոտնակոխած է իր գրաւած Ս. Աթոռին ամէնէն հիմնական պահանջներն ու նուազագոյն պայմանները՝ թէ՛ քաղաքացիական, թէ՛ կրօնական հիմքերով:

- Ան ոչ միայն պոլսահայ գաղութը կը ստորնացնէ Թուրքիոյ միւս ազգութիւններու քաղաքացիներուն դիմաց, այլ ամբողջ հայ ժողովուրդին բարօրութիւնը կը դնէ իր նմաններուն ստրուկ մտածելակերպի բովանդակութեան սահմաններուն մէջ: Ան չի տեսներ, թէ պոլսահայութիւնը այլեւս թեւակոխած է քաղաքացիական հաւասարութեան պահանջատիրութեան փուլ՝ «Ակօս», Հրանդ Տինք, «Արմէն» ճամբար:

- Ան չի հետեւիր այլ եկեղեցիներու կրօնապետներուն կեցուածքներուն: Չի տեսներ, թէ Աստուծոյ այլ, բայց իսկական ծառայ մը՝ Վատիկանի Ֆրանչիսկոս պապը, ի՞նչ կեցուածք որդեգրեց ու ի՞նչ յորդորեց Աստուծոյ միւս ծառաներուն եւ երկիրներու իշխանաւորներուն, Հայոց ցեղասպանութեան 100ամեակին առիթով:

- Ան համաշխարհային քաղաքականութեան տեսողութիւնն իսկ չունի: Ո՛չ - թէ Հայոց ցեղասպանութիւնը ճանչցող երկիրները իրենց «կայսերապաշտական» նպատակներուն համար կը գործածեն զայն, այլ իրականութիւնը շատ լաւ գիտցող, սակայն աշխարհաքաղաքական իրենց շահերուն պատճառով տակաւին չճանչցող երկիրները, ինչպէս՝ Միացեալ նահանգներն ու Անգլիան, հակառակ իրենց այդ օրերու Թուրքիոյ մէջ դեսպաններուն ու ցեղասպանութեան վայր նահանգներու հիւպատոսներուն ականատեսի վկայութիւններուն եւ տեղեկագիրներուն:

- Ան չունի նուազագոյն հեռատեսութիւն ու անցեալի փորձի գիտակցութիւն, որ նման կեցուածք իր ծանր հետեւանքները պիտի ունենայ նոյնինքն պոլսահայութեան հաւասարութիւն տենչացող խաւին վրայ: Ամէն անգամ որ Թուրքիոյ աթոռակալները որեւէ տեսակի յարձակում շղթայազերծեն հայութեան դէմ Պոլսոյ մէջ, առաջ պիտի քաշեն այս տեղապահին նամակը (նամակները)՝ որպէս պոլսահայութեան մեծամասնութեան ներկայացուցիչի եւ դատապարտեն հաւասարութեան ձգտողները՝ որպէս նուազագոյն պարագային թրքականութեան վարկաբեկիչներու, իսկ ծայրագոյն պարագային՝ ահաբեկիչներու: Տակաւին չխորանանք այն հետեւանքներուն մասին, զորս թրքական քարոզչական մեքենան հայութեան գլխուն պիտի տեղացնէ աշխարհի տարածքին՝ ի պահանջել հարկին:

- Ան չունի իր Ս. Աթոռին արժանավայել ողնաշար: Եթէ նոյն Ս. Աթոռին պաշտօնավարած պատրիարք Մկրտիչ Խրիմեանը (Հայրիկ), հայ ժողովուրդի կեղեքումի ու հալածանքի դժուարին օրերուն, այն ալ «կարմիր» սուլթան Ապտիւլ Համիտի գահակալութեան շրջանին, տուաւ «Երկաթէ շերեփ»ի իր ազատատենչ քարոզը, այս տեղապահէն, այս պարագային, կ՛ակնկալուէր նուազագոյնը ԼՌԵ՛Լ եւ ո՛չ մէկ արտայայտութիւն ունենալ:

Տեղապահի նամակին իւրաքանչիւր հատուածը ստրկամտութիւն կը բուրէ եւ հայութեան վնասակար է պոլսահայ թէ այլ: Անհասկնալի է նոյնիսկ իր ծուխին ֆիզիքական անվտանգութեամբ «մտահոգ» կրօնաւորի պարագային: Անվտանգութիւնը չ՛ապահովուիր հայ ղեկավարին ծնրադրութեամբ՝ որեւէ երկրի մէջ, որեւէ գաղութի պարագային, ընդհակառա՛կը, այդ արարքը դուռ կը բանայ շարունակական հայավնաս ճնշումներու եւ

պահանջներու: Իսկ ատիկա կատարել մեր ժողովուրդի ցեղասպանին առջեւ՝ այդ արդէն մարդկային նոր նկարագրի կերտում է, ժխտական տարածքի մէջ:

Նման անձերու աթոռներու վրայ գտնուիլը եւ Ս. միւռոնի պաշտպանութիւնը վայելելը արգելք կը հանդիսանան մեր ժողովուրդի իւրաքանչիւր պահանջատիրական քայլին՝ Հայոց ցեղասպանութեան ճանաչում ըլլայ, թէ կորուստներու հատուցում, այլ խօսքով՝ Հայ դատի հայանպաստ վերջնական իրականացումին: Առ այդ, հեռացնել եւ կարգալուծել նմանները:

«Թող Որ Մեր Զաւակները Պատերազմ Չտեսնեն, Այլ Ապրին Խաղաղ Պայմաններու Մէջ». Զոհուած Ազատամարտիկի Այրին

Սալբի Սաղտըճեան

Ապրիլեան պատերազմէն անցած է երեք ամիս: Թէեւ կարծատեւ, բայց անոր ձգած վէրքերը շատ խոռն են ու դառն, յատկապէս անոնց համար, որոնք կորսնցուցին իրենց ամուսինը, զաւակը, տունն ու տեղը:

Կորուստ ունեցած ընտանիքներու շարքին է նաեւ Մուրատեան ընտանիքը: Ապրիլ 8ին, Թալիշի ազատագրութեան կռիւներու ընթացքին, իր վիրաւոր ընկերը փրկելու պահուն նահատակուեցաւ պայմանագրային զինծառայող Հրաչեայ Մուրատեանը: 35ամեայ Աննան կորսնցուց իր ամուսինը, իսկ փոքրիկներ Գոհարը, Արմինէն եւ Սամուէլը դեռ կը սպասեն իրենց հօր տունդարձին:

Երբ 8ամեայ Գոհարին կը հարցնեմ ո՞ւր է հայրիկը, ան կ՚ըսէ, «հայրիկը Թալիշում է, կռւում է թշնամու դէմ, բայց շուտով կը վերադառնայ»: Գոհարը թէեւ գիտէ, որ հայրը զոհուած է, բայց դեռ չ-՚ընկալեր, ինչ ըսել է «զոհուած»: Վեցամեայ Արմինէն կ՚ըսէ՝ «Պապաս զինուոր է, նա հերոս է դառել ու զոհուել է»: Իսկ երկու տարեկան Սամուէլը դեռ չի խօսիր, որ արտայայտէ իր զգացումները:

Հրաչեայ Մուրատեանը եղած է ընտանիքին նուիրուած ամուսին եւ հոգատար հայր: «Իսկական հայկական տղամարդ», այսպէս կը բնորոշէ զինք իր կինը՝ Աննան: «Լաւ ընտանիք էինք կազմել, մեր ամուսնական կեանքի երկրորդ փուլն էինք մտնում, երեխաների դաստիարակութեան, կրթութեան հարցերով պիտի զբաղուէինք, երբ արդէն այս դժբախտութիւնը պատահեց», կ՚աւելցնէ ան:

Հրաչը, մինչեւ պայմանագրային զինծառայող արձանագրուիլը, աշխատած է տարբեր գործեր հոգալու համար ընտանիքին ծախսերը: Մէկ տարի առաջ որոշած է անցնիլ զինծառայութեան: Ան յաճախ նշած է, թէ տարբեր աշխատանքներ ընելէ ետք, վերջապէս գտած է իրեն հոգեհարազատ գործը՝ հայրենիքի պաշտպանութեան նուիրական գործը:

Հրաչը մեծ պատասխանատուութեամբ մօտեցած է իր աշխատանքին: Երբ բարձրացած է Օմարի լեռներու վրայի դիրքերը, ամէն ինչ իրեն համար այլ բնոյթ ունեցած է, այնտեղ կեանքի ընկալումը ուրիշ եղած է Հրաչին համար: «Երբ դիրքերէն վար կը նայիս մեր գիւղերու վառուող լոյսերուն, կը զգաս՝ այդ գիւղերուն ապահովութիւնը, զանոնք պաշտպանելու պարտականութիւնը քու վրադ է: Մէջդ մեծ պատասխանատուութիւն կը զգաս Հայրենիքիդ եւ ժողովուրդիդ նկատմամբ», յաճախ ըսած է Հրաչը:

Ապրիլ 2ին դիրքերէն պէտք էր վերադառնար տուն, բայց նոյն օրը կը զանգէ ու տեղեակ կը պահէ, որ ինք պիտի ուշանայ: Ընտանիքը ուշանալուն պատճառը չէր գիտեր: Յետոյ անոնք կ՚իմանան, թէ Արցախի սահմաներուն վրայ բուռն մարտեր տեղի կ՚ունենան:

«Վերջին անգամ որ խօսեց, կարծես հրաժեշտի խօսքեր էր ասում, որ մենք մեզ լաւ նայենք, եւ այլն: Բայց ես չէի հասկանում: Վերջին օրը, ամսի 7ին, մօրն էր զանգել, որով այդ օրը մայերու օր էր: Իսկ ինձ չէր հասցրել զանգել: Յետոյ իմացանք, որ նա մասնակցել է Թալիշի ազատագրութեան կռիւներին եւ նոյն Ապրիլ 7ի գիշերը նահատակուել», յուզուած կը պատմէ Աննան:

Կը հարցնեմ իրեն, «կ՚ուզե՞ս տղադ ալ ծառայէ»: «Որպէս մայր, չեմ ուզի զաւակս վտանգի ենթարկուի, բայց որպէս հայ կին, պիտի հայրենասիրական ոգով դաստիարակեմ իրանց: Անշուշտ շատ կ՚ուզէի, որ այս պատերազմը աւարտուի: Մեր եւ մեզնից առաջուայ սերդին պէս մեր երեխաները էլ պատերազմ չտեսնեն, ալ նահատակներ չտանք ու մեր ազգը բազմանայ եւ բարգաւաճի», կ՚ըսէ Աննան, ընդգծելով, որ ինք իր զաւակները հայրենասիրական ոգիով պիտի դաստիարակէ, որ անոնք հպարտ ըլլան Հայրենիքին համար իր կեանքը զոհած իրենց հօրմով: :

Նահատակ Հրաչեայ Մուրատեան կնոջ՝ Աննայի եւ զաւակներուն՝ Գոհարի, Արմինէի եւ Սամուէլի հետ:

Հրաչին աւագ աղջիկը, երբ մեծնայ կ՚ուզէ նոտար դառնայ, որովհետեւ իր հօր հետ այդպէս որոշած են: «Հիմա չգիտեմ ինչ է նոտարը, բայց անպայման կ՚իմանամ: Արմինէն ակնաբոյժ, իսկ Սամուէլիկը դատախազ է դառնալու», կ՚ըսէ ան:

Հրաչի ընտանիքը այժմ կ՚ապրի նիւթական դժուար պայմաններու մէջ: Օգնութեան ձեռք մեկնողներ կ՚ըլլան, կ՚ըսէ Աննան ու կ՚աւելցնէ՝ «Գիտեմ, որ ժամանակի ընթացքին ես իմ մէջ ուժ կը գտնեմ եւ կը յաղթահարեմ առանց Հրաչին ապրելու դժուարութիւնը, եւ կը կարենամ ոտքի կանգնել: Թէեւ հիմա օգնողներ կան, օգնութիւն առաջարկողներ, բայց դա ժամանակաւոր է, պէտք է ես կարենամ ոտքի կանգնել ու պահել երեխաներիս»:

Հայրենիքի պաշտպանութեան մարտերուն շատ-շատերու նման ինկաւ նաեւ Հրաչը: Մուրատեան ընտանիքը կորսնցուց իր տան սիւնը, սակայն հայրենիքը իր սահմաններու ամրութեան համար տուաւ նահատակ մը եւս: Պատերազմը թէեւ վերջ չէ գտած, բայց Աննայի նման բոլորիս ցանկութիւնն է, որ մեր զաւակները եւ յաջորդ սերունդները ապրին խաղաղ պայմաններու մէջ, հայ ազգը այլեւս զոհեր չտայ, այլ իր հողերուն վրայ բարգաւաճի ու բազմանայ:

«Հայրենիքը Միայն Կռուելով Չեն Պաշտպաներ, Այլեւ՝ Այնտեղ Ապրելով». Բերձորի Անդրանիկ

Կարինէ Աւագեան

Իսկական հերոսները չեն խօսիր, կը խուսափին խօսելէ իրենց գործած սխրանքներուն մասին, իսկական կռուողները միայն կը կռուին, իսկական հայրենասէրները ամպագոռգոռ խօսքեր չեն ըսեր Հայրենիքի մասին. անոնք պարզապէս կ՚ապրին Հայրենիքի մէջ, Հայրենիքի համար եւ հարկ եղած պարագային՝ կը պաշտպանեն իրենց տան սահմանները:

Անոնցմէ մէկն ալ Սուրիա ծնած, Լիբանան ապրած եւ Արցախ հաստատուած Անդրանիկ Չաուշեանն է՝ Բերձորի Անդրանիկը, որուն հետ զրուցելուս հիացայ անոր համեստութեամբ, զսպուածութեամբ, իսկական հայրենասէրին բնորոշ պատրաստակամ մարտունակութեամբ եւ աննահանջ ոգով ու կամքի գերհզօր դրսեւորման յամառութեամբ, որով ալ ան, մարտի դաշտէն դուրս, նաեւ կռիւ կու տայ Արցախի մէջ իրեն բաժին հասած հողակտորին հետ:

«Չեմ սիրեր խօսիլ ապրիլեան պատերազմի օրերուն իմ եւ ընկերներուս կատարած գործողութիւններուն մասին, որովհետեւ ատիկա մեր բոլորին պարտքն է. Հայրենիքը բոլորինն է: Ծնած ու մեծցած եմ Սուրիա, մինչեւ պատանեկան տարիքս ապրած եմ իմ ծննդավայրիս մէջ, յետագային՝ տեղափոխուած Պէյրութ, երկու տարի առաջ եկած եմ Երեւան, այնուհետեւ մեկնած Արցախ ու հաստատուած այնտեղ: Մինչ այդ բարեսիրական գործերով եկած ենք Արցախ եւ մտածած եմ՝ ինչո•'3fu ոչ, պէ՛տք է գամ ու բնակիմ նո՛յն Արցախի մէջ: Հայրենիքը միայն կռուելով չեն պաշտպաներ, այլեւ՝ այնտեղ ապրելով: Պէյրութի մէջ ես «Արցախ» հիմնադրամի անդամ էի, Քաշաթաղի վերաբնակեցման ծրագիրը կ՚ընէինք: Ինծի համար կարեւոր չէր, թէ ուր պէտք է ապրիմ Հայաստանի ու Արցախի մէջ. ինծի համար բոլոր քաղաքները, մարզերն ու գիւղերը հարազատ են, Հայրենի՛ք են. ուր՝ հայ, այնտեղ ալ՝ ես, եթէ իմ ժողովուրդս վատ կ՚ապրի, ուրեմն ՝ ես ալ վատ կ՚ապրիմ, եթէ լաւ կ՚ապրի, ես ալ լաւ կ՚ապրիմ: Կինս հայաստանցի է, ղարաբաղցի. Հայաստանի մէջ ամուսնացանք, մէկ տարի կնոջս հետ ապրեցանք Պէյրութ, յետոյ եկանք Հայաստան ու գացինք Արցախ: Հրաշալի բնութիւն, հրաշալի մարդիկ, ասիկա՛ ես տեսած եմ Արցախի մէջ: Քու հայրենիքիդ որ տարածքին մէջ ալ ապրիս, պէտք է պայքարիս՝ պահպանելու հայկական ինքնութիւնդ, աւանդոյթները, մշակոյթը: 12 տարիէն աւելի ծառայած եմ եկեղեցւոյ մէջ, եղած եմ սկաուտական շարժման շարքերուն մէջ: Ուր հայ համայնքէն ներս կարիք կար աշխուժցնելու աշխատանքները, մենք այդտեղ էինք: Հայաստանի, Արցախի ժողովուրդը աւելի գործնական է, եւ ստիպուած են ըլլալու այդպիսին՝ շրջապատուած ըլլալով թշնամի երկիրներով: Մէկ տարի եւ 4 ամիս է, որ ընտանիքիս հետ Արցախի մէջ եմ՝ Բերձոր. աղջիկ մը ունիմ՝ Քնարիկս, միւսն ալ՝ Աւետիս որդիս (հօրս անունով կոչած ենք) ծնաւ, երբ ես դիրքերու մէջ էի. Կ՚ուզէին տղաները զիս համոզել, որ երթամ, սակայն չգացի, չէի կրնար ձգել ընկերներս ու դիրքերը, եւ այդ ժամանակ առաւել եւս պարտաւորուած էի մնալու առաջնագիծին վրայ. ես կը պաշտպանէի նաեւ իմ որդիս ու անոր Հայրենիքը:

Բերձորի Անդրանիկ եւ իր նորածինը

Մինչեւ դիրքեր երթալս ալ իմ տնեցիներս, ծանօթներս ինծի կը համոզէին չերթալ, քանի որ երեխայի ծնելուն շատ քիչ մնացած էր, սակայն ես չէի կրնար մնալ տունը ու համբերել, երբ առաջնագիծին ջահել զինուորներ կը զոհուէին, երբ նենգ թշնամին նշանառութեան տակ առած էր մեր սահմաններն ու մեր գիւղերը: Խումբ կազմուեցաւ. եթէ չկազմուէր ալ, միեւնոյնն է, ես որոշած էի երթալ անհատապէս՝ ոտքով, իմ մեքենայով ...ինչպէս պատահէր:

Ռազմական փորձառութիւն ունիմ, որովհետեւ 2,5 տարի ծառայած եմ լիբանանեան բանակին մէջ: Պէյրութ պատերազմ տեսած երկիր է, ես ալ, ըլլալով այնտեղի բնակիչ, բոլորին նման զէնք ունէի, միշտ պատրաստ՝ պաշտպանելու ընտանիքս, տունս:

Արցախի մէջ, առաջնագիծ երթալուս, միայն կը մտածէի կռուելու եւ յաղթելու մասին. մեր բոլոր տղաները այդպէս տրամադրուած էին. մենք նապաստակ չենք, որ փախչինք: Եթէ ազերիներուն կողմէ առաջին շարքերուն մէջ կը

շար. տես. էջ 29

Ծովը Խլեց Սուրիահայ Աղջկան Ընտանիքը, Իսկ Անոր Փրկօղակը Հայաստանը Դարձաւ

Ջուլիետա Մաթեւոսեան

Սուրիահայ Թէքէեաններու ընտանիքին պատմութիւնը անցեալ տարի յուզեց շատերը: Օրեր, շաբաթներ շարունակ մեր հերոսուհի Սէրլի Թէքէեանը սպասեց՝ յոյսով, որ կը վերագտնէ ընտանիքը...աւաղ, յաջողեցաւ փրկուիլ միայն քոյրը՝ Արինան...

Իսկ պատմութիւնը սկիզբ կ'առնէ Սասունէն ու Անյթապէն, ուրկէ ալ կը սերին Սէրլիի հայրական ու մայրական կողմերու մեծ հայրերը: Ցեղասպանութիւնը վերապրած շատ հայորդիներու նման անոնք եւս ապաստան կը գտնեն Սուրիոյ մէջ, այնտեղ կը կառուցեն իրենց նոր բոյնը: 18ամեայ Սէրլիի ընտանիքին մէջ բոլորը արուեստի հանդէպ մեծ սէր ունէին: Հայրը կիթառի խումբ ունէր Սուրիոյ մէջ, մայրն ալ դաշնակահարուհի էր. վերջին տարիներուն, երբ ընտանիքը Սուրիայէն Լիբանան տեղափոխուեցաւ, կը դասաւանդէր Պէյրութի Համազգային դպրոցէն ներս:

Միայն թէ Սէրլիի միտքը անընդհատ Հայաստանի հետ էր, ու անցեալ տարուան Ապրիլին եկաւ Երեւան՝ մեծմօր ու քեռիին մօտ: «Ինծի Երեւան բերողը Աստուած էր, Երեւանը ինծի համար աշխարհի կեդրոնն էր կարծես», յիշելով մէկ տարուան վաղեմութեան դէպքերը՝ «Հայերն այսօր»ին կը պատմէ Սէրլին:

Մինչ Սէրլին կը հաստատուի Երեւանի մէջ, կը յաճախէ դպրոց ու նոր ընկերներ ձեռք կը բերէ, ընտանիքը՝ հայրը, մայրը, մեծմայրը, 19ամեայ քոյրն ու 10ամեայ եղբայրը, կ'որոշեն Պէյրութէն նաւով հասնիլ Թուրքիա, յետոյ՝ Յունաստան որպէսզի այնտեղէն ալ տեղափոխուին Գերմանիա՝ Սէրլիին մօրաքրոջ մօտ: Այս ընտանիքին, ցաւօք, միասին ըլլալ վիճակուած չէր: Թուրքիայէն Յունաստան ճանապարհին նաւը կը խորտակի, եւ Սէրլիի ընտանիքին 4 անդամները կը խեղդուին՝ մայրը, հայրը, մեծմայրն ու 10ամեայ եղբայրը: Կը փրկուի միայն քոյրը՝ Արինան, որ 4 ժամ լողալէ ետք կը հասնի Իզմիր, եւ այսօր քրոջ հետ միասին կ'ապրի Երեւանի մէջ:

Այդ ծանր օրերու ապրումներուն մասին խօսելու ատեն՝ Սէրլին չի կրնար թաքցնել յուզմունքը, բայց նոյնիսկ այդ պարագային անոր աչքերուն մէջ սէրը կը խօսի, եւ ոչ դառնութիւնը: Ի դէպ, Սէրլին իր անունը նոյնի այդպէս ալ կը մեկնաբանէ՝ սիրով լի...

«Այսքան կորուստներէ ետք կը հասկնաս, որ միայն «մարդ» ըլլալով՝ անհնար է խաղաղութիւնը վերապրիլ, պէտք է նաեւ աստուածայինը, վերերկրայինը...հաւատքն է, որ կը փրկէ զիս», կ'ըսէ 18ամեայ հայուհին, որ այդչափ փորձութիւններու մէջէն անցնելէ ետք ալ լի է կենսուրախութեամբ, Հայրենիքի հանդէպ սիրով ու ապագայի ծրագիրներով: Սէրլին այս տարի աւարտեց դպրոցը ու կը մտածէ ձեւաւորող դառնալու մասին: Դեռ չէ որոշած, որ համալսարանը դիմէ, բայց, համոզուած է՝ ինչ ուղի ալ ընտրէ, Հայրենիքի ու արուեստի հանդէպ սէրը պիտի չփոխուիր:

Թեքէեան ընտանիքը նախքան աղիտալի դէպքը, երբ ծնողներն ու մանչը կորան ծովուն մէջ:

«Պարը...» ...

շար. 3րդ էջէն

ջիկներուն ճշգրիտ շարուածքն ու համաչափ քայլերը կը տպաւորեն մեզ: Յունաստանէն՝ Սպանիա. բեմի վրայ է Էրեբունիի պարողներէն Լանա Տէր Պետրոսեանը, որուն կրքոտ ու հրապուրիչ սպանական ֆլամենքօ պարը ալ աւելի այլազանութիւն կը բերէ յայտագրին:

Կարելի չէ չխանդավառուիլ Ուքրանական «Հոբաք»ով. պուպրիկի նման հագած աղջիկներուն ցայտուն գլխարկներէն մինչ տղոց մէջքի կապերն ու կարմիր կօշիկները՝ հէքիաթներու աշխարհէն փրցուած էջ մը ըլլար կարծես այս պարը: Հէքիաթէն կ'անցնինք դիւցազուններու երկիրը՝ Արցախ. մեր հերոսներուն նուիրուած «Արտաշատ»ը կը թնդացնէ բեմը «Էրեբունի»ի եւ մեծերու խումբին հոյակապ կատարումով: Արցախէն «Հայաստան»՝ փոքրերու Գ. Խումբի եռանդուն պարն է, որմէ ետք այնքան նուրբ ու ծաղկաւէտ՝ Էրեբունի պարախումբի աղջիկներն ու մեծերը մէկական «Ծաղկած Բալենի» որպէս, մեղմ երաժշտութեան ու նոյնքան մեղմ վարդագոյնով ծածկուած՝ գեղեցիկ պատկեր մը կը կազմեն: «Քոչարի»ն դարձեալ ոտքի կը հանէ բոլորը. «Էրեբունի»ի տղոց խանդոտ ու կրակոտ պարին կը յաջորդէ փակման պարը ու ահա բոլորը՝ խումբ առ խումբ՝ ձեռք ձեռքի իր գագաթնակէտին կը հասցնեն այս պանծալի երեկոն:

Սրահը ոտքի է. ծափերը երկար կը շարունակուին: Դէմքի արտայայտութիւնները, ինքնավստահ քայլերը ու հեզասահ ու համաչափ կատարումը պարերուն որոնց մեծամասնութիւնը բեմադրութիւնն է նոյնինքն Լոռի Նաճարեանի՝ մեծապէս ոգեւորած է ներկաները: Երկարամեայ պարողներէն՝ Յովհաննէս Յարութիւնեան ծաղկեփունջով կը յառաջանայ դէպի Լոռի. վերջինը խօսք կ'առնէ շնորհակալութիւն յայտնելով բոլորին, եւ կը բաժնէ Սեպտեմբերէն սկսեալ պարարուեստի ուղղութեամբ ուսումը հայրենիքի մէջ շարունակելու իր որոշումը: Գլաձոր մասնաճիւղի ատենապետ՝ Մեղեդի Էթիեմեզեան վեր առնելով Լոռիի արժանիքները, բծախնդիր, անձնուէր ու անսակարկ մօտեցումը, Գլաձոր մասնաճիւղին կողմէ յուշանուէր մը կը յանձնէ իրեն, մաղթելով նորանոր վերելքներ: Ան նաեւ, բարձր գնահատելով վեց տարիներու վրայ երկարող պարտաճանաչ, հետեւողական, անշահախնդիր ու անխոնջ կամաւոր աշխատանքը, յուշանուէր մը նաեւ կը յանձնէ պարի յանձնախումբի վարչական ներկայացուցիչ՝ Ալին Տօնապետեան-Թոսունեանին: Աւարտին, Տէր Կոմիտաս Աւագ Քահանայ Փանոսեանի շնորհաւորանքի ու քաջալերանքի սրտի խօսքով ու պահպանիչով իր աւարտին կը հասնի յիշատակելի ելոյթը:

Վեց տարիներու վրայ երկարող վերելք՝ շնորհիւ Լոռի Նաճարեանի որակաւոր ուսուցման, գեղարուեստական բարձր ճաշակին: Հետեւողական, տքնաջան աշխատանք՝ Համազգայինի «զինուորներուն» կողմէ: Տիտանական նախաձեռնութիւն. շնորհաւորելի են Լոռին, վարչութեան եւ յանձնախումբի անդամները, օժանդակները, ծնողները, նուիրատուները ու ի վերջոյ՝ եւ ի մասնաւորի՝ 150է աւելի պարողները, Ուսումնարանի փոքրերէն մինչ Էրեբունիի տղաքն ու աղջիկները: Հպարտութեան զգացումներով հրաժեշտ կու տանք սրահէն, լաւագոյնը մաղթելով Լոռիին եւ քաջ գիտնալով, որ Համազգայինը պիտի շարունակէ իր առաքելութիւնը եւ մօտ ապագային, նոր ղեկավարի ճամբով հայ պարը դարձեալ ներկայութիւն պիտի դարձնէ մեր բեմերուն վրայ: Քանզի, Լոռիին իսկ բառերով՝ հայ պարը մշակութային գանձ է, որուն արժէքը ամէն հայ պէտք է իմանայ. գանձ՝ որ պէտք է պահպանէ եւ տարածէ: Լուսաշող ճանապարհ՝ Լոռիին. ոյժ ու կորով՝ Համազգայինին: Մեր պարը յաւերժ է մեր լեռներուն պէս:

Join us
www.facebook/
Torontohye newspaper

Dr. Jackie Ani Hasserjian's Family Dental Office

Dr. **Jackie Ani Hasserjian** is pleased to announce the addition of Dr. **Krikor Bebedjian** to her dental practice as an associate dentist beginning July 4th, 2016. Dr. Bebedjian will be providing comprehensive general dental care, and we look forward to having him join our team.

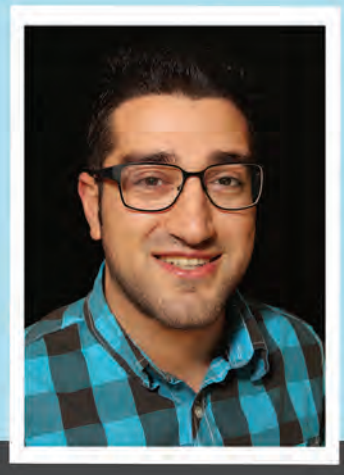

Dr. Bebedjian graduated from the University of British Columbia, Faculty of Dentistry with a Doctor of Dental Medicine (DMD) degree. During his scholarly career at UBC, Dr. Bebedjian was the recipient of the **Graduating Class of Dentistry 1974 Prize** and the **B.C. Society of Orthodontics Charles C. Craig Memorial Scholarship** for obtaining the highest academic standings in the Endodontics and Orthodontics Modules. In addition, he was honoured with the prestigious **Dr. Juan Tobias International Scholarship**.

Dr. Bebedjian has also received his Master of Science degree in Operative Dentistry from the Yerevan State Medical University, and Doctor of Dental Surgery (DDS) degree from the University of Aleppo.

NEW PATIENTS WELCOME!

#305 - 1110 Sheppard Ave. E., Toronto (Near Leslie Station)

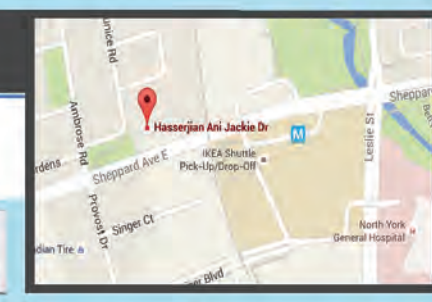

Phone: **(416) 221-7300** Email: **dr.hasserjian@bellnet.ca**

Find us on Facebook

ԽԱՉՎԵՐԱՅԻ ԵՒ ՄՈՒՍԱԼԵՐԱՆ ՀԵՐՈՍԱՄԱՐՏԻ ՅԻՇԱՏԱԿՈՒՄ

ARMENIAN HERITAGE CELEBRATION

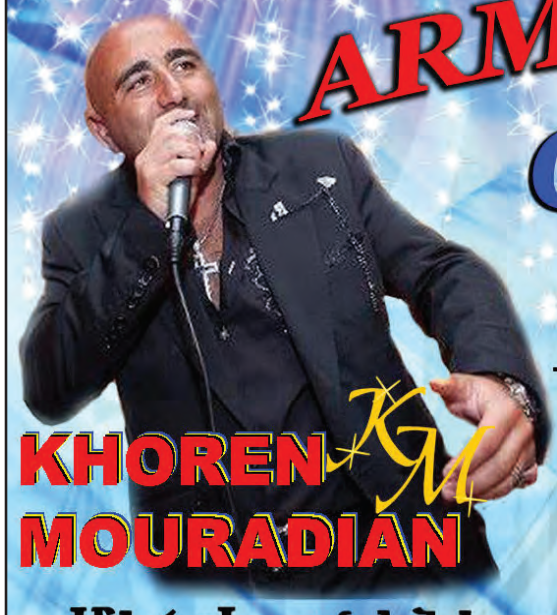

KHOREN MOURADIAN

KOKO ASAYAN

SATURDAY SEPTEMBER 10, 2016 **$20**

Շաբաթ Մատաղօրհնէք ժամը *6:00 pm*
Խրախճանք ժամը *8:00 pm*

KIDS AGES 10 AND UNDER ARE *FREE*

SUNDAY SEPTEMBER 11, 2016 **FREE**

Կիրակի-Պատարագ ժամը *11:00 am*
Հերիսայի Օրհնութիւն ժամը *1:00 pm*

Մեծ Վրանի Ներքեւ

Համադամ ճաշ
Հաճելի Մթնոլորտ
Աւանդական "Տաուլ Զուրնայ"
Փոքրերու խաղավայր

ARMENIAN COMMUNITY CENTRE
15 INTERNATIONAL VILLAGE DRIVE, CAMBRIDGE

I·D·A®

CASSANDRA HEALTH CENTRE

ARMENIAN
MEDICAL CENTRE & PHARMACY

Vartan *(PharmD, RPh)*, **Sarkis** *(BScPhm, RPh)* & **Maral Balian** *(PharmD, RPh)*

Dr. Rupert Abdalian
Gastroenteology

Dr. Mari Marinosyan
Family Physician

Dr. Omayma Fouda
Family Physician

Dr. I. Manhas
Family Physician

Dr. H. Kavazandjian
Family Physician

Physioworx Physiotherapy

Դեղագիրներու պատրաստութիւն՝ շաբաթական յատուկ տուփերու մէջ:

Արեան ճնշման քննութիւն եւ հետեւողականութիւն՝ անվճար:

Շաքարախտի քննութիւն:

Դեղերը իրենց հասցէներուն առաքելու անվճար սպասարկութիւն:

Տարեցներու 10% զեղչ:

Կը յարգենք եւ սիրով կը կատարենք բոլոր ապահովագրական ընկերութիւններու պայմանները:

Walk - in Clinic բաց է շաբաթը 6 օր: Կրնաք բժիշկները տեսնել առանց ժամադրութեան:

WALK-IN CLINIC ONSITE

416-331-9111

Դիմեցէք մեզի եւ պիտի դառնաք մեր մնայուն յաճախորդը

2030 Victoria Park Ave. (south of Ellesmere)
North York, ON M1R 1V2

Tel: 416-449-2040
Fax: 416-449-2048

DR. MARI MARINOSYAN
Family Doctor

Accepting New Patients

Located at Cassandra Health Centre
2030 Victoria Park Ave.
Please call 416-331-9111
to arrange an appointment

HomeLife
Higher Standards
Home Life/Vision
Allen
Der Minassian
Sales Representative
allendm@gmail.com
www.derminhomes.com
Call 416-939-1851 for a
FREE Market evaluation of your home.

HomeLife
Higher Standards
HomeLife/Vision
Realty Inc.-Brokerage* - Realtor Member
*Independently Owned and Operated
Seda Bakhshiyan
Sales Representative
Cell: (647) 779-3660
Bus: (416) 383-1828
sedabakhshiyan@gmail.com
www.propertyca.ca

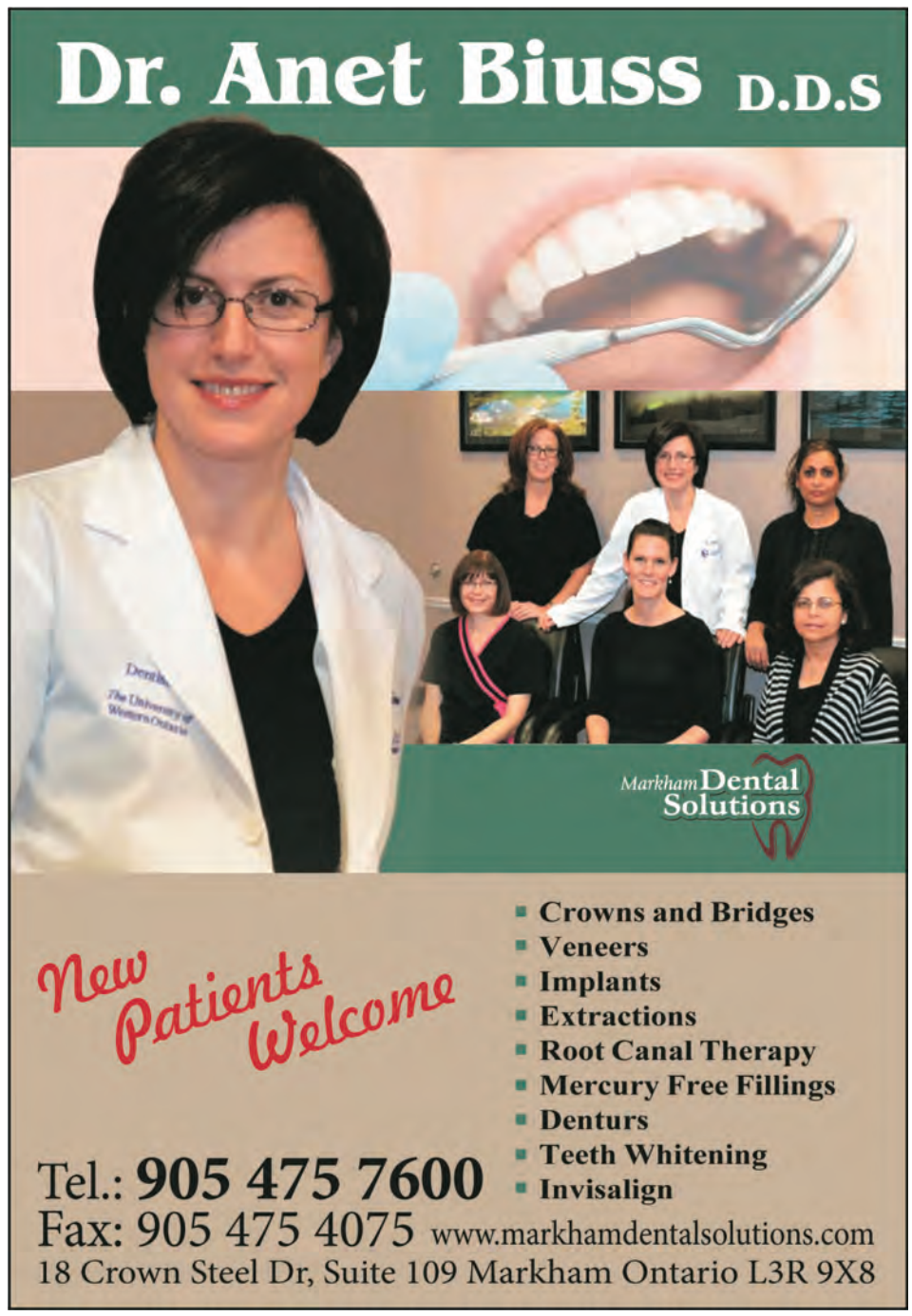
Dr. Anet Biuss D.D.S
Markham Dental Solutions
New Patients Welcome
Crowns and Bridges
Veneers
Implants
Extractions
Root Canal Therapy
Mercury Free Fillings
Denturs
Teeth Whitening
Invisalign
Tel.: 905 475 7600
Fax: 905 475 4075
www.markhamdentalsolutions.com
18 Crown Steel Dr, Suite 109 Markham Ontario L3R 9X8

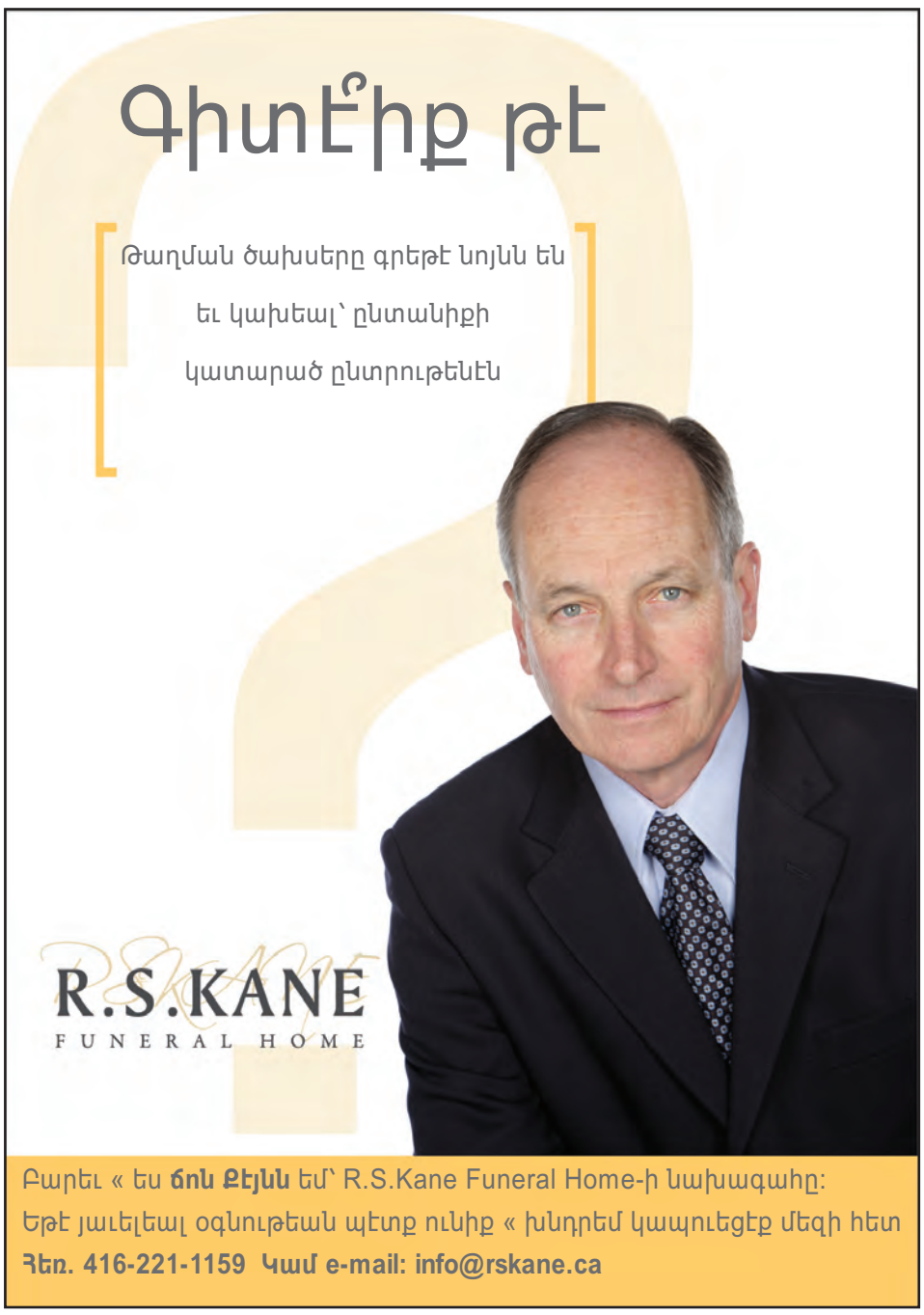
Գիտէ՞ք թէ
Թաղման ծախսերը գրեթէ նոյնն են
եւ կախեալ՝ ընտանիքի
կատարած ընտրութենէն
R.S.KANE
FUNERAL HOME
Բարեւ « ես ճոն Քէյնն եմ՝ R.S.Kane Funeral Home-ի նախագահը:
Եթէ յաւելեալ օգնութեան պէտք ունիք « խնդրեմ կապուեցէք մեզի հետ
Հեռ. 416-221-1159 Կամ e-mail: info@rskane.ca

ԱԼՏՈՒԱԼԻՐ
ԵՐԺԱՊՏՈՅՏ
Montenegro
Croatia
Italy
Altima Tours & Charters Ltd.
Օգոստոս 25էն Սեպտեմբեր 8
Տեղերը սահմանափակ են
Մանրամասնութեանց համար դիմել՝
Բեննա Թարզիին
416-494-4067 կամ 416-496-0606

LEBANESE CUISINE مطعم دنيا مأكولات عربية و لبنانية

DOUNIA RESTAURANT

Armenian establishment

Now open

Great variety of
appetizers & Meat dishes

Ճաշակեցէք հայկական այս հաստատութեան համեղ ճաշատեսակները

1331 Warden ave. Unit 1,
scarborough Ont. M1R 5A8

Warden & Ellesmere (near Costco)

we cater & deliver

647-342-9271 / 647.402.3003

ARMENIAN HERITAGE CRUISE® XX 2017

The Armenian Cultural Association of America

ARMENIAN HERITAGE CRUISE 20th ANNIVERSARY

Presents its 20th Anniversary Cruise

www.armenianheritagecruise.com

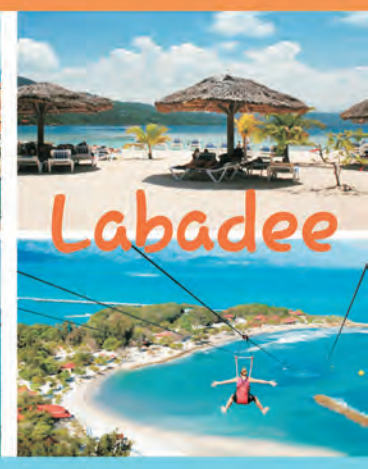

JANUARY 20-29, 2017
Departing from Miami, Florida. With live entertainment by Kev Orkian, Kevork Artinian, Harout Khatchoyan, Joseph Krikorian and more . . .
From the Columbia University Medical School, a first for the AHC, a Medical and Health Care Professionals Accredited Educational Program.

Government Taxes of $94.84 are in addition. All rates are per person based on double occupancy and include all Port Charges and ACAA registration fees. Rates and information subject to change at any time without notice.

RoyalCaribbean INTERNATIONAL

INSIDE CABIN	starting at $1074
PROMENADE INSIDE	$1144
OCEAN VIEW	starting at $1204
DELUXE BALCONY	starting at $1544
SUPERIOR BALCONY	starting at $1604
SUITES AVAILABLE UPON REQUEST	
3rd or 4th person or child OVER 11 sharing same cabin	$849
3rd or 4th child UNDER 11 sharing same cabin	$549

TRAVELGROUP INTERNATIONAL

You must book with TravelGroup in order to attend all private Armenian Events. For Reservations Contact:
125 SE Mizner Blvd., SUITE 14, Boca Raton, FL 33432
Local **561-447-0750** • Toll Free **1-866-447-0750** Ext 108 or 102 • AHC@travelgroupint.com

Michigan Governor Rick Snyder Signs Law Mandating Teaching Armenian Genocide in Public Schools

On June 27, Michigan Governor Rick Snyder signed into law HB4493 mandating the teaching of the Armenian Genocide and Holocaust (as well as other genocides) in Michigan public schools. This new law recommends a total of six hours devoted to the teaching of genocides at some point within grades 8 to 12.

Both the Armenian and Jewish communities of southeastern Michigan combined their grassroots efforts to advance this bill.

The official signing of this law took place at the Holocaust Memorial Center located in Farmington Hills, Michigan. Several members were present from the Armenian National Committee of Michigan that were instrumental including Lara Nercessian (Chair, ANC of MI), Raffi Ourlian, Ara Topouzian, Hayg Oshagan, Helena Bardakjian, Shant Jamgotchian, Toros Chopjian, Ani Attar and Hovig Kouyoumdjian.

The ANC of Michigan worked alongside with the Armenian Genocide Education Committee, led by Edward Haroutunian. Other committee members included Gregory Dildilian, Father Hrant Kevorkian and Father Shant Barsoumian.

"This is an extremely important day for our ancestors. After over a hundred years, the children in Michigan will learn about all forms of Genocide, especially the Armenian Genocide and Jewish Holocaust. They say history can repeat itself if we do not learn from it, hopefully the children of the future will learn and understand so as never to see such violent crimes against humankind again," said Lara Nercessian, Chairperson of the Armenian National Committee of Michigan.

HB4493 is co-sponsored by Rep. Klint Kesto (Mich.-39). Kesto is a long-time friend of the Armenian National Committee of Michigan, where in April 2015, he cosponsored the House Resolution (HR-61) commemorating the 100th anniversary of the Armenian Genocide.

Michigan Governor Rick Snyder signed into law HB4493 mandating the teaching of the Armenian Genocide and Holocaust (as well as other genocides) in Michigan public schools.

"It has been an honor to work with the Jewish and Armenian communities as we advanced this legislation. In a time when Genocide is occurring now in the Middle East, we must make every effort to ensure our youth are taught the history of genocide so they may understand the world around them now, and have the skills to prevent future genocides," said Kesko.

Governor Snyder will appoint a 15-member genocide education panel, which is also required by this new law.

Italy approves bill criminalizing Holocaust, statements that deny genocide

Italy's Parliament approved a bill making spreading Holocaust denial illegal.

The bill, which adds to an existing anti-racism bill, was approved Wednesday evening by the lower assembly of the Parliament, the Chamber of Deputies, by a vote of 237-5, with 102 abstentions.

The new law would pursue those who deny genocide or crimes against humanity, using the definition by the International Court of Justice, according to the German news agency DPA. Those convicted could face prison terms of two to six years.

The measure punishes ideas "based entirely or partly" on negationist ideology only when "there is a real danger of their dissemination," according to DPA.

French Parliament Unanimously Approves Criminalizing Armenian Genocide Denial

French members of parliament voted unanimously July 1st to criminalize the denial of all crimes against humanity, including the denial of the Armenian Genocide, reported Agence France Presse.

The amendment, passed on the first reading, sets out penalties of up to a year in prison and a 45,000-euro ($50,000) fine for those who fail to observe it.

Last month, the German parliament voted to recognize the Armenian Genocide, while last week while visiting Armenia, Pope France, reiterated the Vatican's recognition of the Armenian Genocide.

The French amendment, which must now go to the upper house Senate for approval, was a promise by President Francois Hollande during his 2012 electoral campaign.

An earlier law against Armenian Genocide denial was struck down by the country's constitutional court for obstructing freedom of speech.

The new legal project covers all events which French law deems to be genocide, crimes against humanity, war crimes or slavery. Currently, French law only bans Holocaust denial.

"This text will punish the challenge or the trivialization of all crimes against humanity and war crimes," said Ericka Bareigts, the junior minister in charge of equality was quoted as saying by the AFP. She said that included the Armenian Genocide.

"This is one of the greatest days of my political career," enthused Henri Jibrayel, a member of parliament whose ancestors were Genocide survivors.

The new law's backers hope to see it enter into force before the end of the year.

Teaching of Armenian Genocide might be included in Germany's educational program

The inclusion of the Armenian Genocide subject in Germany's educational program is being discussed, Anto Aznavurian – Head of the Armenian National Committee of Germany told ARMENPRESS.

"The Armenian Genocide is not fully presented in school books of Germany. Currently the inclusion of the subject is being discussed. This will contribute [to the awareness] that representatives of different nations – including [those with a] Turkish heritage, living in Germany, will know the truth and will have a clear perception of what actually happened", Aznavurian said.

Aznavurian stated that a similar attempt was made previously – a pilot program was implemented in the state of Brandenburg, Germany.

"We want this experience to expand throughout the entire Germany, and to include the Armenian Genocide in school books. I think the Bundestag's adoption of the Armenian Genocide recognition resolution will contribute to this program," Aznavurian added

On June 2 the German Bundestag adopted the "Remembrance and Commemoration of the Genocide of Armenians and other Christian Minorities in 1915 and 1916" resolution.

Your Most Reliable Transportation Partner
To/From Armenia & Worldwide

- Ocean, Air & Land Int'l Transportation
- Door to Door Services Available
- 20', 40', LCL and Break-Bulk
- Insurance Coverage
- Export Documentation, Letters of Credit Handling and Banking Negotiations
- Dedicated Agency Network Worldwide

METRAS
SHIPPING & FORWARDING INC.
2175 Sheppard Ave. E.
Suite 215 Toronto ON, M2J 1W8
Tel.: 416-497-0377
Fax: 416-497-0783
info@metrasshipping.com
www.metrasshipping.com

Ara Graphics

Babes and Bellinis...

By Talyn Terzian Gilmour

Once again I'm reminded that Bellinis on Monday nights are exclusively for the twenty-somethings…and I'm not one. Why is it when you no longer have to carry around a fake ID card and can have access to all the alcoholic drinks you want at any time and virtually anywhere your body is the one that flat out says "no"?

Last night it was my best friend's birthday. This particular friend is full of spontaneity: perhaps it's because she's also married to a Mr. Mocinho of her own (nice or good guy in Portuguese) and so she can afford spontaneity. In any case, she is always up for a quick jaunt out – be it a coffee date, manicures, dinner and a movie and this time, drinks!

So on this particular Monday night, at Ms. Spontaneous' request, we all agreed to ditch kids and hubbies, work and responsibilities and meet up for bellinis, a glorious concoction of ice and alcohol, in other words, a grownup popsicle – it was girls night out! I felt like I was back to my university days; drinks after a stressful exam well written or better yet, drinks for the sake of drinks. Better yet, "Thirsty Thursday" drinks – those random, raging gatherings that would often go well into the wee hours of the morning from which I'd have to do the quickest bounce-back so that I could function the following day as if the night before never happened.

Only it did. Only the bounce-back never came. Only I'm no longer a twenty-something.

Perhaps the conversation over the evening should've been the hint – rather than discussing boys or school subjects, we discussed all matters of religion, child rearing, construction and careers. Rather than ordering that tipping point round, we thought better of it, cut the night prematurely and decided that at least 6 or 7 hours of sleep would be better than walking home.

No, I'm no longer a twenty-something. And I'm ok with that. With one more school year behind us, my rearview mirror is becoming full…

When I first starting writing this blog, the now double-digit 10 year old (actually, nine and just two days shy of 10 at time of writing!) was six and I was (as usual) complaining, rather, acknowledging just how cold my behind would get sitting rink-side while I waited for him during his hockey practice. My recent senior kindergarten graduate had only just turned two years old and had yet to make his debut in his mother's ramblings.

Just two days ago, I convinced Mr. Niceguy and the boys to walk down the street from my parents' house to a garage sale. I love garage sales. I find them so fascinating; just like I find playing with neighbourhood kids on the street a true privilege – something taken totally for granted in a peaceful, rule-driven, democratic country; growing up an ex-pat in Saudi Arabia I never experienced either.

Walking through garage sales I like to imagine the kind of life these articles for sale actually had...and their owners: a lamp manufactured not in China but somewhere in Canada; a chair that came over on steamship from a great wood worker in England; and would I find that one piece of buried treasure? When my soon-to-be-10 year old bought me my very first present out of his own volition, with his own money, through no prompting of any sort – he created that treasure.

Within 30 seconds of browsing through this particular garage sale, Mr. Niceguy and the six year old announced that they'd prefer to "play outside" while the soon-to-be-10 year old and I sifted through collectibles, antiques, and lots of junk. Prepared to chalk our experience up to just that, we started to leave when all of a sudden, an old, run down, wooden chair caught my eye. The eternal project seeker in me decided that for five dollars, this would be a fitting pastime for me while I wait for my own large-scale renovation to be complete. It would add to my own story and years down the road I could declare that I bought this chair on that very hot day the summer we were living at my parents' house at a garage sale. Only the story wouldn't end there…

As I carried the chair towards its owner to make my payment, my son asked, "Are you buying that? That old dirty chair? Look at the paint on it – it's all coming off. And there's spider webs on the bottom." To which I replied, "Yes. This is a treasure. Look at this solid wood; it doesn't wobble, it's strong. Someone built this with their hands – it didn't get built in a factory. All I have to do is clean it and with a fresh coat of paint, you'll see how great it can be again."

As I put the chair down and reached into my pocket for my money, unbeknownst to me, my son opened his play wallet and out of his meagre funds, bought me my chair. And when I handed my five dollars to the homeowner, she said, "your son bought you my mother's old chair". My son bought me my treasure.

Perhaps this story won't resonate with everyone…perhaps it's because you haven't had your "treasured moment". But in a week that started with just how much I longed for my twenties, for my spontaneity, for my bounce-back, I would not have traded the way it's ended for the world. As time forces us on, these little moments that fill up our rearview mirrors are the things that will define us – they are the markers of a life well lived. And as a mother of a now-10-year-old, I'm feeling the magic…I'll enjoy a coffee on my new chair and take stock of a job well done.

Find us on facebook
www.facebook/Torontohye newspaper

Armenian Resource Directory Wins OPIA Award

Armenian Resource Directory Committee members

The Armenian Resource Directory of Holy Trinity Armenian Church has won the Ontario Printing & Imaging Association (OPIA) award.

One of the important publications of the Holy Trinity Armenian Church in the past decades has been the Telephone Directory.

The book has been part of Armenian households of the city for years now, connecting members of the community, businesses, religious, educational and cultural organizations across the greater Toronto area.

In 2015, the committee expanded that vision to serving Armenians all across Ontario, with the directory being distributed among communities in Ottawa, Cambridge, St. Catherine's, and the Greater Toronto Area. The new format was renamed to "The Armenian Resource Directory". It is a colour coded, easy to navigate, high quality publication.

In recent years, with the arrival of large number of newcomer Armenian families settling in Ontario, the book has played a big role in helping them connect with Armenian organizations and businesses across the province, leading to new connections, friends, and employment opportunities.

The Holy Trinity Armenian Church's Parish Priest, Fr. Zareh Zargarian and the Parish Council invited the ARD committee's hardworking members to a gathering that took place on June 21, 2016. Fr. Zargarian expressed his joy and appreciation to the committee and everyone who assisted the project from the beginning until the publication and winning the OPIA award.

Anabel Sharoyan, the Chair of ARD committee appreciated Fr. Zargarian and the Parish Council for the support and trusting them with this responsibility. She commended the hard work of ARD committee members: Levon Kaltakdjian, Raffi Kouyoumdjian, Vasken Deukmedjian and Roubina Zargarian, and special thanks to Mr. Armen Yeganian and the Embassy of Republic of Armenia to Ottawa, Hagop Kouyoumdjian, Raffi Simonian, Hasmig Kurdian and Migirdic Migirdiciyan for their assistance and input.

The Ontario Printing & Imaging Association recognized the Armenian Resource Directory 2015 as "Excellence In Print Awards 2016" and presented it to Colour Innovations Inc.

ԹՈՐՈՆԹՈՀԱՅ TORONTOHYE
Խմբագրութեան կողմէ
«Թորոնթոհայ» պատասխանատու չէ
իր էջերուն մէջ լոյս տեսած ծանուցումներու
բովանդակութեան:
Մեզի յղուած բոլոր թղթակցութիւններն ու
գրութիւնները ենթակայ են որոշ խմբագրումի:

sun swim
Swimming Pool Openings and Closings!
We provide weekly or bi-weekly service!
Equipment maintenance and leak detection available!
Chemicals for sale!
We do everything pools!
Contact us at 416-898-7122 or visit us online at www.sunswim.ca

ANCA's Aramian House Opening Celebrates Empowerment of Armenian American Youth

Landmark building in Washington, DC to serve as permanent home for the ANCA's Hovig Apo Saghdejian Capital Gateway and Leo Sarkisian Internship Programs

Armenian National Committee of America leaders and supporters from across the United States joined with Armenian American public policy professionals for a weekend long celebration marking the opening of The Aramian House, a landmark property in downtown Washington, DC that serves as the new home and permanent headquarters for the ANCA's signature youth initiatives – the Leo Sarkisian Summer Internship Program and the Hovig Apo Saghdejian Capital Gateway Program.

"The opening of ANCA's Aramian House marks a major milestone," said ANCA Chairman Raffi Hamparian. "This wonderful building is fresh proof of the ANCA's unbending commitment to programs that benefit emerging leaders in our community – especially those in college and those who have recently graduated or completed an advanced degree. The ANCA's doors, through both the Hovig Apo Saghdejian Capital Gateway Program and the Leo Sarkisian Program, are wide open for our future leaders to benefit from all the ANCA has to offer," Hamparian added.

The purchase of The Aramian House was made possible through a generous donation by the family of the late community leader and philanthropist Martha Aramian of Providence, Rhode Island. The Aramian family – led by sisters Sue, Margo, and the late Martha – have long been among the most generous benefactors of ANCA programs as well as of charitable projects in the Armenian homeland and the Diaspora. Their parents, Kazar and Nevart, were Genocide survivors who came to this country and committed themselves and their daughters to remembering and honoring their heritage and culture. The family demonstrated that commitment as the prime donor to the ANCA's Armenian Cause 2.0 Conference in 2011. They also provided support for the Aramian Conference Room, located on the fourth floor of the ANCA's national headquarters, and numerous educational programs for young Armenian American women. The Aramians have also funded, in Martha's name, a series of Capitol Hill programs on Armenian issues.

"Being supporters of the Gateway Program is a great privilege, as it has given us the opportunity to meet the best and brightest of Armenian American youth while they seek job opportunities in the nation's capital," said sisters Sue Aramian and Margo Aramian Ragan. "The Aramian House adds another dimension to the Program as its permanent residence. Presence is power, power is presence – the Gateway graduates bring that to the Armenian Cause."

In moving remarks offered at the ribbon cutting ceremony inaugurating The Aramian House, Margo Aramian Ragan repeated family patriarch, Kazar's, words, guiding the family's ongoing commitment to community strengthening – "If not us, then who?" That same selfless devotion to youth development was shared by Nayiri Saghdejian, the sister of the late Hovig Apo Saghdejian, the youth leader in whose memory and honor the ANCA Capital Gateway Program is named. Ms. Saghdejian and her father, Apo, have served as the endowing angels of the program, raising over $250,000 in support of the initiative over the past decade.

Aramian sisters, Margo and Sue, joined by ANCA Chairman Raffi Hamparian, Jocelyn Micolucci, Executive Director Aram Hamparian and Endowment Fund Chairman Ken Hachikian officially open The Aramian House.

ANCA leaders and supporters with the Aramian and Saghdejian families at the opening of The Aramian House in Washington DC.

"The Aramian House and our two youth programs symbolize the importance of our younger generations and the value that we put on their potential to advance the Armenian Cause in the future. They are the ANCA's number one asset," explained Nayiri Saghdejian.

Also offering remarks at the event were ANCA Endowment Fund President Ken Hachikian, and Endowment Fund Treasurer Chris Hekimian, who, along with accomplished attorney Lori Sinanyan, Esq. and Washington, DC area realtor John Jerikian were instrumental in finding and navigating the successful purchase of The Aramian House.

The ribbon-cutting reception was complemented by a weekend of events in support of the ANCA's youth development and broader Armenian American advocacy initiatives. Longtime supporters Dr. & Mrs. Hrant and Tina Semerjian opened their home to ANCA stalwarts who had traveled from across the United States to celebrate the new acquisition and to explore ways to expand the ANCA's reach and success. Guests also visited with Armenian Ambassador to the United States, His Excellency Grigor Hovhannisyan, as part of a reception hosted at the Armenian Embassy, which featured a detailed political and electoral update by POLITICO's Senior Politics Editor Charlie Mahtesian.

Throughout the weekend, Hovig Apo Saghdejian Capital Gateway Program Advisory Committee members and youth program alumni were on hand to offer first-hand insight into the success of the programs and the importance of expanding the ANCA's youth-oriented programs.

"This property leverages our most powerful resource – our youth, by providing them with a professional platform from which they can – each and every day – realize their own dreams while expanding our community's presence in one of the world's great capitals," said ANCA Legislative Affair Director Raffi Karakashian, Esq., who also serves as Hovig Apo Saghdejian Capital Gateway Program Director. "We have been blessed with alumni who have striven not only for personal achievement but to mentor and guide subsequent participants – a heartwarming reality which serves as the cornerstone of the programs' success."

The Aramian House: A New Home for Armenian Heritage

Located at 1620 T Street NW, in downtown Washington, DC's Dupont Circle neighborhood, The Aramian House is a century-old, 4,000 sq. ft. Victorian-style brownstone, which was fully renovated as a bed and breakfast in 2006. The main house includes 6 bedrooms, 5.5 baths, 2 living rooms, a large dining room and 2 kitchens, and is connected by an enclosed passageway to a separate "carriage house," with 2 bedrooms, 1.5 baths and a full living room and kitchen. Both the main building and carriage house overlook a courtyard. At full capacity, The Aramian House can serve up to 18 students and career seekers.

As community interest in its various leadership building and public policy career development programs grew, the ANCA had sought a permanent home for its youth programs, to ensure safe and consistent housing options for its participants and a sound investment of community resources. Previously, the ANCA housed interns and fellows at university dormitories and, later, at various rental properties in the nation's capital.

An artistic vision of The Aramian House, placed within the landscape of the ANCA's Washington DC initiatives, was shared by award-winning young artist Anahit Kanayan, a sophomore in the Visual Arts Department of the Duke Ellington School of Arts in Washington, DC. Her vibrant colored pencil drawing, unveiled at the ribbon-cutting ceremony, depicts The Aramian House as a platform for our community's rising stars to enter Washington's public policy world.

The ANCA's Enduring Commitment to Youth Development: Hovig Apo Saghdejian Capital Gateway Program and Leo Sarkisian Summer Internship Program

Launched in 2003, the ANCA Hovig Apo Saghdejian Capital Gateway Program (CGP) helps secure permanent employment and professional internships for young Armenian American professionals in Washington, DC. Through the years, the ANCA has developed many relationships in and around Capitol Hill and identified a wide range of opportunities in the Washington, DC area. The CGP utilizes these resources and contacts to help candidates identify and secure jobs that fit their interests and needs.

Established through a founding donation from the Cafesjian Family Foundation, the program is named after Hovig Apo Saghdejian, a beloved young community leader who lost his life in a tragic car accident and whose eternal memory continues to inspire new generations of Armenian Americans. His family generously established the Hovig Apo Saghdejian Memorial Fund in his memory and, over the past decade, have played a vital role in the expansion of the program. Substantial support has also been provided by longtime ANCA benefactors Frank and Barbara Hekimian and the Armenian American Veterans Post of Milford, Massachusetts (AAVO).

The ANCA Leo Sarkisian Summer Internship (ANCA-LSI) program, established in 1986, provides student leaders and activists an opportunity to participate in an eight week intensive program designed to give them the tools necessary to effectively advance issues of concern to the Armenian American community on the federal, state and local level. Named in memory of the late ANCA Eastern U.S. community leader who spearheaded grassroots activism to advance the Armenian Cause for more than four decades, the Leo Sarkisian program now has hundreds of alumni across the world, spreading the message of truth and justice for the Armenian Genocide, freedom for Artsakh, and a secure, prosperous, and democratic Armenian homeland.

Turkish Justice Ministry rejects discussion on return of Sis Catholicosate

The Catholicosate of the Great House of Cilicia says the Ministry of Justice of Turkey has rejected to discuss the demand on returning the Catholicosate of Sis.

Back in 2015, the Great House of Cilicia issues a claim to the Constitutional Court of Turkey, demanding the return of the historical Catholicosate of Sis.

Taking into consideration the importance of the lawsuit, the Constitutional Court of Turkey announced it will seek further advice from the Justice Ministry. The Ministry rejected to discuss the claim, and the Constitutional Court told the Catholicosate to respond to the rejection within 15 days.

On May 26 the Great House of Cilicia responded to the Court. The response rejected the Justice Ministry's ungrounded and contradictory reasons and reiterated the demand to return the Catholicosate of Sis to its rightful owner – the Great House of Cilicia. The Constitutional Court's verdict is expected.

Pope Visit Armenia

Draws Big Crowds In Yerevan , Lays wreath at the Genocide Memorial, Visits Gyumri and Khor Virab

(RFE/RL)- Tens of thousands of people gathered in Yerevan's central square on June 25 to welcome the visiting Pope Francis during a joint prayer service which he held there with Catholicos Garegin II, the supreme head of the Armenian Apostolic Church.

Many of them waved Armenian and Vatican flags as the two spiritual leaders walked through the crowd to step onto an imposing altar where they prayed for peace and delivered speeches afterwards.

Francis praised growing ties between the Roman Catholic and Armenian Apostolic Churches, expressing hope that they as well as other Christian denominations will eventually become united.

"Let us race towards our full communion," he told the audience from the podium erected at Republic Square in the exact place where a statue of Vladimir Lenin, the founder of the Soviet Union, once stood.

•'3f•'3fThe pontiff again stated that the "immense and senseless slaughter" of Armenians in the Ottoman Empire, which has repeatedly termed genocide in his previous statements, must not be forgotten. But he urged the people of Armenia to also look to the future and seek "reconciliation" with Turkey.

"Even the greatest pain, transformed by the saving power of the cross, of which Armenians are heralds and witnesses, can become a seed of peace for the future," he said. "Memory, infused with love, becomes capable of setting out on new and unexpected paths, where designs of hatred become projects of reconciliation, where hope arises for a better future for everyone."

"We would all benefit from efforts to lay the foundations of a future that will resist being caught up in the illusory power of vengeance, a future of constant efforts to create the conditions for peace: dignified employment for all, care for those in greatest need, and the unending battle to eliminate corruption," he added, drawing loud applause from the crowd.

The papal address contained many quotes from the works of two medieval Armenian theologians. Francis bestowed the title of "Doctor of the Universal Church" on one of them, Gregory of Narek (Grigor Narekatsi), during a 2015 Vatican mass dedicated to the centenary of the Armenian genocide.

•'3f•'3fGaregin, meanwhile, lambasted both Turkey and Azerbaijan in remarks reflecting the Armenian government's views. In particular, he denounced Ankara's continuing denial of the Armenian genocide and its "illegal blockade" of Armenia.

Garegin also blamed Azerbaijan for last April's escalation of the Nagorno-Karabakh conflict that threatened to degenerate into an all-out Armenian-Azerbaijani war.

Francis and Garegin ended the service by watering a vine planted in a wooden model of Noah's Ark which had landed, according to the Bible, on Mount Ararat located in modern-day Turkey, just a few kilometers from the Armenian border. The snow-capped mountain overlooks Yerevan and some other parts of Armenia. It is viewed by many Armenians as a key national symbol.

Francis received the ark's model as a gift from a group of Armenian teenagers clad in national costume.

Pope Francis, President Serzh Sarkisian and Catholicos Garegin II at Zvarnots airport, Yerevan, 26Jun2016.

Pope Francis lays flowers at the Armenian genocide memorial in Yerevan, 25Jun2016.

Pope Francis and Catholicos Garegin II water a tree, grown in a replica of Naoh's Ark mounted on Mount Ararat, representing the revival of the Armenian nation.

Armenians greet Pope Francis and Catholicos Garegin II in Yerevan's Republic Square, 25Jun2016.

Pope Visits Armenian Genocide Memorial

Pope Francis laid a wreath and prayed at the Armenian genocide memorial in Yerevan on the second day of his visit to Armenia.

The pontiff visited the Tsitsernakabert memorial together with President Serzh Sargsyan and Catholicos Garegin II, the supreme head of the Armenian Apostolic Church.

•'3f•'3fThe three men walked towards the hilltop monument along an alleyway that was lined with schoolchildren wearing yellow and purple T-shirts symbolizing the colors of the Roman Catholic and Armenian church flags respectively.

Francis prayed silently for several minutes in front of his wreath placed by one of the monument's 12 inward-bending columns before approaching its eternal fire to hold a joint prayer service with Garegin.

"Christ … hear us from your holy heavens, by the intercession of the holy Generatrix of God and by the prayer of your saints and those whom we remember today," the Pope said during the 15-minute ceremony.

Francis then left a handwritten message in the guestbook of the Armenian Genocide Museum-Institute adjacent to the memorial. "May God preserve the memory of the Armenian people," he wrote in Italian. "The memory cannot be stained or forgotten. The memory is a source of peace and future."

•'3f•'3fFrancis spoke afterwards with several descendants of survivors of the 1915 Armenian genocide in the Ottoman Empire. He gave cross necklaces to some of them.

Francis again described the slaughter of 1.5 million Armenians as genocide at the start of his trip to Armenia on Friday.

The Armenian Apostolic Church declared the genocide victims saints in April 2015 during official commemorations of the centenary of the genocide.

Pope Reaffirms Armenian Genocide Recognition

Risking more protests by Turkey, Pope Francis publicly reiterated his view that the 1915 mass killings and deportations of Armenians in the Ottoman Empire constituted genocide.

Visiting Armenia, Francis recalled an April 2015 mass at the Vatican's St. Peter's Basilica during which he referred to the deaths of some 1.5 million Armenians as "the first genocide of the 20th century."

"Sadly, that tragedy, that genocide, was the first of the deplorable series of catastrophes of the past century, made possible by twisted racial, ideological or religious aims that darkened the minds of the tormentors even to the point of planning the annihilation of entire peoples," he said after a meeting with President Serzh Sargsyan.

"I pay homage to the Armenian people who, illuminated by the light of the Gospel, even at the most tragic moments of their history, have always found in the cross and resurrection of Christ the strength to rise again and take up their journey anew with dignity," the pontiff in a speech delivered at the presidential palace in Yerevan.

The Pope appeared to have departed from his prepared text which did not contain the word "genocide." He sat beside Sargsyan while addressing senior Armenian officials and the diplomatic corps in Yerevan.

Sargsyan mentioned Francis's "message of justice" voiced during the landmark Vatican mass in his address to the audience. He said it helped to generate "a new wage of Armenian genocide recognition."

"The Armenian genocide is a historical fact and irrefutable reality," said the president.

The Turkish government reacted furiously to the Francis's 2015 statement, recalling its ambassador to the Holly See in protest.

Francis, who will visit the Armenian genocide memorial in Yerevan on Saturday, again drew parallels on Friday between past sufferings of the Armenian people and the ongoing persecution of Christians in the Middle East.

"Today Christians in particular, perhaps even more than at the time of the first martyrs, in some places experience discrimination and persecution for the mere fact of professing their faith," he said. At the same time, all too many conflicts in various parts of the world remain unresolved, causing grief, destruction and forced migrations of entire peoples."

"The Armenian people have experienced these situations firsthand; they have known suffering and pain; they have known persecution; they preserved not only the memory of past hurts, but also the spirit that has enabled them always to start over again," added the pontiff.

Commemorative medal dedicated to Pope's visit to Armenia

The Central Bank of Armenia has issued a commemorative medal dedicated to Pope's visit to Armenia.

Obverse: The Monastery of Khor Virap against the Mountain Ararat and the date of Pope Francis' visit.

Reverse: The statue of Saint Gregory the Illuminator in the niche of Saint Peter's Basilica in Vatican (2005, sculptor – Khachik Ghazanchyan), the Coats of Arms of the Armenian Apostolic Church and the Roman Catholic Church.

The commemorative medal is in limited quantity and has a historic-cultural value.

Pope Listens to His Heart, not Handlers, on Genocide during Armenia Pilgrimage

By Harut Sassounian

While Armenians throughout the world were overjoyed with the landmark "pilgrimage" of His Holiness Pope Francis to the first Christian state, most people were unaware of the behind the scenes deliberations on the Armenian Genocide issue in the Vatican prior to his visit.

The Pope's dual roles as Pontiff of the Catholic Church and head of the Vatican State occasionally create problems within and outside the walls of the Holy See, which is what happened during the Pope's visit to Armenia last week.

After lengthy preparations and internal discussions, the Pope arrived in Armenia on June 24 ready to deliver a series of sermons and remarks over the course of his three-day visit. Surprisingly, none of his prepared speeches contained the words Armenian Genocide, but there were plenty of references to "tragedy, slaughter, terrible trial, and immense suffering." His homilies repeatedly used the Armenian term "Meds Yeghern" (Great Crime) which was wrongly translated by the Vatican as "Great Evil." The first indication of a change in terminology came prior to the Pope's pastoral visit in a video address to the Armenian people, which did not mention the Armenian Genocide. Later on, during his visit to the Armenian Genocide Monument, the Pontiff did not write the words Armenian Genocide in the guest book, copying the text from a pre-prepared note card!

There may have been two reasons why the words Armenian Genocide had been avoided:

1) Since Pope Francis had already gone on record using the term "Armenian Genocide" during last April's Mass in St. Peter's Basilica, Vatican officials had decided to deliver a new message of "peace and reconciliation."

Pope Francis visits and prays at the Armenian genocide memorial in Yerevan, 25Jun2016.

2) The Pontiff's foreign policy advisors may have been reluctant to raise the Armenian Genocide issue once again after the Turkish government's harsh reaction last year and withdrawal of its ambassador from the Vatican for 10 months.

Pope Francis, however, surprised everyone, when he departed from the text of his prepared remarks that had been already distributed to the media, by adding the word genocide to his address at the Presidential Palace in Yerevan on June 24. Here is what Pope Francis actually said while recalling his earlier sermon of April 12, 2015: "The occasion was the commemoration of the centenary of the Medz Yeghern, the 'Great Evil' that struck your people and caused the death of a vast multitude of persons. Sadly, that tragedy, that genocide, was the first of the deplorable series of catastrophes of the past century, made possible by twisted racial, ideological or religious aims that darkened the minds of the tormentors even to the point of planning the annihilation of entire peoples."

Later that day, Father Federico Lombardi, Director of the Holy See's Press Office, explained why Pope Francis deviated from his prepared text: "The Pope says what he finds appropriate, and no one decides what the Pontiff should say. The Pope had no reason to avoid the word 'genocide' during his trip to Armenia. The reality is clear and we never denied what the reality is."

The Pontiff's use of that single word in one speech did not escape the attention of Turkish authorities. Deputy Prime Minister Nurettin Canikli responded by accusing the Pope of having a "Crusader mentality." Canikli went on to repeat the usual Turkish lies about the Armenian Genocide. Lombardi, the Pontiff's spokesman, dismissed the Deputy Prime Minister's criticism, stating that "the Pope is not doing Crusades. He has said no words against the Turkish people."

Refusing to buckle under Turkish pressure, Pope Francis went on to sign a "Joint Declaration" with Catholicos Karekin II on June 26, 2016, which referenced the Vatican's earlier acknowledgments of the Armenian Genocide: Pope Francis's April 12, 2015 sermon and the "Joint Declaration" signed on Sept. 27, 2001 by Pope John Paul II and Catholicos Karekin II. Another "Joint Communique" acknowledging the Armenian Genocide was signed on Nov. 29, 2000, by John Paul II and Karekin II.

During his return flight to Rome on June 26, an AFP journalist asked Pope Francis why he added the word genocide to his speech in Yerevan. The Pope explained in detail that genocide is the only word he has grown up with to describe the mass killings of Armenians. The Pope also mentioned his upcoming trip to Azerbaijan and Georgia from Sept. 30 to Oct. 2.

Pope Francis approached his "pilgrimage" to Armenia with utmost honesty and spoke from his heart about the Armenian Genocide, ignoring the political calculations of his advisers and speechwriters. He preferred to conduct himself as a true man of God rather than a crafty politician!

German Poll Shows Support For Armenian Genocide Recognition

Aisha Sharipzhan

(RFE/RL)- The vast majority of Germans support their parliament's recognition of the 1915 mass killings of Armenians as genocide and do not trust Turkey's government, according to opinion polls commissioned by German media.

A survey for ARD television, Germany's largest public broadcaster, showed that 74 percent of them agree with the term "genocide" to describe the massacres.

Reuters cited the findings of the poll shortly after the German parliament, the Bundestag, passed on Thursday a resolution that uses the politically sensitive word in reference to up to 1.5 million Armenians massacred during the First World War.

According to another survey cited by the "Der Spiegel" magazine, 91 percent of Germans do not regard Turkish President Recep Erdogan as a trustworthy partner of Germany, a 12 percent increase from April.

Erdogan and his government strongly condemned the Bundestag resolution after its overwhelming approval by lawmakers representing Germany's leading political parties. Successive Turkish governments have maintained that the last rulers of the Ottoman Empire did not seek to exterminate its Armenian population.

Germany is home to an estimated 3.5 million Turks. Many of them also strongly oppose the genocide resolution, saying that it will have negative consequences for the already complicated German-Turkish relationship, according to "Der Spiegel."

Gökay Sofuoglu, Chairman of the Turkish Community in Germany, dismissed the resolution as "useless." "Legally and historically the issue has not been sufficiently discussed. Experts on both the Armenian and Turkish sides will continue to prove that the other side is wrong," Sofuoglu said.

"There are already angry protests in Turkey, but the atmosphere there tends to change quickly," Yetvart Danzikyan, a Turkish-Armenian journalist, told the German paper "Die Tagezeitung." "In my independent opinion, however, it is always good to speak openly about the truth."

"The more German historical archives are examined and publicized, the harder it will become for the Turkish government to maintain its position of denying the genocide," he said.

Danzikyan also said Germany could play a bigger role in establishing the historical truth and helping to normalize relations between Armenia and Turkey. He suggested that German Chancellor Angela Merkel "contribute to the launch of an international mediation mission between Armenia and Turkey."

Armenia Expects Wider Genocide Recognition

Pope Francis, President Serzh Sarkisian and Catholicos Garegin II lay flowers at Genocide Memorial in Yerevan.

(Reuters) - Armenia expects more countries to recognize the 1915 massacre of Armenians in the Ottoman Empire as genocide after remarks by Pope Francis and the stance taken by Germany's parliament, President Serzh Sargsyan said.

Germany's lower house adopted a resolution this month declaring the killings of Christian Armenians by Ottoman forces in World War One a "genocide", a term used by many Western historians and parliaments, but rejected by Ankara.

During a visit to Armenia on Friday, the pope departed from his prepared text to use the term, angering Turks.

"The principled position of the pope and the views expressed by the Bundestag will pave the way for new recognitions by other nations," Sargsyan told Reuters in an interview.

"Germany is a very important and significant actor on the international stage and this [decision] will serve as a good example for other nations to follow and to learn from it," he said.

Sargsyan criticized Turkey's position over its aspiration to join the European Union, saying Ankara was trying to use a policy of dictatorship to bring pressure to bear on the bloc.

"I don't think that Turkey is ... an actor that can impose its views, or exercise pressure, on the European Union," he said. "I don't honestly see any prospects that would pave the way for Turkey joining the EU."

Armenia: Pope Francis Impacts Politics

Pope Francis and Catholicos Garegin release doves to the direction of Mount Ararat near Khor Virab Monastery.

Pope Francis greets disabled people in Gyumri.

By Marianna Grigoryan

(EurasiaNet)- Pope Francis visited Armenia to promote the values of peace and reconciliation, but, for many ordinary Armenians, the pontiff's June 24-26 trip only deepened a divide that separates them from their own government.

During public events for the pope in both the capital, Yerevan, and the northern town of Gyumri, police arrested political activists demanding the release of alleged political prisoners or blocked their attendance at liturgies and prayer services.

"The regime's whole operation was devoted to one thing – making sure the pope does not know of the fact that for years there have been political prisoners in the country …" remarked Syuzan Simonian, a member of the opposition New Armenia movement.

Both the United States Department of State and London-based rights watchdog Amnesty International have cited Armenian police targeting government critics, but have not provided details about actual political prisoners.

Those who claim that such prisoners do exist in Armenia, however, were kept well away from the pope.

On June 25, in Gyumri, a population hub for Armenian Catholics, police arrested 17-year-old political activist, Shahen Harutiunian, for displaying a poster calling for the release of his father, longtime political activist Shant Harutiunian, from prison as well as "all other Armenian political prisoners."

A member of Gyumri's Council of Elders, journalist Levon Barseghian, claimed on Facebook that Harutiunian had called him and said that unknown men had "kidnapped him" by car, Epress.am reported. The police later dismissed the report, saying that they had taken Harutiunian in for a search since he was carrying "some strange items."

He was released a few hours later after police charged him with disobedience.

In Yerevan, police barred individuals with posters or clothes referring to alleged political prisoners from entering a papal prayer service. Or even those deemed sympathetic to such claims.

"They told me 'You cannot enter,'" recounted 32-year-old photographer-political activist Vahe Gevorgian.

"When I asked why, 'the angels' [promotional videos refer to Armenia's police as angels who help people] told me that I will spoil it for the pope."

Even less controversial expressions of good wishes were barred. Known for his one-man protests, civil-rights activist Vardges Gasparian, carrying a poster declaring "We love you, dear Pope," lay down in a main Yerevan street to protest police barring him from attending the pope's prayer service.

Several supporters of the opposition Founding Parliament, also with posters about political prisoners, were taken to police stations.

"[T]he fact that the peace prayer provides a reason for arresting and oppressing dozens of citizens does not at all stem from humane principles of reconciliation," charged women's rights activist Zara Hovhanissian, denouncing the event as a "performance."

If he was aware of these events, the pope made no public mention of them.

Travelling in a modest white Renault, surrounded by slick Mercedes and Toyota Land Cruiser Prados conveying representatives of the Armenian Apostolic Church and government, the pontiff impressed many Armenians with his common touch.

Unlike senior representatives of the government and Church, Francis spontaneously hugged children – a heart-tugging move in this family-obsessed society.

"The pope brought completely different values that are in huge contrast with the Armenian reality," commented Styopa Safarian, founder of the Armenian Institute of International and Security Affairs.

Overall, the pope's circumspect behavior posed a challenge to Armenia's self-indulgent government, agreed political scientist Ruben Mehrabian from Yerevan's Center for Political and International Studies.

"The Pope came as an angel, bringing love, belief and human warmth, and a simple attitude," gushed one of the attendees at the June 25 ecumenical service in Yerevan's central Republic Square. "This visit showed how much our nation needs love, honesty and a spiritual leader like this."

Many in Yerevan are still chatting about the pontiff's down-to-earth behavior. If that continues, reasoned Safarian, a social movement for "human-centric politics" could be born.

But the pope's "holy" influence is seen to stretch beyond Armenian politics, to the 28-year-long conflict with neighboring Azerbaijan over breakaway Nagorno-Karabakh.

Many Armenians seized on the Vatican's description of the trip as a visit to "the first Christian nation" as a sign that Francis understands Armenia's desire for peace. The pope's description of Ottoman Turkey's 1915 slaughter of ethnic Armenians as genocide – a definition repeated on June 24 – reinforced that perception.

'[A] special status was given by the Vatican to Armenia and also a message that it is Armenia in our region that the Vatican sees as the bearer of its values" of peace and reconciliation, asserted Mehrabian.

Along with Armenian Apostolic Church Catholicos Karekin II, Pope Francis released doves toward Turkey, and signed a declaration attesting that their Christian faith means they must seek "peace and reconciliation" in the Armenian-Azerbaijani conflict.

Political analyst Stepan Danielian, director of the Cooperation for Democracy non-governmental organization, believes that such actions were designed to be picked up by the scores of international journalists who covered the pope's Armenia visit.

"Releasing doves in the direction of Turkey was not a random choice," he said. "The Karabakh issue, words about the genocide were not random, either. All this presented Armenia abroad from a different angle."

The Catholic Church has "a huge influence on geopolitical developments," agreed Safarian. Catholic countries now recognizing the Armenian genocide is just a matter of time, he added.

So far, however, the pope's words have only sparked anger from Turkey, which denounced the 79-year-old pontiff for a "mentality of the Crusades."

This fall, the pope will also visit Turkey's close ally, Azerbaijan, a predominantly Shi'ite Muslim nation, and majority Orthodox Christian Georgia.

During an in-flight press conference on June 26, the pope told reporters that "I will speak to the Azerbaijanis of the truth of what I have seen, of what I have felt and I will also encourage them," according to a transcript published by Catholic news services.

Faltering on the details, he said that he would speak from the heart, "but always positively trying to find solutions that are viable, that move ahead."

Turkey's Armenians demand right to replace acting patriarch

Armradio - A group of Turkish Armenians laid a black wreath in front of the Armenian Patriarchate to protest against being denied the right to replace acting Patriarch Aram Ateshyan, who was appointed to the post by the state eight years ago when Archbishop Mesrob II Mutafyan had to withdraw due to illness, reports the Hurriyet newspaper.

"For exactly eight years, we [have not been able to] choose our patriarch due for various excuses. They are stalling the process with a made up, unheard of title," writer Jaklin Celik said on behalf of the group on June 22, defining the ongoing process as a fait accompli.

Celik underlined that the seat of the patriarch was a 550-year-old tradition, representing the "existence and honor" of a nation whose roots go back some 3,000 years.

Mesrob II had to withdraw from his position in 2008 due to a deteriorating health condition, diagnosed as frontotemporal dementia (FTD). His seat remained vacant for two years amid debates of a re-election but current acting patriarch Ate•yan was hastily appointed to the position in 2010 through a letter from the Istanbul Governor's Office.

"We do not want further interventions on our religious freedoms and we do not want our right to vote to be taken from us. Turkish Armenians did not and will not give the mandate of its future to anyone," Celik said, adding the person to take over the seat of the patriarch should be elected via a plebiscite, in line with tradition.

Following Celik's remarks, the group laid a black wreath bearing the inscription "We want to choose our patriarch" in front of the Patriarchate in Istanbul's Kumkapi neighborhood.

Speaking to state-run Anadolu Agency, Tatyos Bebek from the Turkish Armenian community's Thought Platform, called on the Turkish state to "fulfill its promises" by permitting an election.

Bebek said former Prime Minister Ahmet Davutoglu had promised to allow an election if the community got a report proving the incapacity of Mesrob II, during a meeting with minority representatives.

"We swiftly got a report from court, designating the patriarch's mental faculties were inadequate for management. However, the state did not fulfill its promise," Bebek said, adding that the seat of the patriarch remained vacant in their eyes, as Ateshyan's title as general proxy is non-existent in Armenian traditions.

"The state created this [title] and chose a proxy within a date – an appointed one, to be exact. We want to choose our own patriarch. And we want the state to keep its promise," Bebek added.

Meanwhile, Turkish-Armenian weekly Agos cited reports that such a protest against the patriarchate had not been reported for at least 50 years. Agos reported the final straw was Ateshyan's letter to President Recep Tayyip Erdogan, wherein he criticized a recent decision by the German Bundestag recognizing the World War I-era killings of Anatolian Armenians at the hands of the Ottoman Empire as "genocide."

UNHCR says Syrian Conflict Impacts Armenia

Global displacement figures remain at highest levels since the end of the Second World War, giving an alarming picture on the state of our world and indicate the failures in conflict resolution and prevention efforts and advancing human rights protection. Over 60 million people are currently forcibly displaced. The conflict in Syria, only one of the many global trouble spots, has impacted and still impacts Armenia. The war has reached its fifth year, and despite renewed and enhanced efforts of the international community, peace is not in sight. On the contrary, recent fighting in Aleppo resulted in ongoing suffering and many victims included civilians. Flight from the Syrian conflict zones continue albeit refugees facing more and more challenges in accessing safety. Non-governmental organization partners report that about 550 destitute Syrian-Armenians have registered with them seeking support in traveling to Armenia. The United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR) and its partners are ready and willing to offer initial humanitarian assistance, including by way of provision of temporary rental subsidies upon arrival.

The escalation of the Nagorno-Karabakh conflict in early April 2016 has also caused renewed destruction, human suffering and displacement, including within Armenian borders. The overwhelming majority of the displaced population consists of women, children and elderly, most of whom originate from the most affected villages close to the line of contact such as the Talish and Mataghis villages of the Martakert region. Many of them have specific needs, such as pregnant and lactating women or persons suffering from sickness or disability. Most of the displaced families are currently being hosted by relatives or family friends often belonging to the poorer socio-economic class. The UNHCR was impressed by the high level of hospitality and support extended to the displaced by the host communities and likes to express its sincere gratitude to all who have assisted and continue to do so.

The UNHCR in close cooperation with the State Migration Service and the Social Protection Units, who work on identification and registration also involving local authorities, local NGOs and volunteers, quickly developed an assistance program through which a modest stipend was offered to over 400 families (1,429 persons) to address their most urgent needs. It is observed that an increasing number of the displaced have returned or are considering return to Artsakh, but the UNHCR would like to emphasize that the voluntary nature of return must be respected. The UNHCR closely liaises with the International Committee of the Red Cross (ICRC) colleagues to offer assistance after return to Nagorno-Karabakh.

The UNHCR is pleased to note that since World Refugee Day, some significant progress has been made in improving the Armenian refugee legislation. Important amendments to the Law on Refugees and Asylum came into force in January 2016. It has since been crucial to move swiftly in adopting the necessary bylaws. UNHCR is pleased to share with you that the State Migration Service has engaged in drafting an Integration Strategy. It is crucial that the draft strategy will be discussed and finalized with the involvement of all relevant government, international organizations and civil society stakeholders with a view to ensure broad ownership for the strategy, harmonize approaches, utilize synergies and to gain donor support. The UNHCR has supported the initiative since its inception and is ready to support the consultation and finalization

process. The organization also notes with concern that attention given to the difficult security of the country has led to case of a prolonged detention of asylum-seekers of non-Christian backgrounds. The UNHCR calls upon the authorities to address legitimate security concerns in a manner compatible with international refugee law and regional and international human rights law.

On the occasion of World Refugee Day, the UNHCR Representative in Armenia, Christoph Bierwirth emphasised that "Refugees need understanding for their plight, solidarity and support everywhere in the world, also in Armenia." He noted the integration challenges faced by refugees of non-Armenian backgrounds, particularly of those of African descent.

The 2016 motto of World Refugee Day is "We stand together with Refugees."

Beirwirth added that "ways to assist and to express solidarity 'to stand together with refugees' are manifold. They include the family who hosts displaced relatives from Nagorno-Karabakh, the neighbour who offers a helping hand when a refugee family from Syria or elsewhere moves in next door, the philanthropist who offers an apartment for free or at a reduced, social rent, the student who leads his Syrian-Armenian colleague through the 'labyrinth' of Armenian academic institutions, NGO activists, school teachers and directors who accelerate access to schooling, all those who offer small or bigger donations to the many NGOs who care."

Bierwirth thanked those engaged and called for ongoing humanitarian engagement "by everyone on his own way and with his own available means," noting that creativity should not be limited.

The importance of media in creating an environment of understanding and conducive for integration cannot be underestimated. While laws and procedures and assistance mechanism are important, it is the receptivity of the host society which makes a refugee feel welcome and allows him or her to find a new home.

WHO: Armenia eliminates mother-child HIV spread

Siranush Ghazanchyan

(Armradio)- United Nations agencies congratulate Belarus for eliminating mother-to-child transmission of both HIV and syphilis and Armenia and the Republic of Moldova for eliminating mother-to-child transmission of HIV and syphilis, respectively.

During a ceremony at UN Headquarters in New York, elimination validation certificates were presented to the ministers of health of the three European countries, who are attending the UN General Assembly High-level Meeting on ending AIDS.

"To ensure children are born healthy is to give them the best possible start in life. It is immensely encouraging to see countries succeed in eliminating mother-to-child transmission of these two diseases", said WHO Director-General Dr Margaret Chan. "This is a tremendous achievement – a clear signal to other countries that elimination is possible and that the world is on the way to an AIDS-free generation."

Ending the epidemics of AIDS by 2030 is a key target of the Sustainable Development Goal on health and well-being.

The World Health Organization (WHO) has been working in Armenia, Belarus and the Republic of Moldova since 2010 with the Joint UN Programme on HIV/AIDS (UNAIDS), UNICEF, and the UN Population Fund (UNFPA), to eliminate mother-to-child transmission of HIV and syphilis.

"This is a success for these countries and a celebration for children and families. We expect that these achievements will inspire many other European countries to seek validation that they have ended mother-to-child transmission of HIV and syphilis", added Dr Zsuzsanna Jakab, WHO Regional Director for Europe. "It is only by ensuring truly universal access to HIV and syphilis prevention, treatment and care for all, while respecting individual rights, that the HIV and syphilis epidemics in children will be eliminated".

"After two decades of intensive efforts in the Region, we now have validated proof that it is possible to realize the right of all children to be born HIV-free," said Marie-Pierre Poirier, UNICEF Regional Director for Europe and Central Asia. "As we move forward, it is important that children have equitable access to services that can help them thrive and develop in a supportive family environment, with their mothers alive and nurturing their well-being."

Armenia, Belarus and the Republic of Moldova have worked to ensure early universal access to free services for antenatal care, HIV and syphilis testing for pregnant women and their partners, treatment for women who test positive, early diagnosis in infants, free infant formula and community engagement. These services are provided as part of an equitable, accessible, universal health system in which maternal and child health programmes are integrated with programmes for HIV and sexually transmitted infections.

"The remarkable achievements of these countries in eliminating HIV and syphilis transmission to infants underscore the importance of robust maternal health services," according to Dr Babatunde Osotimehin, Executive Director, UNFPA. "Only by offering pregnant women integrated HIV and syphilis care as part of a rights-based, comprehensive package of sexual and reproductive health services, including family planning, can we truly keep the mother–baby pair alive and thriving."

The validation process for the three countries was conducted by WHO in collaboration with UNAIDS, UNICEF and UNFPA.

Armenia among top ten tourist destinations by National Geographic

Armenia is among top ten tourist destinations selected by the National Geographic. In the introduction to the country, National Geographic says despite occasional skirmishes along the Karabakh border, Armenia today is safe, with a burgeoning tourist infrastructure, largely centered around family-run B&Bs and agrotourism-style homestays, designed to attract adventurous backpackers to the country's staggering and often unheralded natural and architectural beauty.

The source enumerates the benefits for tourists to visit Armenia, indicating the fact that "Armenia was the first country in the world to adopt Christianity as a state religion, in A.D. 301. And Armenia's ancient churches-massive, sprawling complexes of ruins nestled into the wildly green canyons and mountaintops of the countryside-are among the world's best preserved."

"While other Christian churches are decorated with painted frescoes, many of which have faded or been destroyed, the carved stone lions of cliffside Geghard Monastery and intricately carved khachkars (stone graves) of Sanahin stand as a testament to the creative power of one of the world's oldest, and least heralded, civilizations. And Armenia's churches aren't the only attraction of its countryside. The wildflower-dappled hills and valleys here-far more accessible than the vertiginous mountain paths of Georgia—are full of pagan temples like Garni, just outside Yerevan, and cobblestoned "spa towns" like Dilijan, nicknamed

"Armenia's Switzerland."

The National Geographic advises potential visitors not to concentrate their activities around Yerevan, visit also the country's south – Goris, set among caves and cliffs in Armenia's verdant south and among the country's most spectacular. "Winding hikes through the historic village take you through the cave villages of Old Khndzoresk, while a short bus ride takes you to the ninth-century mountaintop stone monastery of Tatev, once a capital of Armenian culture and learning, accessible by one of the world's longest cable cars. In the heart of Goris, an eccentric mountaineer runs Khachik's B&B (from $20 per night, including meals), a homestay with nightly home-cooked meals, garnished with fresh herbs, boasting terrace views over Old Goris."

Apart from Armenia, Nicaragua, Nepal, Iran Kosovo, Uzbekistan, Albania, Timor-Leste, Georgia and Tunisia are included in the list.

IMF Backs New Armenian Tax Code

Emil Danielyan

(RFE/RL)- The International Monetary Fund (IMF) praised controversial tax legislation enacted in Armenia this week as it announced the release of a $22 million loan tranche to the authorities in Yerevan on Thursday.

The IMF said its Executive Board approved the latest installment of a $116 million lending program for Armenia launched in March 2014. The three year Extended Fund Facility (EFF) is designed to support macroeconomic stability and reforms promised by the Armenian government.

The disbursement raised to about $71.5 million the total amount of EFF funding made available to the government and the Central Bank of Armenia to date.

The IMF's previous three-year scheme worth approximately $410 million was launched in 2010 to help Armenia recover from a severe 2009 recession. The money was mainly used for financing state budget deficits and replenishing the country's hard currency reserves.

In a statement, the IMF largely approved of the Armenian authorities' fiscal and monetary policies, saying that they met "most targets" agreed with the fund. In particular, it praised their efforts to increase public spending on social programs and capital projects through corresponding rises in tax revenue.

"The new tax code provides a major opportunity to broaden the tax base by reducing exemptions and addressing gaps and thereby supporting both consolidation and increases in growth-enhancing spending," Mitsuhiro Furusawa, the IMF's deputy managing director, was quoted as saying.

The Armenian parliament passed the 700-page code in the first reading on Wednesday amid strong criticism voiced by its opposition minority and some pro-government lawmakers. They objected to its provisions envisaging higher taxes on fuel, alcohol and tobacco as well as increases in income tax levied from many employees.

The critics say that the comprehensive tax legislation will suppress economic activity and lead to more tax evasion. The government has denied those claims. It has at the time expressed readiness to accept "reasonable" amendments before pushing the code through the parliament in the final reading in September.

The Armenian government's tax revenue has increased considerably in the past several years. But it is still equivalent to only one-fifth of Gross Domestic Product, a low figure even by ex-Soviet standards. The modest proportion results, in large measure, from widespread tax evasion, corruption and privileged treatment of entrepreneurs linked to the government.

The IMF and the World Bank have long been pressing the Armenian authorities to improve tax collection and the domestic investment climate.

"Pursuing further structural reforms to enhance competition, competitiveness, and regional and global integration remains critical to reduce vulnerabilities and support medium-term growth," said the IMF's Furusawa.

The Armenian government pledged to speed up such reforms last month. Prime Minister Hovik Abrahamian said the government will step up its declared fight against corruption, make tax administration less arbitrary and crack down on business monopolies.

New York conference to present Armenia to international large investors

Garen Mkrtichyan

Executive Director of the Armenia Development Fund Garen Mkrtichyan in an interview with "Armenpress" stated that after 15 years of silence, Armenia's large investment conference will be held in New York on October 10 and 11 which aims to bring the world investors' attention on the country of the South Caucasus.

At this moment, clarifications are being made with the Ministries on the details of the big projects to be presented in the forum which relate to the information technologies, agriculture, mining, transportation, energy, pharmaceutical and tourism fields. The projects will cost more than 10 million dollars.

"The New York forum is very important since people must be aware about Armenia in a world investment environment. This event has not been organized for 15 years, people do not have sufficient information on Armenia in order to visit there and make investments. Perhaps the Diaspora Armenians are aware about Armenia and have a wish to visit here, however, foreigners must be informed on Armenia. Moreover, the state must possess a clear stance in terms of the protection of investors, information must be provided on the tax, customs environment. Investors must be informed what it means to run a business in Armenia which is a member of the Eurasian Economic Union and what are the benefits. There are news with Iran, and we must talk about this", Mkrtichyan said.

He said the expansion opportunities of the international organizations operating in Armenia will also be discussed during the conference. "It is even more crucial, since it means that the foreign company in Armenia is able to [further] develop," he stated. He added that the conference results require long-term efforts and consistency to use the potential.

Armenian Business Groups Object To New Tax Law

Leaders of Armenian business associations discuss in Yerevan a new controversial Tax Code.

(RFE/RL)- Several Armenian business associations strongly criticized the government for seeking to raise some key taxes through new legislation tentatively approved by the National Assembly.

Echoing statements by opposition leaders and businesspeople, they warned that the new comprehensive Tax Code would stifle economic activity and lead to more tax evasion.

The code calls for higher taxes on fuel, alcohol and tobacco and a lower income threshold for small businesses paying a single "turnover tax." It also envisages increases in income taxes levied from workers earning between 120,000 and 2 million drams ($250-$4,150) per month.

Their payroll tax rate, currently set at 26 percent, would rise by between 2 and 7 percentage points.

The government pushed the code through the parliament in the first reading on June 15 despite strong criticism from opposition and even some pro-government lawmakers. The International Monetary Fund gave a positive assessment of the new tax law, saying that it would result in more budgetary revenue badly needed by Armenia.

Samvel Chzmachian, the chairman of the Armenian Association of Banks, insisted, however, the higher tax rates could actually enlarge the informal sector of the domestic economy. "We should on the contrary help companies get out of the shadow, instead of forcing them into the shadow," he said.

Chzmachian also claimed that the code would discourage foreign investment. "No new commercial bank has been set up in Armenia in the last 10 years," he said. "Why? Because we have already become less attractive [to foreign investors.]"

Many of the relatively well-paid Armenians affected by the tax rises are employed by the country's information technology (IT) firms. Not surprisingly, Armenia's Union of IT Enterprises (UITE) is also very critical of the code.

"We are going against the economic development of our country," said Hayk Chobanian, the UITE's deputy director. "This is going to be a huge burden on our sector which we won't be able to carry."

Responding to these concerns, Prime Minister Hovik Abrahamian reiterated that the government is open to "reasonable" proposals on amending the Tax Code before it is passed in the final reading in September. "We will do everything to ensure that this document fosters economic development, rather than hampers business," he assured journalists.

Tigran Jrbashian of the American Chamber of Commerce in Armenia (AmCham) insisted on a complete revision of the controversial legislation. "We are calling on the National Assembly and the government to start across-the-board discussions, rather than discussions on separate articles [of the code,]" he said.

Tax Breaks Spur Armenian IT Startups

(RFE/RL)- More than a hundred new information technology (IT) firms have been set up in Armenia since the government introduced tax breaks for them in January 2015, said Prime Minister Hovik Abrahamian.

Abrahamian said that the measure has thus given a further boost to Armenia's burgeoning IT industry.

Under a government bill passed by the Armenian parliament in late 2014, startups employing up to 30 people can be exempt from profit tax until 2020. They are also eligible for a preferential income tax rate for their employees, equivalent to 10 percent of their gross wages. The minimum payroll tax rate in Armenia is set at 24.4 percent.

The tax breaks are granted on a case-by-case basis by a special commission comprising not only government officials but also representatives of the IT sector. Startups can apply for them by December 2017.

"I am very pleased to note that within one year 111 new companies have been created in the sector and 98 of them have qualified for the tax privileges, creating a total of 470 jobs," Abrahamian told an annual IT forum in Yerevan.

Only 16 such firms were reportedly registered in 2014, suggesting that the tax breaks have indeed had a tangible impact on the sector. Deputy Economy Minister Emil Tarasian said in March that the government will likely ask the parliament to extend them.

IT is the fastest growing sector of Armenia's economy, having expanded by an average of over 20 percent annually in the past decade. According to the Armenian Economy Ministry, around 15,000 people currently work for 400 or so IT firms operating in the country. The biggest of them are subsidiaries of U.S. software giants like Synopsis and National Instruments.

Government data put the sector's combined revenue in 2015 at $550 million. The figure is equivalent to roughly 5 percent of Armenia's Gross Domestic Product.

"In the field of information technology, Armenia now has a serious competitive edge both in the region and beyond it," said Abrahamian. He said his government will continue to support the sector's further expansion.

Գրեցէք մեզի

«Թորոնթոհայ» իր ընթերցողներէն անձնական գրութիւններ, ինչպէս նաեւ խմբագրութեան ուղղուած կարծիքներ կը ստանայ մեքենագրուած եւ ուղղուած հետեւեալ էլեկտրոնիք հասցէին՝

Email: torontohye@gmail.com

Armenia IT Forum in Silicon Valley

An information technology center in Gyumri, 4Jun2016.

Leading members of the Armenian diaspora and those interested in technology companies and startups in Armenia convene today at the Armenia IT Forum at Synopsys in Mountain View, according to Business Wire.

The daylong gathering provides an opportunity to network, share ideas and identify investment opportunities in Armenia with CEOs, venture capitalists, academics, and entrepreneurs. The Forum is organized within the framework of the ArmTech Congress and held under the high patronage of the Prime Minister of Armenia.

Between 2008 and 2013 Armenia saw 22% growth in its technology sector year-over-year, and continues to foster startups and talent through education initiatives as well as recently adopted legislation designed to make launching and growing a startup, incubator, accelerator, or research organization much easier.

Sponsors of the event include Microsoft, Hewlett Packard Enterprise, IBM, the Union of Information and Technology Enterprises, the Union of Employers of Information and Communication Technologies, and PicsArt, a photo app company with 65 million active users founded by two Armenian entrepreneurs. Organizers include the Government of the Republic of Armenia, ArmTech Congress, CEED, World Bank Group, Synopsys, and the Enterprise Incubator Foundation (EIF).

The four panel discussions at the Forum will address critical issues including:

-The IT Industry in Armenia Recent Developments and Success Stories

-Building an Ecosystem for Global Startups and Connecting to Global Markets

-Challenges and Opportunities of Investing in Armenia; and

-The Role of Education in Unlocking Startup Talent

"This year the forum will focus on the progress and successes of our organizations and startups, especially in the U.S. market," said Bagrat Yengibaryan Ph.D., Director of the EIF. "We're going to discuss the importance of education and explore the challenges for the further development of the IT sector in Armenia," he continued.

"The goal of the Forum is to let the world know Armenia is open for business," said Peter Righi, CEED Global Director. "Armenia is no longer just an outsourcing market. It's a growing hub of innovation with world-class IT talent and it's critical to show what the Armenian government and private sector has done to grow the sector and prepare companies to plug in to the global marketplace. Today gives us the venue to showcase some of the talented people at the forefront of this trend."

sun swim

Private and Group
Swimming
Lessons

-Experienced swim instructors
-Fully insured
-We can travel to you or you can come to us!
-Aquafit also available

Visit us online at www.sunswim.ca
Contact us at info@sunswim.ca or 416-898-7122

Volunteers Leave a Green Trace in Armenia

By Ani Melkonian

Armenia Tree Project is not just any environmental NGO. It is one of those great stories you wish you could be a part of. A story set in the early 1990s about an Armenian-American activist named Carolyn Mugar who had the wisdom and foresight to start an organization that would work to prevent Armenia from desertification.

Fast-forward 22 years later and the organization is responsible for planting more than five million trees throughout Armenia and Artsakh. ATP has created hundreds of green jobs in Armenia and even taken important strides in the sphere of environmental education. Its mission is larger than life: planting and caring for trees, these mystic beings without which life on earth would not be possible.

The story has inspired thousands of people as well as organizations such as Birthright Armenia, Armenian Volunteer Corps and the US Peace Corps, whose volunteers have offered their time and skills to ATP over the years.

Birthright Armenia in particular aims to tie diasporan youth to the homeland and to strengthen their identity through volunteer service and internships. So, naturally, ATP and Birthright have collaborated for many years.

"Partnerships multiply the reach, the impact and the value that each organization creates. Our 12 year collaboration with ATP embodies this spirit," says Birthright Armenia Country Director Sevan Kabakian.

"Volunteering with ATP offers the perfect opportunity to give back and make a difference. It makes for a rich and diverse experience. Whether you're looking to learn and see more of Armenia, exchange skills, work with village residents, or help educate children in the ways of the environment," explains Communications and Outreach Manager Kristine Hovsepyan, who also manages ATP's volunteer program. "Whether you're a 'treehugger' or just someone who cares about nature and people, ATP has a green job for you."

There are several areas where volunteers can assist ATP: the Community Tree Planting program, the Forestry division, the Environmental Education department, the PR department or at one of ATP's tree nurseries.

Natalie Shahbol, a Water Science major from California was the latest ATP volunteer from Birthright. During her two month stay Natalie went to Karin Village on a weekly basis to assist with lessons at the Michael and Virginia Ohanian Environmental Education Center. Her activities included assisting the teacher, preparing presentations, and conducting games and activities for visiting schoolchildren.

"Having the chance to interact and learn from students has to be one of my favorite parts of volunteering at ATP," says Natalie.

Details about ATP's volunteer program are posted on the "Get Involved" tab of their website. Typically, volunteers are required to be a part of the Birthright Armenia program, which provides some financial support and structure including homestay housing, language training and a network of other volunteers who participate in excursions and group events.

Candidates for the ATP program must be 20-32 years old and have graduated from high school. Candidates must also have a minimum stay of four weeks in Armenia in order to be able to volunteer for ATP. Placement depends on the candidate's background and specific area of interest which should be outlined in their ATP application form.

"When it comes to non-profits, every small action contributes to something bigger. Ultimately, when volunteering for ATP you are volunteering in the greening of Armenia so if the cause strikes a chord with you then be prepared to get your hands and shoes muddy," notes Hovsepyan. "If this speaks to you then it's time to sign up and help create a greener, more sustainable Armenia."

MAMAJOUN
ARMENIAN PIZZERIA
WWW.MAMAJOUN.COM

ԹԱՐՄ ԵՒ ԾԱՏ ՀԱՄԵՂ ԼԱՀՄԱՋՈՒՆ
We make lahmajoun fresh everyday.
We also serve Zaatar, soujouk and cheese manaeesh,
pizza, beuregs and now making mantuh.
www.mamajoun.com

209 Ellesmere road,
Scarborough, Ontario

MAMAJOUN
10% discount

Monday: closed
Tuesday: 9am to 7pm
Wednesday: 9am to 7pm
Thursday: 9am to 9pm
Friday: 9am to 9pm
Saturday: 9am to 7pm
Sunday: 9am to 5pm

Do you ever feel Uprooted?

Armenians around the world know what it's like, and we're still learning to deal with the consequences

Douglas Kalajian

Hagop Goudsouzian's first trip to Armenia was clearly a homecoming, even though he had never been there before.

His great-grandparents fled the smothering Ottoman realm in the 19th century and the family settled in Egypt, where Goudsouzian was born. He was living in Canada, focused on his budding career as a filmmaker, when he became riveted by the turbulent events that led to Armenia's renewed independence in 1991.

Goudsouzian felt compelled to go to Armenia in search of his "forgotten and sometimes ignored" identity. Nearly a quarter century later, he is still exploring the meaning of that identity—and, as his films show, he has plenty of company.

His first foray resulted in the documentary Armenian Exile. He followed with My Son Shall Be Armenian, documenting a trip to Armenia and Syria with other descendants of Genocide survivors.

His latest film, Uprooted, completes what he calls his Armenian Trilogy.

Along the way, however, Goudsouzian has explored the bond between Armenia's culture and its national identity in other films, including this three-part Armenian Echoes series that details efforts to preserve Armenia's musical heritage.

Goudsouzian's films, which are available on DVD or pay-per-view streaming on HagopGoudsouzian.com are marked by unusual intimacy and visual honesty. The viewer becomes a part of the filmmaker's conversations with folks he's gotten to know and whom he clearly admires for their determination to survive as a people, not just as individuals.

These aren't travelogues, carefully framed to showcase Armenia's extraordinary beauty. We meet people with broken teeth but unbroken spirits, villagers who carry buckets of water up rocky hillsides and artists who carry the immense burden of capturing the spirit of a nation that is always so close to extinction.

I was engaged by Uprooted the moment I read the title. I think Armenians venerate their land more than most because they've been torn from it as well as torn apart from each other.

As Goudsouzian notes in the film's opening, Armenia is home to only about a quarter of the world's 12 million Armenians. How is it possible to sustain a culture when life in the Diaspora becomes the default? Clearly, the homeland must lead the effort. It is an extraordinary obligation for a poor country where mere survival demands great exertion.

Goudsouzian's work suggests the effort required to perpetuate Armenian culture may be far greater than many of us in the Diaspora realize. We romanticize the homeland by imagining that our spirit springs from its soil, but culture is created and carried by humans. So the human loss suffered over the centuries inevitably drained Armenia's cultural pool. As a result, Armenians have to repeatedly regenerate their culture in order to carry it forward.

One of the most interesting aspects of Uprooted is its exploration of the blurred line between the Diaspora and the homeland. In a very real way, Armenia is the Diaspora because much of the nation's population is

descended from Genocide survivors who fled East rather than West. One man speaks emotionally of coming from Sasun, now in Turkey, yet he eventually reveals that he was born after his family came to Armenia. What matters more to him is that he feels he is from Sasun, so he is compelled to relate the story of life in that time and place while keeping the memory alive.

I think the most challenging question raised by Uprooted and Goudsouzian's other films is: What makes someone Armenian? No one offers a definitive answer, perhaps because there is none. But just about everyone acknowledges that the reality of our uprooted and scattered people is that identity can't be based on birth place, or even language. Yet there must be more than just lineage if the Armenian identity is to survive in any meaningful way.

I know many who believe feeling Armenian is enough, but Uprooted suggests a more active role is necessary. Even if you don't speak Armenian you can learn an Armenian song, or prayer. Cook something you remember from your grandmother's table. Tell as much as you know of your family's story to your children.

We are not like other people who have to search for their roots; we carry ours with us, because we have no choice. If we work at it, we can nurture them to take hold wherever we find ourselves in this world.

Ballet dedicated to Armenian Genocide wins Emmy Award

Diane Paskerian with the Emmy

Asbarez- A ballet titled "Meran Vor Aprink" (They Died So We May Live), dedicated to the Armenian Genocide, was honored with television's prestigious Emmy Award at the 45th Annual Emmy Awards 2016 Ceremony.

The Emmy was presented to the film's Executive Producers, Diane and Charles Paskerian.

The Emmy Award is presented for outstanding achievement in television by The National Academy of Television Arts & Sciences (NATAS), San Francisco Northern California Chapter, including Hawaii, Reno, and Sacramento, Oregon.

This year there was a record number of 757 English and 179 Spanish entries in 67 categories. "Meran Vor Abrink" was listed under the Arts/Entertainment-Program/Special category.

Davit Karapetyan, Principle Dancer with the San Francisco Ballet, was so inspired when he saw San Francisco's Armenian Genocide Memorial "Mount Davidson Cross" for the first time, he envisioned choreographing a 100th Genocide Ballet Dance Video as a "Tribute to the Survival of our Ancestors through creative dance and music. We agreed to raise necessary funds for talent and crew….and the "creative process began!"

The ballet took over a year to produce, with original choreography by Davit Karapetyan, fourteen San Francisco Ballet dancers including Karapetyan, Vanessa Zahorian, and a crew of 23.

Writing, editing, and development input was done by Diane and Charles Paskerian. Filming took place at Baker's Beach and the Mount Davidson Cross.

The video project was enthusiastically endorsed by the Bay Area Centennial Committee and the Council of Armenian American Organizations of the Bay Area.

The Council is charged with maintaining and supporting the Armenian Genocide Memorial Cross at Mount Davidson, the home of the Annual San Francisco Easter Sunrise Service for almost 100 years, and supporting Armenian Genocide education.

The historical cross is the tallest Armenian Genocide Monument in the World.

DEVRY SMITH FRANK LLP
LAWYERS & MEDIATORS

Real Estate
Wills and Powers of Attorney
Estate Administration and Corporate Law

Robert P. Adourian
416-446-3303
robert.adourian@devrylaw.ca

Alleen Sakarian
416-446-3307
alleen.sakarian@devrylaw.ca

DSF
95 Barber Greene Road, Suite 100
Toronto, ON M3C 3E9
416-449-1400
www.devrylaw.ca

Տարիկի Խոհանոց

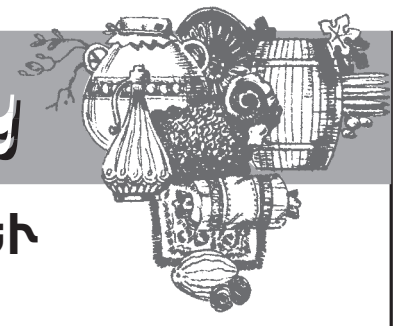

ԱՆԱՀԻՏ ԴԻՑՈՒՀԻՆ ԵՒ ՎԱՐԴԱՎԱՌԸ

Սոնիա Թաշճեան

Վարդավառի տօնը Անահիտ աստուածուհու նուիրուած տօներէն մէկն է եւ յատկանշուած է ջուրի պաշտամունքի արտայայտումներով: Անահիտը, որպէս մեր դիցարանի մայր աստուածուհի, եղած է լոյսի, արգասաւորութեան, պտղաբերութեան, բերքատուութեան եւ ռազմի աստուածը. ինչպէս նաեւ, որոշ գիտնականներու կարծիքով՝ սիրոյ եւ մանուկներու պաշտպան աստուածուհին. յետագային սիրոյ աստուածուհի եղաւ Անահիտի մէկ դուստր՝ Աստղիկը, իսկ մանուկներու հովանաւոր աստուածուհին դարձաւ Նանէն՝ Անահիտի միւս դուստրը, իրենց վրայ վերցընելով համապատասխան գործառոյթները:

Վարդավառ բառը եկած է սանսկրիտերէնէն եւ կը նշանակէ vard = ջուր եւ arr = gողել. այն կապ չունի վարդ (= ծաղիկ) եւ վառ (= վառուող, պայծառ) բառարմատներուն հետ: Տօնի գլխաւոր յատկանիշը, զորս մինչ այսօր մեր աւանդութեանց մէջ պահպանուած է, այդ օրը իրար վրայ ջուր լեցնելն է. այն աղերս է անձրեւի, ջուրի առատութեան եւ բերքի լիութեան համար: Կայ նաեւ հայկական ժողովրդական աւանդազրոյց մը, որ Նոյ Նահապետը իջնելով տապանէն, կը պատուիրէ իր յետնորդներուն այդ դրուագի յիշատակին, ամէն տարի վարդավառին, իրարու վրայ ջուր լեցնել, որպէսզի սերունդները չմոռնան ջրհեղեղի պատմութիւնը:

Հին ժամանակ, Վարդավառը եղած է ուխտագնացութիւններու ամենէն յայտնի եւ ուրախ տօնը. ջուրի ակունքներու մօտ հաւաքուած են մարդիկ, ուխտ պահած, յետոյ ալ օրերով կերուխում, երգ-ուրախութիւն կազմակերպած. տօնին յատուկ է իրարու վրայ ջուր լեցնել, իրարու ծաղիկ նուիրել, աղաւնի թռցընել, ցորենի հասկերը տանիլ եկեղեցի օրհնելու. մատաղ, գիշերային խարոյկահանդէսներ եւ խնձոյքներ, ըմբշամարտ եւ տարբեր մրցումներ ու խաղեր, եւայլն...: Այս բոլորը մնացուկն է Անահիտի պաշտամունքի առիթով կազմակերպուած հանդէսներուն: Վարդավառը եղած է Մշոյ Սուրբ Կարապետ վանքի նուիրական օրը. պատմական Հայաստանի տարբեր նահանգներէն բազմահազարաւոր ուխտաւորներ՝ հետիոտն, ոմանք ծոմապահութեամբ, «խունկ ու մոմով, ոլոր - մոլոր ճամբաներով, քեզի կու գանք Սուրբ Կարապետ»՝ ինչպէս Կանաչեանի յայտնի «Նանօր»ի տողերուն մէջ կը յիշատակուի: Կ'ենթադրուի որ այդ նոյն վայրին մէջ գտնուած է Անահիտի գլխաւոր մեհեաններէն մէկը:

Հին ժամանակ, սովորութիւն է եղած մինչեւ Վարդավառ խնձոր չուտել, ինչպէս որ ցայսօր պահպանուած է Աստուածածինէն առաջ խաղող չուտելը. այս ծոմապահութեան ծէսը՝ նուիրաբերում մըն է աստուածներուն: Ատենօք, տօնի Շաբաթ օրը արտերուն մէջ, երիտասարդները յարդի դէզեր կը կազմէին. երեկոյան, երբ մթնէր, կը սկսէին հերթով վառել դէզերը եւ այդ խարոյկներու մէջ խնձոր կը խորովէին: Այս արարողութիւնը մինչեւ լուսաբաց կը տեւէր: Լուսաբացին կը վառուէր ամենամեծ դէզը, որուն շուրջ խմբապար կը բռնէին տղաներն ու աղջիկները: Երգասացութեան ընդմէջէն սիրոյ գողտրիկ խոստովանութիւններ կ'ըլլար. նոր ծանօթութիւններու եւ մտերմութիւններու առիթ կը ստեղծուէր, ընդհուպ մինչեւ իսկ նշանտուքներու, որովհետեւ կը հաւատային, որ այդ նշանակալից օրուայ հանդիպումները ի վերուստ տրուած շնորհ է, իրենց միասնութիւնը բախտաւոր կ'ըլլայ, իսկ երեխաները՝ իմաստուն եւ շնորհալի: Այստեղ տեղին է յիշատակել Մուշի աւանդավէպը, ըստ որու, Աստղիկ դիցուհին ամէն առաւօտ կը լոգնայ Արածանիի ջուրերուն մէջ. սիրատոչոր երիտասարդները կը բարձրանան բլուրի վրայ դիտելու եւ հիանալու անոր գեղեցկութեամբ. Աստղիկը նկատելով այս, ամպերը ներքեւ կը քաշէ արգիլելով զանոնց տեսնել իր լոգանքը. բայց փոխարէնը անոնց սիրտերը սիրով կը բորբոքէ, ներշնչելով սիրահարուիլ, որպէս արգասաւորման իւրօրինակ մղում: Ըստ այս աւանդազրոյցի, մշուշոտ դաշտավայրը այսպիսով կը կոչուի Մուշ:

Տօնը զուգադիպելով ցորենի բերքահաւաքին, մարդիկ իրենց արտերու առաջին փունջը խաչփուռ հիւսելով նուէր կը տանին եկեղեցի, Աստուածամօր սեղանին եւ կը խնդրեն, որ իրենց արտերն ու բերքը պահպանէ եւ ծաղկեցնէ: Այս սովորութիւնը հրաշալի կերպով մեզի փոխանցած է Դանիէլ Վարուժան իր «Խաչփունջ» բանաստեղծութեամբ: Մեր մշակութային ժառանգութեան մէջ, ծէսը կու գայ դեռեւս հեթանոսական օրերէն, երբ խաչի տեսքով հիւսուած փունջը, սովորութիւն է եղած նուիրաբերել Անահիտին, որպէս շնորհակալութեան եւ երախտագիտութեան արտայայտութիւն: Խաչը՝ երկնքի եւ երկրի միաձուլման խորհրդանիշն է. Քրիստոսի խաչելութենէն յետոյ միայն այն սրբացաւ եւ դարձաւ նաեւ քրիստոնէական կրօնի պաշտամունքային սրբութիւններէն մէկը: Իւրաքանչիւր շրջան ունեցած է խաչփունջ- խաչբուռի իր հիւսուածքը, որու շնորհիւ ալ, այսօր մեզ աւանդուած է տարբերակներու հարուստ տեսականին: Բնականաբար այդ օրուայ ճաշն ալ ցորենով պիտի պատրաստուի. ընդհանրացած է մատաղի հարիսայի սովորութիւնը նաեւ այս տօնին:

Ցորենի պաշտամունքային մնացուկներէն մէկն ալ խաշած հատիկեղէնի մատուցումն է. տարբեր տօներուն կը պատրաստենք տարբեր տեսակի հատիկեղէններ, կը մատուցենք քացախ - աղ թացանով. երբեմն նաեւ միայն ցորեն կամ ծեծած՝ քաղցր մատուցմամբ. այս շարքին է նաեւ ակռահատիկի տօնածիսակատարութիւնը, երբ մեծ մայրիկը ցորեն կը խաշէ մանկիկի առաջին ակռայի երեւալուն առիթով: Մանկիկի դէմքը ծածկելով, վրան շաղ կու տան խաշած հատիկը, կրկնելով.- «Բարով եկար, Խերով ելար, Նռան հատիկ Իմ ատամիկ...». անոր առջեւ կը շարեն արհեստներ խորհրդանշող իրեր, այսպէս՝ մկրատ, սանդր, թել, գիրք, գրիչ, հայելի, եւայլն...., եւ մանկիկի ընտրութեամբ, գուշակութիւններ կ'ընեն անոր ապագայ մասնագիտութեան վերաբերեալ:

Ակռահատիկի համար խաշել ծեծածը անիսոնի հատիկներու հետ. ջուրէն հանելէն յետոյ, վրան քիչ մը շաքար եւ փոշի կասիա ցանել. այսպիսով հատիկը կը ջրոտուի եւ կը համեղանայ: Զարդարել չամիչով, ընկուզեղէնով եւ գունաւոր շաքարիկներով. ըստ ցանկութեան՝ նաեւ հնդկընկոյզի քերուկով եւ նուռի հատիկներով:

Առաջնորդ Սրբազան Հօր ...

շար. 4րդ էջէն

եկեղեցւոյ հովիւ՝ Եղիա Ծ. Վրդ. Գիրեջեան, եւ Թորոնթոյի Հայ Աւետարանական եկեղեցւոյ հոգաբարձութեան ատենապետ՝ Միհրան Ճիզմեճեան:

30 Յունիսին, Թորոնթոյի Հայ Կեդրոնի բակը լեցուած էր հաւատացեալներու հոծ բազմութեամբ, դիմաւորելու համար նորընտիր Առաջնորդ՝ Բաբգէն Արք. Չարեանը:

Առաջնորդ Սրբազան Հայրը, երեկոյեան ժամանեց եկեղեցի, ուր դիմաւորուեցաւ՝ եկեղեցւոյ հոգեւոր դասուն, Ազգ. երեսփոխաններու, Հոգաբարձութեան, Սարկաւագներուն, դպրաց դասին, Հայ կեդրոնի միութեանց եւ պատկան մարմիններու ներկայացուցիչներուն եւ հաւատացեալներու հոծ բազմութեան մը կողմէ:

Սրբազան Հայրը նախ կատարեց հացի եւ աղի օրհնութիւնը, եւ ապա հրաշափառով մուտք գործեց Ս. Աստուածածին Եկեղեցի: Կանոնական Աղօթքէն ետք, հոգաբարձութեան ատենապետ՝ Պէպէճեան, յանուն եկեղեցւոյ մեծ ընտանիքին, բարիգալուստ մաղթեց Առաջնորդ սրբազանին, եւ ապա եկեղեցւոյ Հոգեւոր Հովիւ՝ Գեղարդ Ծ. Վրդ. Քիւսպէկեան ներկայացնելէ ետք Առաջնորդ Սրբազան Հայրը, շնորհաւորեց սրբազանին առաջնորդական ընտրութիւնը եւ հրաւիրեց զայն ներկաներուն փոխանցելու իր հայրական պատգամը: Սրբազանը իր պատգամին բնաբան ընտրած էր Յովհանու Աւետարանէն քաղուած հետեւեալ տէրունի խօսքը. «Ես՛ եմ իրաւ հովիւը: Իրաւ հովիւը իր կեանքը կու տայ ոչխարներուն համար» (Յհ 10.11)

Առաջնորդին պատգամէն ետք, ներկաները թափօրով եւ «Կիլիկիա» մաղթերգով ուղղուեցան Հայ Կեդրոնի մեծ սրահը, ուր տեղի ունեցաւ աջահամբոյր եւ հիւրասիրութիւն:

«Հայրենիքը Միայն Կռուելով ...

շար. 13րդ էջէն

կռուէին տարիքով վարձկան մարդասպաններ, որոնց բթացած ուղեղներուն մէջ միայն մէկ ծրագիր տեղադրուած էր՝ սպանել, ոչնչացնել գազանաբար, ապա մեր առաջնագիծին վրայ ջահել ու հայրենասէր զինուորներ էին, որոնք կը պայքարէին հարազատ երկրի սահմաններու անառիկութեան, հայրենի հողին համար:

Դիրքերուն մէջ հայրենասիրական երգեր կ'երգէինք. Ատիկա աւելի կ'ոգեւորէր բոլորս: Իմանալով, որ ես Սփիւռքէն տեղափոխուած եմ, բոլորը ինծի կ'ըսէին՝ կեցցէս...ես կը վիրաւորուիմ, ես այս հողին ու ջուրին մարդը կը համարեմ ինքզինքս, ես հայ եմ, ինչ կապ ունի, թէ ուրկէ եկած եմ, ես Արցախի բնակիչ եմ եւ կը պաշտպանեմ իմ տունս ու ընտանիքս, այն հողը, որ կը մշակեմ իմ ձեռքերովս:

Այս օրերուն տունն եմ, կը վայելեմ ընտանիքիս, բալիկներուս ջերմութիւնը, հող կը մշակեմ...դուք կը հարցնէք, թէ պատերազմը վերսկսելու պարագային դարձեա՞լ կ'երթամ առաջնագիծ....(Անդրանիկը կը ժպտի) ի հարկէ՛, անկասկա՛ծ, ես պատրաստ եմ. չէ՞ որ սահմանէն այս կողմ իմ ժողովուրդս է, իմ ընտանիքս, մեր ապագան, Քնարիկ դուստրիկս ու Աւետիս որդիս: Իմ նշանաբանս է՝ քիչ խօսիլ, շատ գործ ընել»:

Մեր խմբագրասենեակին մէջ դեռ երկար շարունակեցինք զրուցել Բերձորի Անդրանիկին հետ, հարցեր տալ անոր եւ, այնուամենայնիւ, անոր բոլոր արտայայտութիւններն ու նախադասութիւնները բեւեռուած էին Հայրենիքի շուրջ:

«Օգնէ Արցախին» ...

շար. Ա. էջէն

մը հարցումներուն:

Բեմ հրաւիրուեցաւ Հուրի Նաճարեան, որ ստանձնեց ձեռնարկի հանգանակային բաժինը՝ յայտարարելով մինչեւ օրս կատարուած նուիրատուութիւններուն գումարը՝ 17,519.00 տոլար: Բեմ հրաւիրուեցան յաջորդաբար կազմակերպութիւններու, հաստատութիւններու եւ միութիւններու ներկայացուցիչները փոխանցելու իրենց նուիրատուու-թիւնները եւ յայտնելու իրենց զօրակցութիւնը Արցախի մեր ժողովուրդին:

ՀՕՄի ամենօրեայ վարժարանէն, 8րդ կարգի աշակերտներ Մելենա Ալթակեան եւ Սահակ Կէրէքմէզեան ներկայացուցին եւ յանձնեցին վարժարանի աշակերտութեան կողմէ հաւաքուած $7943.00 տոլարի գումարը:

Խանդավառ այս մթնոլորտին մէջ հաւաքուեցաւ $60.000 տոլարի հասնող ընդհանուր գումար մը: Նաճարեան յայտարարեց, որ հանգանակութիւնը բաց է եւ պիտի շարունակուի: Նուիրատուութիւնները կարելի է կատարել ARS Foundationի անունին եւ յղել ՀՕՄի Շրջանային վարչութեան գրասենեակ:

Տեղի ունեցաւ հիւրասիրութիւն ՀՕՄի Ռուբինա մասնաճիւղի ընկերուհիներուն եւ Ս. Աստուածածին Եկեղեցւոյ Կանանց յանձնախումբին կողմէ:

Ontario driver's test G1 քննութիւնը արդէն կարելի է արաբերէն լեզուով տալ՝ բոլոր Driver's test կերոններէն ներս:

Հետեւեցէք ներքեւ տեղադրուած ցուցմունքներուն.

الحصــول علــى رخصــة القيــادة الكنديــة
يتــم الحصــول علــى شــهادة رخصــة القيــادة فــي كنــدا عــبر ثــلاث مراحل
(G1) رخصــة الجــي 1 -1
، يحــق لكــل مــن تجــاوز عمــره الســتة عشــر عامــا التقــدم اليهــا للحصــول علــي الجــي 1 لا بــد مــن اجتيــاز فحــص للعيــون أولا ثــم اختبــار كتــابي يتضــمن اســئلة عــن قــوانين الســير فــي كنــدا و اشــارات المــرور . يتــم التحضــير للامتحــان بدراســة كتــاب دليــل مركز و يمكــن الحصــول عليــه مــن Driver's Handbook الســائق فحــص القيــادة او بعــض المحــال التجاريــة
تســمح لــك مقاطقــة أونتــاريو أن تتقــدم للامتحــان باللغــة العربيــة ويمكنــك ان تتــدرب علــى الامتحــان باللغــة العربيــة عــن طــريق الموقــع التــالي
http://www.apnatoronto.com/ontario-g1-test-arabic/
لا تســتطيع قيــادة ســيارة فــي هــذه المرحلــة الا بوجــود ســائق جانبــك يحمــل شــهادة G.
وهــي اختبــار طــرقي داخــل المدينــة فقــط (G2) رخصــة الجــي 2 -2
بعــد مــرور 12 شــهر علــى حصــولك G2 يمكنــك التقــدم لرخصــة ال أبــرزت وثيقــةعلــى الجــي 1 كمــا يمكنــك التقــدم مباشــرة فــي حــا ل مترجمــة تثبــت أنــك تمتلــك خــبرة بالقيــادة لا تقــل عــن عــامين . شــهادة الجــي تــو تؤهلــك للقيــادة علــى أي طــريق لكــن صــلاحيتها تنتهــي بعــد مــرور خمــس ســنوات علــى حصــولك علــى رخصــة الجــي 1 G لــذا عليــك ان تتقــدم للحصــول علــى رخصــة ال
الطريق وهــي ايضــا اختبــار طــرقي لكــن علــى G رخصــة الجــي -3
بحصولك عليها تصبح مهيئاً للقيادة على اي طريق في كندا (الهاي وي)السريع صــلاحيتها خمــس ســنوات يمكــن تجديــدها بالبريــد او عــن طــريق . الانــترت او شخصــيا عنــد زيارتــك لأقــرب مــركز خــدمات حكوميــة .

MTO Approved BDE Course Provider
iDRIVE
DRIVING SCHOOL
- G2 and G driving affordable lessons
- Early Road Test Booking
- Professional in-car and in-class instructors
- New cars for the lessons
- School certificate for insurance discount (40%)

Anania Hakobyan 647-860-6646
idriveschool.ca
5330 Yonge Street,unit 215,North York

Armen's Math Corner

(July 2016)

Junior Problem :

Your friend, Talar, living overseas has promised to video-call you for a face time sometime exactly between 5:00 pm and 7:00 pm.

In returning home, you miss your bus and do not arrive until 5:25 p.m. What is the probability that you will still successfully manage your face time and receive the video-call?

Senior Problem :

Krikor and Lily are two best friends who regularly eat at Armenchik fast food restaurant in the town of Armenville. They always arrive between 12:00 pm (noon) and 1:30 pm, and through years of practice, both have managed to streamline their daily routines such that they depart from the restaurant exactly 15 minutes after their arrival. What are the chances of Krikor and Lily seeing each other in the restaurant, to the nearest percent?

see the asnswers reversed on this page

Dr. Raffi Aynaciyan
D.D.S., M.Cl.D., F.R.C.D.(C)
Orthodontist

Richmond Hill (Hillcrest Mall):
9350 Yonge Street, Suite 216
905-884-4161

North York:
3333 Bayview Avenue, Suite 203
416-221-0660

Downtown Toronto:
11 King Street West,
Suite C115
416-363-3018

Ara Graphics

Answers to July 2015 issue of Armen's Math Corner
Jr. Prob.: 19 / 24 = 79.2% ; Sr. prob.: 11 / 36 = 31%

ԹՈՐՈՆԹՈՀԱՅ TORONTOHYE
Torontohye Newspaper
Publisher
Torontohye communications Inc.
45 Hallcrown Place
Willowdale, ON
M2J 4Y4
Email:torontohye@gmail.com
Phone: (416) 491- 2900 ext. 3215
Fax: (416) 491- 2211

Խմբագիր
Կարին Սաղտըճեան
Աշխատակիցներ
Լարա Օնաեաք
Թամար Տօնապետեան
Քաթիա Տէր Յովակիմեան
Էջադրում
Արա Տէր Յարութիւնեան

Վարչական Պատասխանատու
Քաթիա Տէր Յովակիմեան
Ծանուցումներ
Սեւակ Յարութիւնեան
Հեռ.՝ 416-878-0746
sales.torontohye@gmail.com

Editor
Karin Saghdejian
Administrator
Katya Der Hovagimian
Advertisements
Sevag Haroutunian (416- 878-0746)
Design & Graphics:
Ara Ter Haroutunian

LUXURY LIVING IN THE CITY'S MOST EXCLUSIVE NEW RESIDENCE

33 STOREY POINT TOWER | PRIVATE CLUB AMENITIES

STARTING FROM $250,900

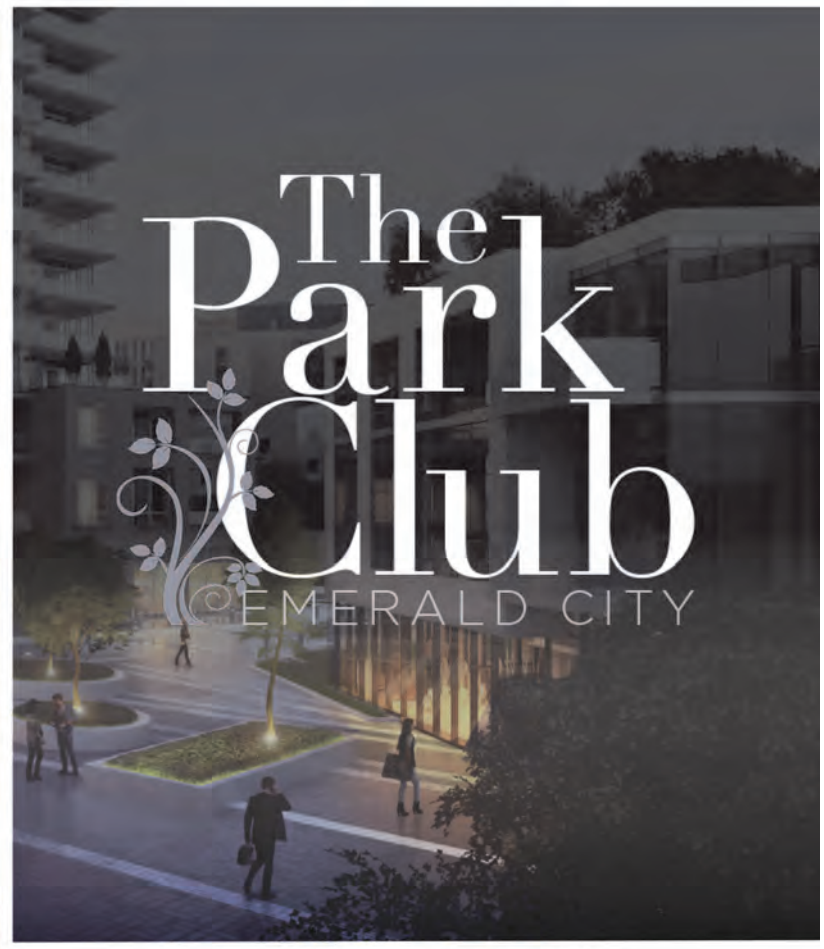

BE THE FIRST TO ACCESS EXCLUSIVE VIP INCENTIVES

VIP Price List - Renderings & Floor Plans - Extended Deposit Structure - Capped Closing Costs - Reduced Assignment Fee - Discounted Parking and Locker

CONTACT **BIG CITY REALTY** TO SECURE YOUR UNIT

905-604-7200 | sales@bigcityrealty.ca

www.theparkclubcondos.net

BIGCITYREALTY

BIG CITY REALTY INC. Brokerage. 16-20 Crown Steel Dr, Markham, ON, L3R 9X9.
Not intended to solicit parties currently under contact.

The Housing Help Centre

FREE EVENT FOR NEWCOMERS ONLY

Ընտանեկան հիւրասիրութիւն-ընթրիք
Միայն նորեկներու Համար
Մուտքը Ազատ Հանդիպում

Նորեկ հայերու պիտի տրուին Գանատա հաստատուելու համար անհրաժեշտ տեղեկութիւններ եւ ցուցմունքներ

July 22, 2016

from 6:30 to 9:30 pm

Must be registered and must present PR cards.

Անհրաժեշտ է ըլլալ արձանագրուած եւ ձեր հետ ունենալ կեցութեան արտօնագիր (PR Card)

Հասցէ՝
Parya Trillium Foundation
344 John St. *(Bayview and John)* **Markham, ON L3T 5W6**

Արձանագրութեանց համար դիմել՝
Սուզան Մովսէսեանին.
647 267 5319
suzan.mousesian@thhc.org

Our organization offers information regarding:
- Social housing
- Senior housing
- Landlords and tenants rights and responsibilities
- RESP (regisered education saving plan)
- OESP (Ontario electricity support program)

Մեր կազմակերպութիւնը կ'առաջարկէ՝ հետեւեալ ծառայութիւնները
- Բնակարանային
- Տարեցներու կեցութեան
- Տանտէրերու եւ վարձակալներու իրաւունքներն ու պարտականութիւնները
- RESP (Գրանցուած կրթական խնայողական ծրագիր)
- OESP (Օնթարիոյի ելեկտրականութեան աջակցութեան ծրագիր)

Referal to:
- Foreign Credential Assessment
- English classes
- Adult high school classes
- Colleges and Universities programs and registration
- Bridge program
- Career map program
- Employment
- Resume and cover letter
- Subsidy daycare
- Essential Government Documents and Benefits
- Furniture bank

Ուղղորդութիւններ:
- Արտերկրային Վկայականի գնահատման
- Անգլերէն դասընթացքներու
- Չափահասներու երկրորդական դպրոցի դասընթացքներ
- Համալսարաններու եւ Գոլեճներու արձանագրութիւն
- Կամրջումի ծրագիր
- Աշխատանքային քարտեսագրում
- Աշխատանքի կարելիութիւն
- Ռեզումէ եւ Ուղեկցող նամակ
- Մանկական ցերեկային խնամքի օժանդակութիւն
- Կառավարական հիմնական փաստաթղթեր եւ օգուտներ
- Կահոյքի պահեստանոց